

Ársreikningur samstæðu 2023

Efnisyfirlit

Helstu atriði - óendurskoðuð	2
Skýrsla stjórnar	3 - 8
Áritun óháðs endurskoðanda	9 - 12
Rekstrarreikningur samstæðunnar	13
Yfirlit um heildarafkomu samstæðunnar	14
Efnahagsreikningur samstæðunnar	15
Eiginfjáryfirlit samstæðunnar	16
Sjóðstreymisyfirlit samstæðunnar	17 - 18
Skýringar með ársreikningi samstæðunnar	19 - 85
Viðaukar - óendurskoðaðir	
Stjórnarháttayfirlýsing Íslandsbanka hf. 2023	86 - 95
Hlutfall grænna eigna	96 - 102

Lykiltölur 2023

Hagnaður
24,6 ma. kr.

Arðsemi **11,3%**

Kostnaðarhlutfall **41,6%**

Vaxtamunur
3,0%

Sjálfbærni

Bankinn hefur uppfært sjálfbæran fjármögnunarramma sinn

93% af útlánaáættu¹ bankans hefur verið metin út frá UFS áhættuþáttum

77% birgja hafa undirritað uppfærðar siðareglur birgja

Lánshæfi og staðfestingar

MOODY'S
A3 Stöðugar horfur

S&P Global
Ratings
BBB/A-2
Jákvæðar horfur

Stafrænir sigrar

Ný stafræn bilalánavegferð bætir upplifun notanda í ferlinu

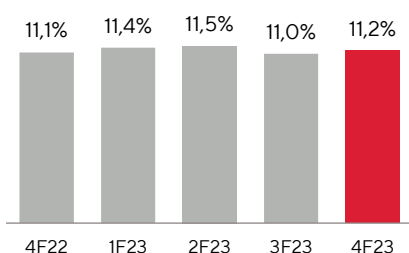

Beta útgáfa af spjallmenninu Fróði getur nú talað við viðskiptavini

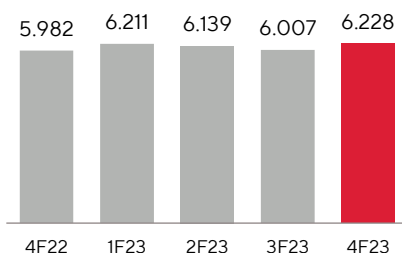

Nýjar viðbótaröryggiskröfur hafa verið kynntar í appi og netbanka sem svör við aukinni svikahættu

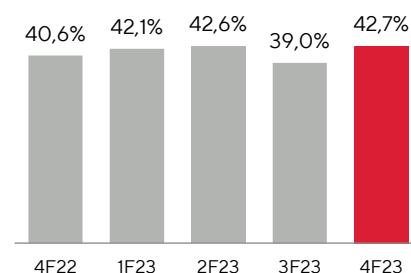
Arðsemi eigin fjár

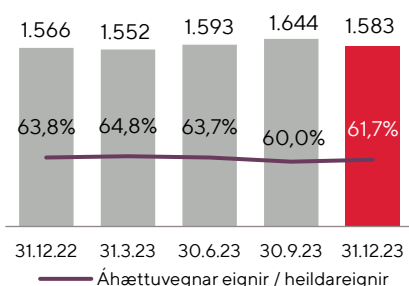
Hagnaður eftir skatta (m.kr.)

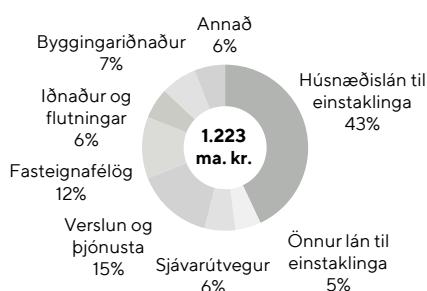
Kostnaðarhlutfall²

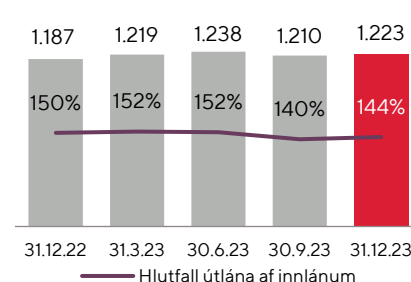
Heildareignir (ma. kr.)

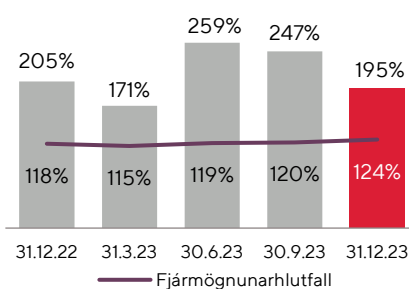
Lán til viðskiptavina (Eftir atvinnugreinum 31.12.23)

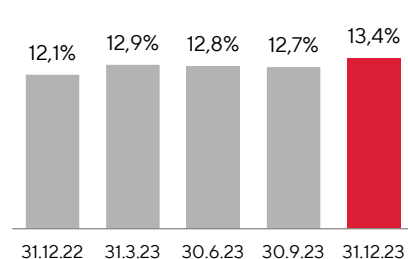
Lán til viðskiptavina (ma. kr.)

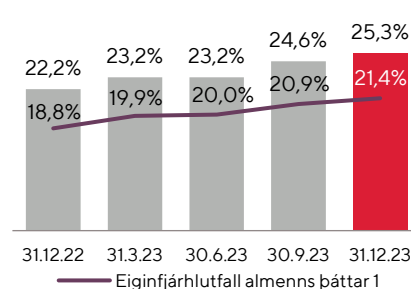
Lausafjárþekjuhlutfall

Vogunarhlutfall³

Eiginfjárlutfall³

Upplýsingarnar hér að ofan hafa hvorki verið kannaðar né endurskoðaðar af endurskoðendum samstæðunnar.

1. Einstaklingar og smærri fyrirtæki eru utan umfangs.

2. Kostnaðarhlutfall 2F23 og 2023 er án gjaldfærslu vegna stjórnvaldssektar að fjárhæð 860 m.kr. Kostnaðarhlutfall 4F22 er án gjaldfærslu vegna stjórnvaldssektar að fjárhæð 300 m.kr.

3. Að meðtöldum 1F23 hagnaði fyrir 31.3.23 og 3F23 hagnaði fyrir 30.9.23.

Skýrsla stjórnar

Stjórn og bankastjóri Íslandsbanka hf. („bankans“ eða „Íslandsbanka“) birta þessa skýrslu með endurskoðuðum ársreikningi Íslandsbanka hf. og dótturfélaga hans en saman er vísað til þeirra sem „samstæðunnar“ fyrir árið 2023. Íslandsbanki býður alhliða fjármálaþjónustu fyrir heimili, fyrirtæki og stofnanafjárfesta á Íslandi. Samstæðan er eitt af stærstu fyrirtækjum á Íslandi á sviði banka- og fjármálaþjónustu og er með sterka markaðshlutdeild innanlands.

Starfsemin á árinu 2023

Hagnaður af starfsemi samstæðunnar árið 2023 nam 24.585 milljónum króna og arðsemi eigin fjár var 11,3%, umfram markmið bankans um meira en 10% arðsemi eigin fjár. Í lok árs unnu 764 starfsmenn hjá samstæðunni í fullu starfi, þar af 725 hjá bankanum sjálfum, 56% konur og 44% karlar. Samstæðan starfrækir 12 útibú.

Hátt vaxtaumhverfi og verðbólga, bæði innanlands og á alþjóðavísu, hafði áhrif á starfsemi samstæðunnar árið 2023 þó óstöðugleiki og óvissa á mörkuðum hafi hjáðnað á árinu. Hvað árið 2023 varðar hafa áhrifin á vanskilahlutföll heilt yfir verið takmörkuð og heilt yfir er fjárhagslegt heilbrigði hagkerfisins gott.

Hreinar vaxtatekjur jukust um 12,7% á milli ára og vaxtamunurinn jókst á milli ára úr 2,9% í 3,0% af heildareignum, aðallega vegna hækkandi vaxtaumhverfis. Hinsvegar minnkaði vaxtamunurinn úr 3,2% á fyrri helmingi ársins niður í 2,9% á síðari helmingi ársins. Snýr það einkum að hærri verðtryggingarjöfnuði vegna umskipta á árinu þar sem viðskiptavinir endurfjármögnuðu lán sín í auknum mæli úr óverðtrygðum lánum yfir í verðtrygð lán, sem skiluðu lægri ávöxtun þar sem verðbólga lækkaði yfir árið. Þá jókst fjármögnunarkostnaður í erlendum gjaldmiðlum einnig á seinni helmingi ársins. Hreinar þóknatekjur námu 14.234 milljónum króna árið 2023 samanborið við 14.053 milljónir króna árið 2022, þar sem hagnaður af kortapóknunum og greiðslumiðlun jókst á milli ára. Þá stuðlaði góð afkoma hjá Allianz Ísland hf. að aukningu í þóknatekjum. Eignastýring fór ekki varhluta af óvissu á innlendum mörkuðum en tók við sér undir lok árs og eignir í stýringu jukust, eftir því sem aðstæður á markaði urðu hagfelldari. Á heildina litið jukust grunntekjur um 9,9% á milli ára. Laun og launatengd gjöld jukust um 11,5% á milli ára aðallega vegna almennra kjarasamningshækkana og kostnaðar vegna starfsmannabreytinga. Á árinu vann bankinn að því að styrkja innviði sína og stjórnarhætti enn frekar og fjölgaði starfsfólki meðal annars samhliða því. Annar rekstrarkostnaður jókst um 1.574 milljónir króna eða um 15,5% á milli 2022 og 2023 og nam 11.740 milljónum króna á árinu, aðallega vegna aðkeyptrar sérfræðiþjónustu sem og vegna kostnaðar við hugbúnað og upplýsingatækni. Kostnaðarhlutfallið, leiðrétt vegna stjórnvaldssektar tengdri sátt sem gerð var við Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands (FME) vegna sölu á 22,5% hlut í bankanum á árinu 2022, hélst óbreytt milli ára eða 41,6%, innan markmiðs bankans sem er 40-45%. Hrein virðisýrningun fjáreigna nam 1.015 milljónum króna á árinu samanborið við tekjufærða virðisbreytingu á síðasta ári.

Útlán til viðskiptavina jukust um 3,1% á milli ára. Húsnæðislán eru stærsti hluti lánasafnsins eða 43% og veðhlutföll útlána eru heilbrigð. Gæði eigna eru góð og í árslok voru 1,8% af útlánum til viðskiptavina á stigi 3, sem er það sama og í árslok 2022.

Sátt við Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands

Í kjölfar sáttar við FME vegna athugunar FME á framkvæmd Íslandsbanka á útboði íslenska ríkisins á 22,5% hlut í Íslandsbanka féllst bankinn á greiðslu sektar að fjárhæð 1.160 milljónir króna og hóf vinnu við úrbætur. Bankinn gjaldfærði 300 milljónir króna í tengslum við frummat FME á framkvæmd útboðsins í ársreikningi samstæðunnar fyrir árið 2022 og á öðrum ársfjórðungi 2023 gjaldfærði bankinn 860 milljónir króna í tengslum við þetta mál. Birna Einarsdóttir og stjórn Íslandsbanka gerðu samkomulag um starfslok hennar sem bankastjóri Íslandsbanka frá og með 28. júní 2023. Jón Guðni Ómarsson, sem gegndi starfi fjármálastjóra frá 2011, var ráðinn bankastjóri. Hluthafafundur var haldinn þann 28. júlí 2023 til að ræða sáttina og viðbrögð bankans við henni. Á sama hluthafafundi fór fram stjórnarkjör þar sem kosin var ný stjórn, varamenn og stjórnarformaður, eftir að fyrri stjórn vék til hliðar til að veita stjórnarkjöri brautargengi. Fjórir nýir stjórnarmenn voru kosnir á hluthafafundinum, þar á meðal Linda Jónsdóttir sem var kosinn stjórnarformaður. Bankinn hefur síðan lokið við úrbótaáætlun sína í tengslum við sáttina og lagt áherslu á að styrkja stjórnarhætti, til að mynda með því að stöðu regluvarðar var breytt innan bankans og er hann nú hluti framkvæmdastjórnar.

Frekari upplýsingar er að finna í skýringu 13.

Fjármögnun

Bankinn er enn að stærstum hluta fjármagnaður með innlánum viðskiptavina. Innlán frá viðskiptavinum námu 851 milljarði króna í árslok 2023 sem er hækkun um 7,7% á milli ára og er mesta aukningin hjá Einstaklingum. Hlutfall útlána af innlánum var 144% í árslok samanborið við 150% í lok árs 2022.

Þann 30. ágúst tilkynnti bankinn að alþjóðlega lánshæfismatsfyrirtækið Moody's Investor Services (Moody's) hefði veitt Íslandsbanka lánshæfismatseinkunnina A3 með stöðugum horfum sem sýnir sterka eiginfjárstöðu Íslandsbanka og góða og stöðuga arðsemi. Var þetta hæsta lánshæfismat íslensks banka á þeim tíma. Til viðbótar veitti Moody's innlánum bankans langtíma A-2 og P-1 til skemmri tíma, bæði í innlendum og erlendum gjaldmiðlum. Þann 17. nóvember staðfesti S&P Global Ratings (S&P) lánshæfismat bankans upp á BBB/A-2 og breytti horfum úr stöðugum í jákvæðar, sem endurspeglar stöðu íslensks efnahagslífs auk sterkar stöðu bankans og bankakerfisins í heild sinni.

Skýrsla stjórnar

Óvissa á mörkuðum hafði neikvæði áhrif á fjármagnskjör, einkum á fyrri hluta árs. Bankinn var reglubundinn útgefandi sértryggðra skuldabréfa til fjármögnunar á húsnæðislanasafninu, en á árinu voru gefnir út um 31 milljarður króna af sértryggðum bréfum. Þá gaf bankinn út almenn skuldabréf (e. senior preferred) að fjárhæð 6,7 milljarðar króna auk 1,0 milljarðs sænskra króna og 300 milljóna evra. Að síðustu gaf bankinn út 9,6 milljarða króna af víkjandi skuldabréfum sem teljast til eiginfjárbáttar 2, í stað innköllunar á eldra skuldabréfi að fjárhæð 500 milljónir sænskra króna í ágúst síðastliðnum. Á síðari hluta árs dróst álag á útgáfur bankans umtalsvert saman. Lausafjárstaða bankans er sterk og vel umfram bæði innri kröfur eftirlitsaðila sem og innri viðmið.

Eigið fé

Eiginfjárstaða samstæðunnar er sterk og vel umfram kröfur eftirlitsaðila. Eiginfjárlutfall samstæðunnar var 25,3% í árslok. Árlega leggur FME mat á áhættupætti í starfsemi kerfislega mikilvægra fjármálafyrirtækja í könnunar- og matsferli (e. Supervisory Review and Evaluation Process SREP). Frá og með 30. júní 2023 á bankinn að viðhalda viðbótareiginfjárröfu sem nemur 2,4% af áhættugrunni, lækkun um 0,2 prósentustig frá fyrra mati. Lágmarkskrafa bankans um eiginfjárgrunn lækkar því úr 10,6% og í 10,4%. Að teknu tilliti til 9,4% samanlagðrar kröfu um eiginfjárauka er heildareiginfjárfkra bankans 19,8%. Bankinn hefur uppfært markmið sitt um stjórnendaauka ofan á eiginfjárlutfall þáttar 1 (CET1), og er markmiðið nú 1,0% til 3,0%, sem koma til viðbótar við kröfur eftirlitsaðila. Er markmið bankans um eiginfjárlutfall þáttar 1 (CET1) því nú á bilinu 16,2% til 18,2%, eftir því hver stjórnendaauki er hverju sinni, en mun hækka um hálf prósentustig til viðbótar á fyrsta ársfjórðungi 2024 samhliða hækkun í sveiflujöfnunarauka.

Þann 18. október 2023 tilkynnti Skilavald Seðlabanka Íslands að skiláætlun hefði verið samþykkt fyrir bankann, og var þar ákvörðuð lágmarkskrafa um eiginfjárgrunn og hæfar skuldbindingar (MREL). Nemur MREL-krafan í heild sinni 30,2% af áhættugrunni bankans. Í árslok 2023 nam MREL-lutfall bankans 41,3%.

Í mars 2023 greiddi bankinn um 12,3 milljarða króna í arðgreiðslu til hluthafa, í samræmi við arðgreiðslustefnu bankans. Á árinu keypti bankinn tilbaka eigin bréf í samræmi við endurkaupaáætlun sem tilkynnt var um í febrúar, sem nam allt að 5 milljörðum króna. Í árslok 2023 hafði bankinn keypt til baka 20,4 milljónir hluta eða 1,02% af útgefnu hlutafé. Kaupverð nam samtals um 2,3 milljörðum króna. Að því gefnu að markaðsaðstæður verði hagfelldar gerir bankinn ráð fyrir að framangreindri endurkaupaáætlun verði að fullu lokið fyrir aðalfund 2024.

Áhersla bankans um bætt samsetningu eigin fjár mun halda áfram á árinu 2024. Bankinn hyggst á aðalfundi ársins 2024 sækja endurnýjaða heimild til endurkaupa á eigin hlutabréfum, og á grundvelli slíkrar heimildar ráðast í endurkaup að fjárhæð 10 milljarðar króna, háð markaðsaðstæðum. Til viðbótar hyggst stjórn bankans leggja til við aðalfund að greiddir verði 12,3 milljarðar króna í arð. Þá kann að vera að stjórn leggi til við síðari hluthafafundi að greiddar verði viðbótararðgreiðslur og/eða ráðist verði í aukin endurkaup, háð markaðsaðstæðum. Markmið bankans er að hafa bætt samsetningu eiginfjár fyrir árslok 2025.

Framtíðarhorfur

Árið 2023 var ár viðsnúnings í íslensku efnahagslífi. Drifkraftur hagvaxtar varð í auknum mæli útflutningur á þjónustu, sér í lagi tengt ferðaþjónustu, og að sama skapi hægði á vexti innlendrar eftirspurnar eftir því sem á árið leið. Hagvöxtur á þriðja fjórðungi ársins, 1,1%, var sá hægasti frá því snemma árs 2021. Lítil vöxtur skrifast á 1,2% samdrátt í innlendri eftirspurn og minni vöruútflutning sem togaðist á við 7,3% vöxt í þjónustuútflutningi og 3% samdrátt í innflutningi.

Vísbendingar eru um að á lokafjórðungi ársins 2023 hafi áfram hægt á innlendri eftirspurn. Tölur um kortaveltu og innflutning ásamt væntingakönnunum meðal almennings og stjórnenda fyrirtækja benda til þess að einkaneysla hafi áfram dregist saman eftir 1,7% samdrátt á þriðja fjórðungi og fjárfestingarvöxtur hafi verið lítil, ef einhver. Hins vegar var ekkert lát á vexti ferðaþjónustunnar. Alls komu ríflega 2,2 milljónir ferðamanna til landsins um Keflavíkurflugvöll á árinu sem jafngildir 29% fjölgun milli ára.

Greining Íslandabanka telur hagvöxt hafa verið 3,0% á árinu 2023 samanborið við 7,2% vöxt ári fyrr. Útflutningur tók við af innlendri eftirspurn sem helsti aflvaki vaxtar. Vinnumarkaður hélt sterkur allt árið þótt nokkuð hafi dregið úr umframeftirspurn eftir vinnuafli eftir því sem á árið leið. Umtalsverður aðflutningur erlendra borgara til landsins var helsta rót 3% fólksfjölgunar á árinu, annað árið í röð. Atvinnuleysi var að jafnaði 3,2% á árinu og laun hækkuðu að jafnaði um ríflega 10%.

Verðbólga hjaðnaði nokkuð á lokafjórðungi ársins 2023 en var þó enn 7,7% í árslok. Kólnun á íbúðamarkaði og hjaðnandi innflutt verðbólga stuðlaði að minni verðbólgu en innlendur kostnaðarþrýstingur var áfram verulegur. Seðlabankinn hélt stýrivöxtum óbreyttum í 9,25% á lokafjórðungi ársins en gaf í skyn að frekara peningalegs aðhalds kynni að verða þörf.

Litið fram á veg spáir Greining Íslandsbanka 1,9% hagvexti á árinu 2024. Á fyrri helmingi ársins verður þjónustuútflutningur væntanlega meginstoð vaxtar en hægt og bítandi mun bæta í vöxt eftirspurnar eftir því sem lengra líður á árið. Búið er við hjaðnandi verðbólgu á árinu, sér í lagi á fyrri helmingi þess. Í kjölfarið er líklegt að Seðlabankinn ráðist í varfærna slökun á peningalegu aðhaldi eftir því sem hagkerfið sækir í jafnvægi og eftirspurnarþrýstingur minnkar. Á árinu 2025 gerir spá ráð fyrir að hagvöxtur verði 2,6% og 2,9% á árinu 2026.

Í kjölfar jarðhræringa á Reykjanesi varð eldgos nærri Grindavík í upphafi árs 2024. Eins og staðan er núna er ekki hægt að búa í Grindavíkurbæ (íbúar um það bil 3.700) og eru stjórnvöld að kanna hvaða ráðstafanir muni þurfa til að útrýma þessari óvissu. Eins og er þá eru efnahagsleg áhrif þessara atburða óljós. Áhætta bankans vegna fasteignalána í Grindavík er takmörkuð eða um 0,4% af heildarútlánum til viðskiptavina. Vegna þessarar óvissu var færð viðbótarvirðisrýrning á fjárhæð 1,7 milljarðar króna í árslok 2023.

Skýrsla stjórnar

Markmið bankans um að ávöxtun eiginfjár verði umfram 10% er óbreytt fyrir árið 2024, að teknu tilliti til eðlilegs virðisrýrnunarhlutfalls sem nemur 0,25% til 0,30% af lánsafni bankans, m.v. núverandi samsetningu þess. Gert er ráð fyrir að kostnaðarhlutfall verði á bilinu 40% til 45%, í takti við fyrra ár og í samræmi við markmið bankans um að vera undir 45%. Samhliða hærra hlutfalli verðtryggðra lána í lánsafni bankans, má búast við að vaxtatekjur verði sveiflukenndari og meira háðar breytingum á verðbólgu.

Áhættustýring

Starfsemi Íslandsbanka felur í sér margs konar áhættu og er stýring þeirrar áhættu óaðskiljanlegur hluti af starfsemi bankans og hefur bankinn markvisst byggt upp ábyrga innri áhættumenningu meðal starfsfólks. Stjórn bankans ber endanlega ábyrgð á því að umgjörð áhættustýringar og innra eftirlits í bankanum sé fullnægjandi. Sú umgjörð er skilgreind og henni miðlað í stefnuskjölum um áhættustýringu og innra eftirlit sem eru samþykkt af stjórn og felur stjórn bankastjóra að tryggja innleiðingu og eftirfylgni stefnunnar.

Stjórn bankans og bankastjóri lýsa hér með yfir að áhættustýring Íslandsbanka er viðkemur starfsemi bankans og stefnu sé fullnægjandi.

Fjallað er um umgjörð áhættustýringar innan bankans í skýringum 45-61 í ársreikningi samstæðu og í óendurskoðaðri áhættuskýrslu bankans.

Eignarhald

Hlutabréf í Íslandsbanka eru skráð á aðalmarkað Nasdaq Iceland og er hluthafahópur bankans einn sá stærsti skráðra félaga á Íslandi. Í lok árs 2023 voru hluthafa í bankanum ríflega 11.500 talsins, 89,4% af hlutafé bankans var í eigu innlendra aðila og 10,6% í eigu alþjóðlegra fjárfesta. Íslenska ríkið er stærsti hluthafinn með 42,9% eignarhlut. Bankasýsla ríkisins fer með eignarhlut ríkisins í samræmi við lög nr. 88/2009. Fyrir utan íslenska ríkið voru lífeyrissjóðir stærsti hluthafahópurinn og áttu þeir 36,7% útistandandi hlutafjár í bankanum, þar af áttu innlendir lífeyrissjóðir 35,6%. Frekar upplýsingar um hluthafa bankans er að finna í skýringu 41.

Sjálfbærni

Íslandsbanki hefur það að markmiði að vera leiðandi á sviði sjálfbærrar þróunar og hreyfiafl til góðra verka í samfélaginu. Samhliða þeirri framtíðarsýn bankans að skapa virði til framtíðar, með framúrskarandi þjónustu, mun bankinn leggja áherslu á sjálfbærnisjónarmið í starfsemi sinni auk arðsemismarkmiða. Bankinn horfir til UFS-viðmiða við áhættustýringu og metur með virkum hætti sjálfbærnitengd viðskiptatækifæri. Bankinn vill auka þekkingu og áhuga almennings á fjármálum og býður í því skyni upp á áhugaverða fræðslu um fjármál og efnahagsmál.

Stjórn bankans samþykkir sjálfbærnistefnu bankans og ákveður stefnumótun hans og áhættuvilja út frá sjálfbærniáhættu. Stjórninni er reglulega gerð grein fyrir lykilmálum tengdum sjálfbærni og stöðu sjálfbærs fjármálaramma bankans. Stjórnarháttar- og mannauðsnefnd (undirnefnd stjórnar) styður stjórn bankans við að hafa yfirsýn yfir lykilmál tengd sjálfbærni.

Bankastjóri ber ábyrgð á innleiðingu sjálfbærnistefnu og hefur skipað sjálfbærninefnd sem lykilaðila í stjórnarháttum tengdum sjálfbærni. Nefndin er formlegur vettvangur fyrir umræðu um hverskonar mál er tengjast sjálfbærniáhættu, sjálfbærum innkaupum og viðskiptatækifærum. Nefndin er óháð lánanefndum bankans og þarf að samþykkja lánamál sem ætlað er að falla undir sjálfbæran fjármálaramma. Nefndin er skipuð lykilaðilum frá viðskiptaæiningum, fjármálasviði, áhættustýringu bankans auk stefnumótunar og sjálfbærni. Bankastjóri er formaður nefndarinnar.

Sjálfbærnistefnan myndar heildstæðan ramma um starfsemi á sviði sjálfbærni og markar jafnframt stefnu bankans varðandi rekstur, ábyrgar lánveitingar og fjárfestingar, innkaup og styrki. Auk þess fellur stefnan að og styður við aðrar stefnur bankans. Út frá sjálfbærnistefnunni hefur bankinn sett sér sjö sjálfbærnimarkmið til ársins 2025. Markmiðin eru byggð á UFS-viðmiðum og eru studd af árlegum markmiðum sem sett eru sem hluti af árlegri fimm ára áætlunargerð bankans.

Sjálfbærniuppgjör Íslandsbanka fyrir árið 2023 hefur að geyma allar helstu upplýsingar um umhverfismál, félagslega þætti og stjórnarhætti Íslandsbanka í samræmi við UFS leiðbeiningar Nasdaq frá 2019 ásamt öðrum viðeigandi stöðlum. Bankinn leggur áherslu á að auka gagnsæi og bæta markvisst sjálfbærnitengda upplýsingagjöf. Endurskoðunarfyrirtækið Deloitte ehf. veitti staðfestingu með takmarkaðri vissu á allri sjálfbærnitengdri upplýsingagjöf í árs- og sjálfbærnisýrslu Íslandsbanka vegna ársins 2023.

Í samræmi við innlent regluverk birtir Íslandsbanki í óendurskoðuðum viðauka við ársreikning upplýsingar um flokkunarkerfi fyrir sjálfbærar fjárfestingar (e. EU taxonomy), hlutfall grænna eigna. Lögin tóku gildi á árinu 2023, fyrir fjármálastofnanir og önnur fyrirtæki sem undir hana falla, og í þeim segir að birta þurfi upplýsingar um eignir bankans sem uppfylla kröfur reglugerðar og geta því talist umhverfislega sjálfbærar samkvæmt evrópska flokkunarkerfinu. Íslandsbanka ber að afla þessara upplýsinga beint frá viðskiptavinum sínum eða frá öðrum opinberum upplýsingagæitum, t.d. ársreikningaskrá, en þar sem nær engar slíkar upplýsingar hafa verið birtar við vinnslu þessa ársreiknings stendur bankinn frammi fyrir ómöguleika í gögnum. Af þeim sökum eru engar eignir skilgreindar sem grænar eða sjálfbærar skv. flokkunarkerfinu. Stefnt er að því að vinna að gagnaöflun og samtölum við helstu viðskiptavini á árinu 2024 með það að markmiði að upplýsingagjöf ársins 2024 gefi betri mynd af raunverulegri stöðu mála. Ljóst er að sú viðleitni mun litast af því hvernig innleiðingu í íslenska löggjöf miðar á næstu misserum.

Skýrsla stjórnar

Stýring sjálfbærniáættu var á árinu samvinnuð í auknum mæli inn í lykilferli bankans við lánveitingar, fjárfestingar og vörupróun. Í árslok var búið að meta mótaðila á bakvið 93% allrar útlánaáættu með tilliti til UFS-áættupátta. Hlutfallið vísar til þeirrar útlánaáættu sem stefnt er að því að meta en einstaklingar og lítil fyrirtæki verða undanþegin slíku mati. Nánari umfjöllun er að finna í óendurskoðaðri áhættuskýrslu bankans fyrir árið 2023 en þar er að finna sérstakan kafla um sjálfbærni- og loftslagsáættu í samræmi við TCFD (e. Task Force on Climate-related Financial Disclosures) viðmið.

Íslandsbanki hefur í gegnum tíðina álitð það mikilvægt að taka þátt í alþjóðlegum skuldbindingum sem og að styðja við innlendan samstarfsvettvang á sviði sjálfbærni. Þátttaka í alþjóðlegu samstarfi veitir sérstaklega verðmæt tækifæri til þess að læra af þeim fremstu á heimsvísu. Má þar nefna viðmið Sameinuðu þjóðanna um ábyrga bankastarfsemi (e. UN PRB), Samtök norrænna forstjóra um sjálfbæra framtíð (e. Nordic CEOs for a Sustainable Future) og alþjóðlegt samstarf banka um kolefnishlutleysi (e. Net-Zero Banking Alliance). Bankinn er eitt af stærstu fyrirtækjum Íslands og telur þess vegna mikilvægt að taka þátt í og leggja sitt af mörkum á innlendum vettvangi, t.d. í gegnum Festu – miðstöð um samfélagsábyrgð og sjálfbærni og IcelandSif svo örfá dæmi séu nefnd.

Umhverfismál

Íslandsbanki styður metnaðarfulla aðgerðaáætlun Íslands í loftslagsmálum og markmið Parísarsamkomulagsins. Í apríl 2021 setti bankinn sér markmið um að ná fullu kolefnishlutleysi eigi síðar en árið 2040. Eigin rekstur bankans hefur verið kolefnishlutlaus síðustu fjögur ár en með þessari ákvörðun verður sú breyting á að markmið bankans munu hér eftir einnig ná til fjármagnaðs útblásturs, og þannig kolefnisspors af öllu lána- og eignasafni bankans.

Íslandsbanki birtir upplýsingar um fjármagnaðan útblástur (í samræmi við Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) aðferðafræðina) fyrir árin 2022 og 2023 í Árs- og sjálfbærnisýrslu bankans. Þá birtir hann einnig markmið og árangur bankans á sviði loftslagsmála, sér í lagi í tengslum við markmið um kolefnishlutleysi. Bankinn bætir við atvinnugrein og birtir markmið um samdrátt í sjávarútvegi. Með því hefur bankinn gefið út markmið um samdrátt fyrir yfir 64% heildarútlána og 78% heildarlosunar útlánasafnsins miðað við árið 2019. Stefnt er að því að kolefnisspor af lánasafni bankans minnki um 60% fyrir 2030 og um 85% fyrir árið 2040. Markmið bankans um kolefnishlutleysi lánasafns árið 2040 eru verulega metnaðarfull en þó möguleg í flestum atvinnugreinum, þó ljóst sé að orkuskipti í flugsamgöngum og fraktflutningum á sjó muni að öllum líkindum taka lengri tíma.

Félagsleg mál

Íslandsbanki leggur ríka áherslu á að skapa uppbyggilegt og heilbriggt starfsumhverfi þar sem eldmóður, fagmennska og samvinna eru höfð að leiðarljósi. Mannauðurinn er stærsta auðlind bankans og lögd er mikil áhersla á að efla starfsfólk til vaxtar og þróunar og stuðla að heilsu þess og vellíðan.

Jafnréttismál eru alltaf ofarlega á blaði og viljum við að Íslandsbanki sé eftirsóknarverður vinnustaður fyrir fólk með ólíkan og fjölbreyttan bakgrunn. Eitt mikilvægasta sjálfbærnimarkmið Íslandsbanka er að tryggja að hlutfall eins kyns fari ekki yfir 60% í stjórnendateymi bankans. Þetta hlutfall er haft til hliðsjónar í ráðningum stjórnenda. Eins og fyrri ár fékk bankinn jafnlaunavottun og faglega vottun samkvæmt ÍST staðlinum 85:2012 fyrir árið 2023. Samkvæmt síðustu jafnlaunaúttekt var óútskýrður launamunur fyrir jafnverðmæt störf 0,2%.

Stjórnarhættir

Íslandsbanki starfar samkvæmt gildandi löggjöf um aðila sem eru undir eftirliti Seðlabanka Íslands og Nasdaq Iceland. Stjórnarhættir bankans taka meðal annars mið af þeim lögum og reglugerðum sem gilda um fjármálafyrirtæki og fjármálamarkaðinn. Í samræmi við 7. mgr. 54. gr. laga nr. 161/2002, um fjármálafyrirtæki, starfar bankinn eftir viðurkenndum leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja og leggur árlega mat á fylgni bankans við leiðbeiningarnar. Stjórn bankans fylgir leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja (6. útg.) sem gefnar eru út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins, sem eru aðgengilegar á www.leidbeiningar.is. Stjórnarhættir bankans taka jafnframt mið af viðmiðunarreglum Evrópsku bankaeftirlitsstofnunarinnar um innri stjórnarhætti (EBA/GL/2021/05), sbr. 16. gr. reglugerðar ESB nr. 1093/2010 sem lögfest var á Íslandi með lögum nr. 24/2017, um evrópskt eftirlitskerfi á fjármálamarkaði.

Íslandsbanki hefur sett siðareglur fyrir starfsfólk og stjórn sem birtar eru á heimasíðu bankans auk þess sem áhersla er lögð á þessa þætti í sjálfbærnistefnu bankans. Siðareglurnar taka meðal annars á góðum viðskiptaháttum, tilkynningum er varða misferli og aðgerðum til þess að koma í veg fyrir hagsmunaárekstra. Starfsfólk staðfestir árlega að það hafi kynnt sér efni reglnanna og skuldbindur sig til að fylgja þeim og höfðu yfir 99% starfsfólks staðfest reglurnar í lok árs 2023. Bankinn leggur áherslu á virðingu fyrir mannréttindum og að eiga ekki viðskipti sem tengjast hvers konar mannréttindabrotum, t.d. mismunun á grundvelli kyns, trúar eða kynþáttar, sbr. sjálfbærnistefnu og siðareglur birgja. Íslandsbanki leggur áherslu á opið og uppbyggilegt samtal við birgja varðandi aukna áherslu og kröfu um sjálfbæra viðskiptahætti.

Bankinn leggur sig allan fram við að sporna gegn mútum og spillingu. Hefur bankinn í því skyni m.a. sett sér stefnu um hagsmunaárekstra ásamt reglum um ráðstafanir gegn hagsmunaárekstrum þar sem finna má kafla um gjafir og boðsferðir. Reglunum er ætlað að tryggja að enginn vafi sé á trúverðugleika og hlutleysi starfsfólks bankans í afgreiðslu einstakra mála. Bankinn hefur enn fremur sett sér stefnu um ráðstafanir gegn peningapvætti og fjármögnun hryðjuverka. Þá tekur bankinn skýra afstöðu gegn greiðslum sem tengja má við mútur og spillingu í stefnu um aðgerðir gegn peningapvætti. Í allri starfsemi bankans er áhersla lögð á fylgni við lög nr. 140/2018 um aðgerðir gegn peningapvætti og fjármögnun hryðjuverka sem felur í sér að sporna gegn mútum og spillingu.

Skýrsla stjórnar

Eitt af meginmarkmiðum stjórnar Íslandsbanka er stöðug þróun og styrking stjórnarháttanna bankans og hefur stjórnin einsett sér að vera framúrskarandi í góðum stjórnarháttum á fjármálamarkaði á hverjum tíma. Í kjölfar sáttar bankans við FME vegna athugunar FME á framkvæmd Íslandsbanka á útboði íslenska ríkisins á 22,5% hlut í Íslandsbanka var farið í heildstæða endurskoðun á innri reglum og verklagi bankans í tengslum við úrbótaáætlun bankans þar að lútandi. Stjórn telur að bankinn hafi með fullnægjandi hætti brugðist við úrbótakröfum fjármálaeftirlitsins samkvæmt sáttinni. Þeim aðgerðum sem gripið var til er ætlað að styrkja áhættumenningu bankans og tryggja hlítni við lög og reglur til framtíðar. Stjórnin mun leggja áherslu á eftirfylgni með virkni innleiddra breytinga og þróun áhættumenningar til framtíðar þannig að tryggt sé að þessir þættir festi sig í sessi. Þá mun stjórn gæta þess að málefni sem varða stjórnarhætti, áhættustýringu og innra eftirlit fái viðeigandi umfjöllun í stjórn.

Á aðalfundi hvers árs eru kosnir sjö einstaklingar, auk tveggja varamanna, í stjórn bankans til eins árs í senn. Stjórn bankans fer með málefni bankans og er ábyrg fyrir stefnumörkun hans en felur bankastjóra nánari útfærslu og framkvæmd stefnunnar. Stjórn hefur eftirlit með starfsemi bankans og að hún sé ávallt í samræmi við lög, reglur og góða viðskiptahætti. Stjórn bankans fylgist jafnframt með framkvæmd á stefnu bankans, hefur eftirlit með bókhaldi og fjárreiðum og tryggir stöðuga virkni innri endurskoðunar, regluvörslu, áhættustýringar og innra eftirlits.

Í samræmi við samþykktir bankans hefur bankinn starfandi tilnefningarnefnd sem hefur það hlutverk að tilnefna einstaklinga til stjórnarsetu í bankanum á aðalfundi, eða eftir atvikum á hluthafafundi þar sem stjórnarkjör er á dagskrá. Nefndarmenn tilnefningarnefndar skulu vera þrír og skulu þeir kjörnir af stjórn til eins árs í senn. Nefndin skal vera sjálfstæð í störfum sínum og skal meirihluti nefndarmanna vera óháður bankanum og stjórnendum hans. Ásamt tilnefningarnefnd bankans starfrækir Bankasýsla ríkisins sérstaka þriggja manna valnefnd sem tilnefnir aðila fyrir hönd ríkisins sem rétt hafa til setu fyrir hönd ríkisins í bankaráðum eða stjórnnum fyrirtækja á forræði stofnunarinnar.

Stjórn hefur samþykkt stefnu um hæfi stjórnar, bankastjóra og lykilstarfsmanna. Markmið stefnunnar er að stjórn, bankastjóri og lykilstarfsmenn bankans uppfylli á hverjum tíma viðeigandi hæfisskilyrði og að umgjörð um skipun og/eða ráðningar þeirra sé í samræmi við viðeigandi lagakröfur sem gerðar eru til starfsemi bankans. Stefnan kveður m.a. á um að samsetning stjórnar skuli á hverjum tíma vera fjölbreytt m.t.t. menntunar, starfsreynslu, kyns og aldurs. Mannauðssvið upplýsir stjórn árlega um aðgerðir bankans til að framfylgja stefnu bankans um fjölbreytileika. Núverandi stjórn samanstendur af þremur konum og fjórum körlum. Stjórnarmenn eru á ýmsum aldri, fæddir á árunum 1960-1979, og hafa fjölbreytta menntun, s.s. á sviði verkfræði, lögfræði, fjármála, stjórnunar, endurskoðunar, viðskiptafræði og verðbréfavíðskipta. Stjórnarmenn hafa einnig víðtæka reynslu úr atvinnulífinu á sviði rekstrar, fjármála, endurskoðunar, stjórnunar og ráðgjafar.

Undirnefndir stjórnar eru þrjár, allar skipaðar stjórnarmönnum, og starfa þær samkvæmt erindisbréfi frá stjórn og starfsreglum stjórnar. Erindisbréf undirnefnda stjórnar má finna á vefsíðu bankans.

Bankastjóri er ábyrgur fyrir daglegum rekstri bankans og tryggir að starfsemi bankans sé á hverjum tíma í samræmi við samþykktir hans, reglur stjórnar og viðeigandi lög. Bankastjóri skipar framkvæmdastjóra regluvörslu, framkvæmdastjórn bankans og aðrar ráðgefandi nefndir bankastjóra.

Í framkvæmdastjórn bankans eru átta einstaklingar, þar á meðal bankastjóri, og samanstendur hún af fjórum konum og fjórum körlum. Meðlimir framkvæmdastjórnar eru fæddir á árunum 1961-1982, hafa fjölbreytta menntun og víðtæka reynslu. Hlutverk framkvæmdastjórnar er að hafa yfirsýn og samhæfa lykिलþætti í starfsemi bankans. Bankastjóri sér til þess að stjórn fái reglulega viðeigandi upplýsingar um fjármál, þróun og rekstur bankans.

Fjármálasvið bankans gerir reikningsskil fyrir samstæðuna í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu auk viðeigandi krafna sem fram koma í lögum um ársreikninga nr. 3/2006, lögum um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002 og reglum um reikningsskil lánastofnana. Áður en árs- og árshlutareikningar samstæðunnar eru lagðir fyrir stjórn til samþykktar hefur endurskoðunarnefnd stjórnar yfirfarið reikningsskil samstæðunnar. Þá fjallar endurskoðunarnefnd reglulega um reikningsskil samstæðunnar og leggur mat á innra eftirlit hennar. Stjórnendauppgjör eru lögð fyrir stjórn að jafnaði 10 sinnum á ári. Ytri endurskoðendur kanna hálfársuppgjör og endurskoða ársuppgjör samstæðunnar.

Nánari lýsing á stjórnarháttum Íslandsbanka er í stjórnarháttayfirlýsingu bankans sem má finna í óendurskoðuðum viðauka við ársreikning samstæðunnar og á heimasíðu bankans, www.islandsbanki.is.

Önnur mál

Þann 29. júní barst Íslandsbanka bréf frá stjórn Kviku þar sem það var tilkynnt að Kvika hefði ákveðið að slíta samrunaviðræðum sem hófust í febrúar 2023. Stjórn Íslandsbanka var sammála þeirri niðurstöðu.

Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands gerði í september 2022 vettvangsathugun á aðgerðum Íslandsbanka gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka. Í skýrslu sinni um athuginina tilgreindi eftirlitið ákveðna annmarka á peningaþvættisvörnum bankans. Bankinn hefur ekki andmælt þessum niðurstöðum og hefur þegar gert úrbætur á peningaþvættisvörnum sínum að hluta en að öðru leyti heldur sú vinna áfram. Baráttan gegn fjármunabrotum er mikilvægur hluti af samfélagslegri ábyrgð bankans og hefur hún forgang innan bankans. Málinu gæti lokið með sátt og greiðslu sektar. Bankinn hefur fært ótilgreinda skuldbindingu í tengslum við málið. Frekari upplýsingar er að finna í skýringu 43.

Skýrsla stjórnar

Yfirlýsing stjórnar og bankastjóra

Endurskoðaður ársreikningur samstæðu Íslandsbanka hf. fyrir árið 2023 er gerður á grundvelli áframhaldandi rekstrarhæfis í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga nr. 3/2006, lögum um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002 og reglum um reikningsskil lánastofnana, þar sem við á.

Það er álit okkar að ársreikningur samstæðunnar gefi glögga mynd af rekstrarafkomu og sjóðstreymi á árinu 2023 og fjárhagsstöðu samstæðunnar þann 31. desember 2023. Það er einnig álit okkar að ársreikningur samstæðunnar gefi glögga mynd af þróun í rekstri samstæðunnar og fjárhagsstöðu hennar í lok tímabilsins, ásamt því að lýsa helstu áhættu- og óvissupáttum sem samstæðan stendur frammi fyrir.

Það er enn fremur álit okkar að ársreikningur samstæðunnar fyrir árið 2023 auðkenndur sem „549300PZMFIQR79Q0T97-2023-12-31-en.zip“ sé í öllum veigamiklum atriðum gerður í samræmi við gildandi reglur um sameiginlegt rafrænt skýrslusnið (e. ESEF).

Stjórn og bankastjóri hafa í dag fjallað um ársreikning samstæðu Íslandsbanka hf. fyrir árið 2023 og staðfest hann með undirritun sinni.

Kópavogi, 8. febrúar 2024

Stjórn:

Linda Jónsdóttir, stjórnarformaður

Stefán Pétursson, varaformaður

Agnar Tómas Möller

Anna Þórðardóttir

Haukur Örn Birgisson

Helga Hlín Hákonardóttir

Páll Grétar Steingrímsson

Bankastjóri:

Jón Guðni Ómarsson

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og hluthafa Íslandsbanka hf.

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi samstæðuársreikning Íslandsbanka hf. og dótturfélaga bankans (samstæðan) fyrir árið 2023. Samstæðuársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning samstæðunnar, yfirlit yfir heildaraðkomu samstæðunnar, efnahagsreikning samstæðunnar þann 31. desember 2023, yfirlit um sjóðstreymi samstæðunnar, eiginfjáryfirlit samstæðunnar, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir samstæðunnar og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu samstæðunnar á árinu 2023, efnahag hennar 31. desember 2023 og breytingu á handbæru fé samstæðunnar á árinu 2023, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga, lögum um fjármálafyrirtæki og reglum um reikningsskil lánastofnanna þar sem við á.

Álit okkar er í samræmi við þær upplýsingar sem koma fram í endurskoðunarskýrslu okkar til endurskoðunarnefndar í samræmi við 11. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins nr. 537/2014.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðanda hér að neðan.

Við erum óháð Íslandsbanka hf. í samræmi við alþjóðlegar siðareglur fyrir endurskoðendur sem og aðrar siðareglur sem eru viðeigandi við endurskoðun á Íslandi, og höfum við uppfyllt ákvæði þeirra reglna.

Samkvæmt okkar bestu vissu, höfum við ekki veitt samstæðunni óheimilaða þjónustu sem um getur í 1. mgr. 5. gr reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins nr. 537/2014.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Áritun óháðs endurskoðanda

Megináherslur við endurskoðunina

Megináherslur við endurskoðunina eru þau atriði, sem að okkar faglega mati, hafa mesta þýðingu fyrir endurskoðun okkar á samstæðuársreikningi bankans árið 2023. Þessi atriði voru yfirfarin við endurskoðun á samstæðuársreikningnum og höfð til hliðsjónar við ákvörðun á viðeigandi álit á honum. Í áritun okkar látum við ekki í ljós sérstakt álit á hverju þeirra fyrir sig.

Megináherslur í endurskoðun	Viðbrögð endurskoðanda
Virðisrýrnun útlána Bókfært virði útlána til viðskiptavina nam alls 1.223.426 milljónum kr. eða 77% af heildareignum þann 31. desember 2023 og nam virðisrýrnun útlána 11.728 milljónum kr. þann 31. desember 2023. Virðisrýrnun útlána er háð mati og túlkun stjórnenda. Lykilatriði sem kröfðust mats eru: - Túlkun á ákvæðum staðalsins IFRS 9 er varða mat á virðisrýrnun. Túlkanir bankans koma fram í virðisrýrnunarlíkaninu; - Að bera kennsl á lán þar sem veruleg aukning hefur orðið á útlánaáhhættu; - Forsendur sem notaðar eru í líkaninu, svo sem fjárhagsstaða viðskiptavinar, áætlað framtíðarsjóðsflæði og spár um efnahagsforsendur. Vegna þess hve matskenndur liðurinn er, vegna stærðar útlána í efnahagsreikningi bankans, teljum við mat á virðisrýrnun útlána vera megináhersla í endurskoðun okkar.	Lögð var áhersla á m.a. eftirfarandi aðgerðir til að bregðast við þessari megináherslu: - Mat á líkani bankans til að meta vænt útlánatap, með sérstaka áherslu á eftirfarandi: - Samræmi á milli líkansins til að meta vænt útlánatap og undirliggjandi aðferðarfræði við þær kröfur sem gerðar eru í IFRS 9. - Aðferðarfræði við spá um efnahagsforsendur. - Prófanir á viðeigandi eftirlitsaðgerðum, m.a. er varða: - Gögn sem notuð eru við að ákvarða vænt útlánatap, þar á meðal gögn við lánveitingu og viðvarandi mat á áhættuflokkun. - Virðisrýrnunarlíkan til að meta vænt útlánatap, þar á meðal hönnun, samþykki, eftirlit / kvörðun og nákvæmni útreikninga. - Yfirferð og samþykki á efnahagsforsemdum sem notaðar eru við útreikning virðisrýrnunar. - Skráningu og mat á tryggingum sem notaðar eru við útreikning á væntu útlánatapi. - Skoðun á úrtaki útlána og aðgerðir til að meta, m.a.: - Tímanlega auðkenningu útlána þar sem veruleg aukning hefur orðið á útlánaáhhættu. - Útreikninga á væntu útlánatapi með endurútreikningi og mati á forsendum. - Yfirferð á efnahagsforsemdum. Til viðbótar voru viðeigandi skýringar í ársreikningnum rýndar. Sjá nánar í skýringum 3 og 62.3.

Áreiðanleiki gagna frá upplýsingakerfum

Bankinn er mjög háður upplýsingakerfum vegna þess fjölda færslna sem eiga sér stað daglega og einnig vegna þess hve flókin hin ýmsu kerfi sem nauðsynleg eru til að styðja við rekstur bankans eru. Við gerð ársreikningsins eru dregin saman gögn frá mörgum upplýsingakerfum. Til að tryggja heild og nákvæmni vinnslu og gerð fjárhagsupplýsinga er mikilvægt að eftirlit með viðeigandi aðgangshemildum, breytingastjórnun og vinnslu færslna sé hannað og starfi á skilvirkan hátt. Vegna mikilvægi gagna frá upplýsingakerfunum, sem liggja til grundvallar gerð fjárhagsupplýsinga, teljum við áreiðanleika upplýsingakerfa og tengdra ferla lykilatriði við endurskoðun okkar.	Lögð var áhersla á m.a. eftirfarandi aðgerðir til að bregðast við þessu lykilatriði: - Aflað var þekkingar á viðeigandi upplýsingakerfum og upplýsingatækniumhverfi samstæðunnar. - Yfirferð á hönnun, innleiðingu og prófanir á virkni viðeigandi eftirlitsaðgerða tengdum breytingarstjórnun, aðgangsstjórnun og rekstri tölvukerfa, fyrir þau kerfi sem skilgreind voru mikilvæg við endurskoðunina. Í endurskoðunarteyminu voru sérfræðingar í endurskoðun upplýsingakerfa.
---	---

Áritun óháðs endurskoðanda

Aðrar upplýsingar

Stjórn og bankastjóri eru ábyrg fyrir innihaldi annarra upplýsinga. Í þessu skjali eru aðrar upplýsingar en samstæðuársreikningurinn og áritun okkar á hann. Aðrar upplýsingar eru: Óendurskoðuð helstu atriði, skýrsla stjórnar og óendurskoðuð stjórnarháttayfirlýsing Íslandsbanka í viðauka.

Álit okkar á samstæðuársreikningnum nær ekki til þessara annarra upplýsinga og við látum ekki í ljós álit af nokkru tagi á þeim ef frá er talin staðfesting er varðar skýrslu stjórnar sem kemur fram hér að neðan.

Í tengslum við endurskoðun okkar á samstæðuársreikningnum ber okkur að lesa yfir þessar upplýsingar og íhuga hvort þær stangast verulega á við samstæðuársreikninginn eða aðra vitneskju sem við höfum aflað við endurskoðunina eða virðast á einhvern annan hátt vera verulega rangfærðar. Ef við, á grundvelli þeirrar vinnu sem við höfum framkvæmt í tengslum við þessar upplýsingar, komumst að þeirri niðurstöðu að það séu verulegar rangfærslur í þessum öðrum upplýsingum, ber okkur að upplýsa um það. Við höfum ekkert að upplýsa í þessu sambandi.

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir samstæðuársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Ábyrgð stjórnar og bankastjóra á samstæðuársreikningnum

Stjórn og bankastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga, lögum um fjármálafyrirtæki og reglum um reikningsskil lánastofnanna þar sem við á. Stjórn og bankastjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð samstæðuársreikningsins eru stjórn og bankastjóri ábyrg fyrir því að meta rekstrarhæfi bankans. Ef við á, skulu stjórn og bankastjóri setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og hvers vegna þau ákváðu að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, nema stjórn og bankastjóri hafi ákveðið að leysa bankann upp eða hætta starfsemi, eða hafi enga aðra raunhæfa möguleika en að gera það.

Stjórn skal hafa eftirlit með gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun samstæðuársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að samstæðuársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar.

Nægjanlega vissu er þó ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda samstæðuársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Endurskoðun okkar í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegri dómgreind og beitum við gagnrýnni hugsun við endurskoðunina. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í samstæðuársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu samstæðuársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé fram hjá innri eftirlitsaðgerðum.
- Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits félagsins.
- Metum hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum samstæðuársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi félagsins.
- Metum í heild sinni hvort samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar við samstæðuársreikninginn með tilliti til glöggrar myndar.
- Öflum fullnægjandi endurskoðunargagna vegna fjárhagsupplýsinga eininga innan samstæðunnar, til að geta látið í ljós álit á samstæðuársreikningi. Við erum ábyrg fyrir skipulagi, umsjón og framgangi endurskoðunar samstæðunnar. Við berum ein ábyrgð á áliti okkar.

Áritun óháðs endurskoðanda

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirlit sem komu fram í endurskoðuninni, ef við á.

Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og höfum miðlað til þeirra upplýsingum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og þar sem við eigandi er, hvaða varnir við höfum sett til að tryggja óhæði okkar.

Jafnframt því að sinna skyldum okkar sem kjörnir endurskoðendur félagsins hefur Deloitte veitt félaginu aðra heimilaða þjónustu en endurskoðun. Deloitte hefur til staðar innri ferla til að tryggja óhæði sitt áður en við tökum að okkur önnur verkefni. Deloitte hefur staðfest skriflega við endurskoðunarnefnd að við erum óháð samstæðunni.

Áritun vegna annarra ákvæða, laga og reglna

Áritun vegna rafræns skýrslusniðs (e. European Single Electronic Format - ESEF reglur)

Í tengslum við endurskoðun okkar á samstæðuársreikningi Íslandsbanka hf. framkvæmdum við aðgerðir til að geta gefið álit á það hvort samstæðuársreikningur Íslandsbanka hf. fyrir árið 2023 með skráarheitið „549300PZMF1QR79Q0T97-2023- 12-31-en.zip“ hafi í meginatriðum verið gerður í samræmi við kröfur laga um upplýsingaskyldu útgefenda verðbréfa og flöggunarskyldu nr. 20/2021 um sameiginleg rafræn skýrslusnið (e. European Single Electronic Format) og reglugerð Evrópusambandsins nr. 2019/815 (ESEF reglur) sem innihalda skilyrði sem tengjast gerð samstæðuársreiknings á XHTML formi og iXBRL merkingum samstæðuársreikningsins.

Stjórn og bankastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við lög um upplýsingaskyldu útgefenda verðbréfa og flöggunarskyldu. Í þeirri ábyrgð felst meðal annars að útbúa samstæðuársreikning á XHTML formi í samræmi við ákvæði reglugerðar Evrópusambandsins nr. 2019/815, um sameiginleg rafræn skýrslusnið (e. European Single Electronic Format).

Ábyrgð okkar er að afla hæfilegrar vissu um hvort samstæðuársreikningurinn, byggt á þeim gögnum sem við höfum aflað, sé í öllum meginatriðum í samræmi við ESEF reglur og gefa út áritun með álini okkar. Eðli, tímasetning og umfang aðgerða sem valdar eru byggja á mati endurskoðandans, þar á meðal mati á áhættunni að vikið sé í verulegum atriðum frá kröfum sem fram koma í ESEF reglum, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningur Íslandsbanka hf. fyrir árið 2023 með skráarheitið „549300PZMF1QR79Q0T97-2023-12-31-en.zip“ hafi í öllum meginatriðum verið gerður í samræmi við ákvæði reglugerðar Evrópusambandsins nr. 2019/815, um sameiginleg rafræn skýrslusnið (e. European Single Electronic Format).

Deloitte var kjörð endurskoðandi Íslandsbanka hf. á hluthafafundi félagsins þann 31. janúar 2024.

Kópavogur, 8. febrúar 2024

Deloitte ehf.

Geir Steindórsson

endurskoðandi

Rekstrarreikningur samstæðunnar

	Skýringar	2023	2022
Vaxtatekjur reiknaðar með aðferð virkra vaxta		126.095	87.671
Aðrar vaxtatekjur		11.047	6.342
Vaxtagjöld		(88.531)	(50.887)
Hreinar vaxtatekjur	6	48.611	43.126
Þóknatekjur		18.591	17.630
Þóknagjöld		(4.357)	(3.577)
Hreinar þóknatekjur	7	14.234	14.053
Hreinar fjármunatekjur (fjármagnsgjöld)	8	241	(1.257)
Hreinn gengismunur	9	581	881
Aðrar rekstrartekjur	10	570	433
Aðrar hreinar rekstrartekjur		1.392	57
Rekstrartekjur samtals		64.237	57.236
Laun og launatengd gjöld	11	(15.003)	(13.452)
Annar rekstrarkostnaður*	12	(11.740)	(10.166)
Stjórnvaldssekt*	13	(860)	(300)
Framlag í Tryggingarsjóð innstæðueigenda og fjárfesta		-	(165)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki		(1.871)	(1.858)
Rekstrargjöld samtals		(29.474)	(25.941)
Hagnaður fyrir virðisbreytingu fjáreigna		34.763	31.295
Hrein virðisbreyting fjáreigna	14	(1.015)	1.576
Hagnaður fyrir skatta		33.748	32.871
Tekjuskattur	15	(9.198)	(8.485)
Hagnaður ársins af áframhaldandi starfsemi		24.550	24.386
Aflögð starfsemi til sölu, að frádregnum tekjuskatti		35	149
Hagnaður ársins		24.585	24.535
Hagnaður á hlut af áframhaldandi starfsemi			
Hagnaður á hlut og þýntur hagnaður á hlut sem tilheyrir hluthöfum Íslandsbanka hf. (í krónum)	16	12,32	12,19

*Samanburðarfjárhæðum hefur verið breytt, áhrif þess eru óveruleg. Skuldbinding að fjárhæð 300 milljónir króna sem var gjaldfærð á liðinn „Annar rekstrarkostnaður“ í ársreikningi ársins 2022 hefur verið endurflokkuð á liðinn „Stjórnvaldssekt“.

Skýringar á blaðsíðum 19 til 85 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningi samstæðunnar.

Yfirlit um heildarafkomu samstæðunnar

	2023	2022
Hagnaður ársins	24.585	24.535
Hreinn hagnaður (tap) af fjárskuldum eftir skatta	(4.203)	2.527
Liðir sem ekki verða endurflokkaðir í rekstrarreikning	(4.203)	2.527
Þýðingarmunur	1	2
Liðir sem geta verið endurflokkaðir í rekstrarreikning	1	2
Önnur heildarafkoma ársins eftir skatta	(4.202)	2.529
Heildarafkoma ársins	20.383	27.064

Skýringar á blaðsíðum 19 til 85 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningi samstæðunnar.

Efnahagsreikningur samstæðunnar

	Skýringar	31.12.2023	31.12.2022
Eignir			
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	21	87.504	94.424
Útlán til lánastofnana	22	73.475	110.364
Skuldabréf og skuldagerningar	17	161.342	130.804
Afleiðusamningar	23	5.776	7.461
Útlán til viðskiptavina	24	1.223.426	1.186.639
Hlutabréf og eiginfjárgæðingar	17	13.241	15.868
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	26	4.051	3.844
Rekstrarfjármunir	27	6.562	6.752
Óefnislegar eignir	28	2.930	3.279
Aðrar eignir	29	3.638	6.072
Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi	30	749	728
Eignir samtals		1.582.694	1.566.235
Skuldir			
Innlán frá Seðlabanka Íslands og lánastofnunum	31	16.149	15.269
Innlán viðskiptavina	32	850.709	789.897
Afleiðusamningar og skortstöður	23	5.090	10.804
Lántaka	34	417.573	468.270
Víkjandi lán	35	38.155	34.392
Skattskuldir	37	13.107	12.128
Aðrar skuldir	38	17.218	16.601
Skuldir samtals		1.358.001	1.347.361
Eigið fé			
Hlutfé		9.898	10.000
Yfirverðsreikningur hlutfjár		55.000	55.000
Varasjóðir		5.083	9.158
Óráðstafað eigið fé		154.712	144.716
Eigið fé samtals		224.693	218.874
Skuldir og eigið fé samtals		1.582.694	1.566.235

Skýringar á blaðsíðum 19 til 85 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningi samstæðunnar.

Eiginfjárfirlit samstæðunnar

	Hlutfé	Yfirverðs- reikningur hlutafjár	Lögbundinn vara- sjóður	Bundnir vara- sjóðir	Varasjóður útlána- áhættu fjárskulda	Þýðingar- munur	Óráðstafað eigið fé	Eigið fé samtals
Eigið fé 1. janúar 2022	10.000	55.000	2.500	4.640	(1.054)	-	132.624	203.710
Hagnaður ársins							24.535	24.535
Hreinn hagnaður (tap) af fjárskuldum eftir skatta					2.840		(313)	2.527
Þýðingarmunur						2		2
Heildarafkoma ársins	-	-	-	-	2.840	2	24.222	27.064
Greiddur arður							(11.900)	(11.900)
Bundið vegna eignfærðs þróunarkostnaðar				(292)			292	-
Bundið vegna gangvirðisbreytinga				424			(424)	-
Bundið vegna hlutdeildarfélaga				98			(98)	-
Eigið fé 31. desember 2022	10.000	55.000	2.500	4.870	1.786	2	144.716	218.874
Eigið fé 1. janúar 2023	10.000	55.000	2.500	4.870	1.786	2	144.716	218.874
Hagnaður ársins							24.585	24.585
Hreint tap af fjárskuldum eftir skatta					(3.613)		(590)	(4.203)
Þýðingarmunur						1		1
Heildarafkoma ársins	-	-	-	-	(3.613)	1	23.995	20.383
Greiddur arður							(12.254)	(12.254)
Keyptir eigin hlutir	(102)						(2.208)	(2.310)
Bundið vegna eignfærðs þróunarkostnaðar				(290)			290	-
Bundið vegna gangvirðisbreytinga				(309)			309	-
Bundið vegna hlutdeildarfélaga				136			(136)	-
Eigið fé 31. desember 2023	9.898	55.000	2.500	4.407	(1.827)	3	154.712	224.693

Samþykkt og útgefið hlutfé bankans nemur 2.000 milljónum almennra hluta, þar sem hver hlutur er jafnvirði fimm króna. Bankinn keypti til baka um 20,4 milljónir eigin hluti fyrir 2.310 milljónir króna á árinu 2023. Í árslok 2023 nam innborgað og útgefið hlutfé bankans 65.000 milljónum króna og heildarhlutfé bankans nam 64.898 milljónum. Bankinn er með einn flokk almenns hlutafjár sem ber engin réttindi til fastra tekna. Aðalfundur Íslandsbanka vegna rekstrarársins 2022 var haldinn 16. mars 2023. Á aðalfundinum samþykktu hluthafar tillögu stjórnar um að greiða hluthöfum arð að fjárhæð 6,15 króna á hlut sem jafngildir um 12.300 milljónum króna (2022: 5,95 króna á hlut). Arðgreiðslan var greidd 27. mars 2023.

Skýringar á blaðsíðum 19 til 85 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningi samstæðunnar.

Sjóðstreymisyfirlit samstæðunnar

	2023	2022	
Hagnaður ársins	24.585	24.535	
Rekstrarliðir sem ekki hreyfa handbært fé*	(33.442)	(39.076)	
Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum*	11.199	(57.031)	
Innborgaðar vaxtatekjur	108.689	78.521	
Greiddir vextir**	(76.073)	(42.172)	
Móttækinn arður	286	1.049	
Greiddur sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	(1.861)	(1.683)	
Greiddur tekjuskattur og fjársýsluskattur	(7.165)	(3.582)	
Handbært fé frá (til) rekstri	26.218	(39.439)	
Hrein fjárfesting í dótturfélögum og hlutdeildarfélögum	-	(1.103)	
Seldir rekstrarfjármunir	374	35	
Keyptir rekstrarfjármunir	(311)	(273)	
Eignfærðar óefnislegar eignir	(385)	(470)	
Fjárfestingarhreyfingar	(322)	(1.811)	
Útgefin skuldabréf	117.497	191.503	
Afborganir, uppgreiðslur og endurkaup skuldabréfa	(180.813)	(129.448)	
Afborganir leiguskulda	(528)	(472)	
Greiddur arður	(12.254)	(11.900)	
Keyptir eigin hlutir	(2.310)	-	
Fjármögnunarhreyfingar	(78.408)	49.683	
Hækkun (lækkun) á handbæru fé og ígildi þess	(52.512)	8.433	
Áhrif gengisbreytinga	(51)	5	
Handbært fé og ígildi þess í ársbyrjun	139.035	130.597	
Handbært fé og ígildi þess í árslok	86.472	139.035	
Sundurliðun handbærs fjár og ígildis þess	Notes		
Handbært fé	21	3.653	3.563
Óbundnar innstæður hjá Seðlabanka Íslands	21	64.025	80.866
Bankareikningar	22	18.794	54.606
Handbært fé og ígildi þess í árslok		86.472	139.035

*Frekari sundurliðun má sjá á næstu síðu.

**Vextir teljast greiddir þegar þeir hafa verið lagðir inn á reikning viðskiptavinar og eru til ráðstöfunar.

Sjóðstreymisyfirlit samstæðunnar er gert samkvæmt óbeinni aðferð. Yfirlitið byggir á hreinum hagnaði eftir skatta fyrir árið og sýnir sjóðstreymi frá rekstrarhreyfingum, fjárfestingarhreyfingum og fjármögnunarhreyfingum og breytingar á handbæru fé og ígildi þess.

Skýringar á blaðsíðum 19 til 85 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningi samstæðunnar.

Sjóðstreymisyfirlit samstæðunnar

Rekstrarliðir sem ekki hreyfa handbært fé

	2023	2022
Hreinar vaxtatekjur	(48.611)	(43.126)
Afskriftir og niðurfærslur	1.620	1.400
Hlutdeild í afkomu og hagnaður af sölu hlutdeildarféлага	(207)	(198)
Hrein virðisbreyting fjáreigna	1.190	(1.430)
Gengismunur	(581)	(881)
Söluhagnaður rekstrarfjármuna	(219)	(19)
Óinnleystur hagnaður (tap) vegna gangvirðisbreytinga fært í rekstrarreikning	2.322	(5.115)
Aflögð starfsemi til sölu, að fráðregnum tekjuskatti	(35)	(149)
Sérstakur skattur á fjármálafyriræki	1.871	1.858
Tekjuskattur	9.198	8.485
Aðrar breytingar	10	99
Samtals	(33.442)	(39.076)

Breytingar á rekstartengdum eignum og skuldum

	2023	2022
Bindiskylda og veðsettar innstæður hjá Sí	(9.831)	(738)
Útlán til lánastofnana	1.397	(32.284)
Skuldabréf og skuldagerningar	(21.426)	4.557
Útlán til viðskiptavina	(23.058)	(78.415)
Hlutabréf og eiginfjárgerningar	2.540	13.313
Aðrar eignir	2.442	(293)
Eignir og skuldir fastafjármuna til sölu og aflagðrar starfsemi	23	(182)
Innlán frá Seðlabanka Íslands og lánastofnunum	888	1.546
Innlán viðskiptavina	63.077	41.048
Afleiðusamningar og skortstöður	(5.590)	(9.207)
Aðrar skuldir	737	3.624
Samtals	11.199	(57.031)

Verulegar hreyfingar sem ekki höfðu áhrif á sjóðstreymi

Verulegar hreyfingar sem ekki höfðu áhrif á sjóðstreymi árið 2023

Á árinu voru engar verulegar hreyfingar sem ekki höfðu áhrif á sjóðstreymi.

Verulegar hreyfingar sem ekki höfðu áhrif á sjóðstreymi árið 2022

Samstæðan keypti á árinu eigin skuldabréf að fjárhæð 8.094 milljónir króna með útgáfu nýrra skuldabréfa.

Skýringar á blaðsíðum 19 til 85 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningi samstæðunnar.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Skýringar	Blaðsíða	Skýringar	Blaðsíða
Almennt			
1 Upplýsingar um félagið	20	28 Óefnislegar eignir	41
2 Grundvöllur reikningsskilanna	20	29 Aðrar eignir	42
3 Verulegt reikningshaldslegt mat og ákvarðanir	20	30 Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi	42
4 Breytingar á reikningsskilaaðferðum	21	31 Innlán Seðlabanka Íslands og lánastofnana	42
5 Starfspættir	22	32 Innlán viðskiptavina	42
		33 Veðsettar eignir	43
Skýringar með rekstrarreikningi samstæðunnar		34 Lántaka	43
6 Hreinar vaxtatekjur	26	35 Víkjandi lán	44
7 Hreinar þóknatekjur	26	36 Breytingar á skuldum vegna fjármögnunar	44
8 Hreinar fjármunatekjur (fjármagnsgjöld)	27	37 Skatteignir og skattskuldir	45
9 Hreinn gengismunur	27	38 Aðrar skuldir	46
10 Aðrar rekstrartekjur	27		
11 Starfsmenn og laun	28	Aðrar skýringar	
12 Annar rekstrarkostnaður	30	39 Eignir í vörslu	46
13 Stjórnvaldssekt	30	40 Leigusamningar	47
14 Hrein virðisbreyting fjáreigna	31	41 Hluthafar Íslandsbanka	48
15 Tekjuskattur	31	42 Upplýsingar um tengda aðila	49
16 Hagnaður á hlut	31	43 Skuldbinding og óvissupættir	50
		44 Atburðir eftir reikningsskiladag	51
Skýringar með efnahagsreikningi samstæðunnar			
17 Flokkun fjáreigna og fjárskulda	32	Áhættustýring	
18-19 Upplýsingar um gangvirði fjármálageminga	33	45 Áhættustýring	52
20 Jöfnun fjáreigna og fjárskulda	36	46-50 Útlánaáhætta	53
21 Handbært fé og innstæður hjá		51-53 Lausafjárárhætta	60
Seðlabanka Íslands	36	54-58 Markaðsáhætta	64
22 Útlán til lánastofnana	36	59-60 Eiginfjárstýring	69
23 Afleiðusamningar og skortstöður	37	61 Rekstraráhætta	71
24 Útlán til viðskiptavina	38		
25 Vænt útlánatap	38	Reikningsskilaaðferðir	
26 Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	40	62 Helstu reikningsskilaaðferðir	72
27 Rekstrarfjármunir	40		

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

1. Upplýsingar um félagið

Íslandsbanki hf., móðurfélagið, var stofnaður þann 8. október 2008 og er hlutafélag með aðsetur á Íslandi. Höfuðstöðvar bankans eru að Hagasmára 3, 201 Kópavogi.

Ársreikningur samstæðu Íslandsbanka hf. fyrir árið 2023 („ársreikningur samstæðunnar“) samanstendur af ársreikningi Íslandsbanka hf. („bankanum“ eða „Íslandsbanka“) og dótturfélaga hans, saman er vísað til þeirra sem „samstæðunnar“. Helstu dótturfélög bankans eru Íslandssjóðir hf. og Allianz Ísland hf., þar að auki hefur Íslandsbanki yfirráð yfir átta öðrum smærri félögum. Öll dótturfélög bankans eru að fullu í eigu bankans.

Samstæðan veitir alhliða fjármálaþjónustu svo sem viðskiptabankaþjónustu, fyrirtækjaþjónustu, fjárfestingarþjónustu, verðbréfaþjónustu og eignafjármögnun. Starfsemi samstæðunnar fer aðallega fram á Íslandi.

Ársreikningur samstæðunnar var saminn á ensku og samþykktur af stjórn og bankastjóra Íslandsbanka hf. þann 8. febrúar 2024. Sé munur á enskri útgáfu og íslenskri þýðingu þá gildir enska útgáfan.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningur samstæðunnar var gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu auk viðeigandi krafna sem fram koma í lögum um ársreikninga nr. 3/2006, lögum um fjármálfyrirtæki nr. 161/2002 og reglum um reikningsskil lánastofnana.

Ársreikningur samstæðunnar er í íslenskum krónum sem er starfrækslugjaldmiðill Íslandsbanka hf. Allar fjárhæðir í íslenskum krónum hafa verið jafnaðar að næstu milljón, nema annað sé tekið fram. Í árslok 2023 var gengi íslensku krónunnar gagnvart bandaríkjadólar 136,20 og gagnvart evru 150,50 (2022: USD 142,04 og EUR 151,50).

Stjórnendur samstæðunnar hafa lagt mat á áframhaldandi rekstrarhæfi og niðurstaða þeirra er sú að samstæðan hafi það sem þarf til áframhaldandi reksturs í fyrirsjáanlegri framtíð. Reikningsskilin byggja þar af leiðandi á þeirri forsendu að ekki leiki vafi um áframhaldandi rekstrarhæfi.

Grundvöllur mats

Ársreikningur samstæðunnar er gerður á grundvelli kostnaðarverðs, að undanskildum eftirfarandi eignum og skuldum sem færðar eru á gangvirði: skuldabréf og skuldagerningar, hlutabréf og eiginfjárgerningar, skortstöður í skráðum skuldabréfum, afleiðusamningar og tiltekin skuldabréf útgefin af samstæðunni.

Fjárskuldir sem skilgreindar eru sem áhættuvarðir liðir í gangvirðisvarnarsambandi eru metnar á afskrifuðu kostnaðarverði að teknu tilliti til breytinga á gangvirði sem stafa af áhættunni sem verjast skal.

3. Verulegt reikningshaldslegt mat og ákvarðanir

Við gerð þessara reikningsskila hafa stjórnendur tekið ákvarðanir sem byggja á mati og gefnum forsendum sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda sem fram koma í reikningsskilunum. Stjórnendur byggja mat sitt á fyrri reynslu og öðrum þáttum sem taldir eru skynsamlegir miðað við aðstæður, en endanlegar niðurstöður kunna að vera frábrugðnar þessu mati. Mat og forsendur þess eru í stöðugri endurskoðun hjá stjórnendum. Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því tímabili sem breytingin á sér stað.

Helsti óvissuþátturinn er vænt útlánatap.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

3. Verulegt reikningshaldslegt mat og ákvarðanir (framhald)

Virðisrýmun fjáreigna

Meginforsendur í útreikningi á væntu útlánatapi sem eru háðar mati og ákvörðunum eru:

- Líkur á vanefndum (PD), tap að gefnum vanefndum (LGD) og áhættuskuldbinding við vanefnd (EAD)
- Efnahagslegir þættir sem taka tillit til margvíslegra sviðsmynda sem byggja á fyrirbyggjandi upplýsingum
- Mat á verulegri aukningu á útlánaáhættu (SICR)

Vænt tap er reiknað út frá líkönum samstæðunnar um vanefndaatburð (PD), fjárhæð við vanefndir (EAD) og tapshlutfall (LGD) til að meta útlánaáhættu, sem er nátengt við útlánaáhættu í viðeigandi safni. Þetta felur til að mynda í sér efnahagslegar breytur, landfræðilegar breytur, breytur sem eru tengdar greiðslusögu og fleiri breytur. Þessar breytur byggja bæði á innri og ytri gögnum. Ákvarðanir og mat sem þarf að gera til að meta vænt útlánatap innifela eftirtalin atriði:

- Skilgreina hvað telst vera veruleg aukning á útlánaáhættu
- Ákveða framtíðarsviðsmyndir og hlutfallslegt vægi þeirra
- Velja hvaða líkön eru viðeigandi fyrir vænt útlánatap

Á síðasta fjórðungi ársins 2023 gerði samstæðan tímabundnar breytingar á virðisrýmunarlíkaninu vegna jarðhræringa á Reykjanesi. Virðisrýmunarferli samstæðunnar leyfir tímabundnar breytingar á virðisrýmunarlíkaninu til að bregðast við aðstæðum þegar í ljós kemur að ekki hafi verið tekið nægjanlegt tillit til núverandi eða væntra áhættupátta í hefðbundna áhættumatsferlinu. Jarðhræringarnar á Reykjanesi sköpuðu slíkar kringumstæður fyrir lántaka í Grindavík og þess vegna var talin þörf á aðlögun. Útlán til einstaklinga og smærri fyrirtækja í Grindavík að fjárhæð 5,2 milljarða króna voru flutt af stigi 1 á stig 2 (vegna verulegrar aukninga á útlánaáhættu) og frádrag frá verðmæti veðandlaga var aukið fyrir fasteignir í Grindavík. Enn fremur var viðbótarálagi beitt á útkomuna þannig að viðbótarvirðisrýmun vegna jarðhræringanna nam samtals um 1,7 milljarði króna.

Áhættustefnufnd ákvað að það væri viðeigandi að hnika til hlutfallslegu vægi framtíðarsviðsmynda til þess að taka óvissu í efnahagsumhverfinu betur með í reikninginn. Yfirleitt eru sviðsmyndirnar með vægið 25%-50%-25% (bjartsýn, grunnmynd, svartsýn) en ákveðið var að hafa vægið 20%-50%-30% í lok árs 2023 eins og það hafði reyndar verið allt árið. Þegar vægi sviðsmyndanna þriggja var ákvarðað notuðu stjórnendur næmisgreiningu sem gaf til kynna að hliðrun um 5% vægi frá grunnsviðsmynd að svartsýnu sviðsmyndinni myndi hækka virðisrýmun um 320 milljónir króna á meðan 5% hliðrun frá grunnsviðsmynd að bjartsýnu sviðsmyndinni myndi lækka virðisrýmun um 220 milljónir króna.

Fjallað er nánar um virðisrýmun fjáreigna í skýringum 24-25, í skýringum 46-50 um áhættustýringu og í skýringu 62.3.

4. Breytingar á reikningsskilaaðferðum

Breytingar á alþjóðlegum reikningsskilastöðlum sem tóku gildi frá og með 1. janúar 2023 höfðu ekki veruleg áhrif á ársreikning samstæðunnar.

Breytingar á reikningsskilastöðlum sem hafa verið gefnir út en ekki tekið gildi á reikningsskiladegi

Nokkrar breytingar á alþjóðlegum reikningsskilastöðlum hafa verið gefnar út en hafa ekki enn tekið gildi. Samstæðan hefur ekki innleitt neina þeirra fyrir gildistíma og hyggst ekki gera það fyrr en þær taka gildi. Eins og er gerir samstæðan ekki ráð fyrir verulegum áhrifum vegna þessara breytinga á ársreikning samstæðunnar í framtíðinni.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

5. Starfsþættir

Starfsþáttayfirlit er sett fram í samræmi við stjórnskipulag samstæðunnar og innri upplýsingagjöf. Niðurstöður starfsþátta eru kynntar fyrir stjórn og bankastjóra, sem bera ábyrgð á ráðstöfun fjármuna til starfsþátta sem og að leggja mat á rekstrarárangur þeirra.

Starfsþáttur er aðgreinanlegur hluti samstæðunnar, með aðgreinanlegar fjárhagslegar upplýsingar, sem býður fram vörur og þjónustu sem bera tekjur og tilfallandi gjöld, þar með taldar tekjur og gjöld sem tengjast viðskiptum við aðra starfsþætti samstæðunnar. Vörur og þjónusta hvers starfsþátta fela í sér áhættu og umbun, sem getur verið frábrugðin áhættu annarra starfsþátta. Reikningsskilaaðferðir aðgreindra starfsþátta eru í samræmi við reikningsskilaaðferðir samstæðunnar. Starfsemi samstæðunnar fer aðallega fram á Íslandi.

Bankinn samanstendur af þremur meginstarfsþáttum: Einstaklingum, Viðskiptabanka, og Fyrirtækjum og fjárfestum. Starfsþættir greiða og móttaka vexti til og frá fjárfstýringu til að endurspegla ráðstöfun fjármagns, fjármögnunarkostnað og viðeigandi áhættuálag. Viðskiptaeiningum er úthlutað eigin fé samkvæmt 1. stoð reglubundinnar eiginfjárkröfu, eiginfjárukum samkvæmt lögum um fjármálafyrirtæki nr.161/2002, ásamt því að vera úthlutað eigin fé samkvæmt 2. stoð þar sem tekið er tillit til innra mats bankans á eiginfjárpörf (ICAAP). Tekjuskatti og bankaskatti er dreift niður á starfsþætti miðað við gildandi skatthlutföll.

Samstæðan samanstendur af eftirfarandi starfsþáttum:

Einstaklingar

Einstaklingssvið býður heildstæða fjármálaþjónustu til einstaklinga eins og útlán, sparnað og greiðslulausnir. Notkun á stafrænum lausnum hefur aukist í daglegum bankaviðskiptum meðal viðskiptavina þar á meðal notkun á appinu, netbanka og örugga netspjallinu. Viðskiptavinir geta einnig heimsótt útibú bankans til að nálgast heildarráðgjöf ásamt því að hafa samband við ráðgjafaver.

Viðskiptabanki

Viðskiptabanki veitir litlum og meðalstórum fyrirtækjum um land allt alhliða fjármálaþjónustu auk þess sem Ergo, fjármögnunarþjónusta bankans, er hluti af sviðinu. Sviðið veitir viðskiptavinum þjónustu í gegnum fyrirtækjamiðstöðvar og í gegnum útibú sem staðsett eru í nærumhverfi þeirra, en einnig er boðið upp á fjölda stafrænna lausna þar sem fyrirtæki hafa yfirlit yfir bankaviðskipti sín og geta sinnt daglegum rekstri í gegnum netbanka og app.

Fyrirtæki og fjárfestar

Fyrirtæki og fjárfestar bjóða upp á alhliða fjármála- og fjárfestingarbankaþjónustu til stærri fyrirtækja, lífeyrissjóða, sveitarfélaga, verðbréfasjóða, fjárfesta og efnameiri einstaklinga. Sviðið býður uppá verðbréfa- og gjaldeyrisviðskipti, fjárfestingarráðgjöf, fyrirtækjaráðgjöf og lánveitingar og býr starfsfólk þess yfir sérþekkingu á öllum helstu geirum atvinnulífsins. Íslandsbanki hefur mótað skýra stefnu varðandi lánveitingar utan Íslands og heyrir hún undir Fyrirtæki og fjárfesta. Einna helst er horft til lánveitinga í sjávarútvegi til landa við Norður-Atlantshaf.

Fjárfstýring og eigin viðskipti

Hlutverk fjárfstýringar er að fjármagna starfsemi bankans og ákvarða innri vexti. Fjárfstýring ber jafnframt ábyrgð á stýringu efnahagsreiknings bankans ásamt því að vera tengiliður bankans við skuldabréfafjárfesta, fjármálastofnanir, kauphallir og lánshæfismatsfyrirtæki. Eigið fé sem ekki hefur verið úthlutað til viðskiptaeininga tilheyrir fjárfstýringu. Innan eigin viðskipta eru viðskipti með hlutabréf og skuldabréf í veltubók og fjárfestingarbók.

Stoðeiningar

Stoðeiningar samstæðunnar samanstanda af skrifstofu bankastjóra (mannauður og innri þjónusta, lögfræðisvið, markaðs- og samskiptasvið, og stefnumótun og sjálfbærni), stafrænni þróun og gagnastýringu, áhættustýringu, regluvörslu og fjármálum fyrir utan fjárfstýringu og eigin viðskipti. Innri endurskoðun er hluti af stoðeiningum en um sjálfstæða einingu er að ræða sem heyrir undir stjórn bankans.

Dótturfélög, jöfnunarfærslur og breytingar

Dótturfélög bankans eru Íslandssjóðir hf., Allianz Ísland hf. og önnur smærri dótturfélög. Eignir og skuldir dótturfélaga sem eru flokkuð sem fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi eru í dálknum „Önnur dótturfélög“. Allar jöfnunarfærslur eru í dálknum „Jöfnunarfærslur og breytingar“.

Eftirfarandi er yfirlit um rekstur og efnahag samstæðunnar með sundurliðun eftir starfsþáttum.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

5. Starfspættir (framhald)

2023	Einstaklingar	Viðskipta- banki	Fyrirtæki og fjár- festar	Fjárfstýring og eigin viðskipti	Stoð- einingar	Íslandsbanki samts	Dótturfélög, jöfnunar- færslur og breytingar	Samstæðan samts
Hreinar vaxtatekjur (vaxtagjöld)	17.410	17.980	13.854	(475)	(365)	48.404	207	48.611
Hreinar þóknatekjur (þóknagjöld)	4.336	2.208	4.575	(8)	(36)	11.075	3.159	14.234
Aðrar hreinar rekstrartekjur	70	90	1.284	565	374	2.383	(991)	1.392
Rekstrartekjur samts	21.816	20.278	19.713	82	(27)	61.862	2.375	64.237
Laun og launatengd gjöld	(2.473)	(2.161)	(2.132)	(272)	(6.959)	(13.997)	(1.006)	(15.003)
Annar rekstrarkostnaður	(2.592)	(1.196)	(1.061)	(505)	(5.579)	(10.933)	(807)	(11.740)
Stjórnvaldssekt	-	-	-	-	(860)	(860)	-	(860)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	(838)	(454)	(489)	(77)	(13)	(1.871)	-	(1.871)
Hrein virðisbreyting fjáreigna	(1.589)	(669)	1.163	80	-	(1.015)	-	(1.015)
Kostnaðardreifing	(5.225)	(4.058)	(3.569)	581	12.271	-	-	-
Hagnaður (tap) fyrir skatta	9.099	11.740	13.625	(111)	(1.167)	33.186	562	33.748
Tekjuskattur	(2.584)	(3.170)	(3.660)	203	291	(8.920)	(278)	(9.198)
Hagnaður (tap) ársins af áframhaldandi starfsemi	6.515	8.570	9.965	92	(876)	24.266	284	24.550
Rekstrartekjur frá ytri viðskiptavinum	29.266	22.829	29.448	(19.989)	308	61.862	2.375	64.237
Rekstrartekjur frá öðrum starfspáttum	(7.450)	(2.551)	(9.735)	20.071	(335)	-	-	-
Þóknatekjur	8.116	2.262	4.648	401	-	15.427	3.164	18.591
Afskriftir og niðurfærslur	(179)	(57)	(2)	-	(1.368)	(1.606)	(14)	(1.620)
31. desember 2023								
Útlán til viðskiptavina	574.653	311.689	336.161	923	-	1.223.426	-	1.223.426
Aðrar eignir	3.176	2.210	889	343.823	8.716	358.814	454	359.268
Eignir starfspáttar samts	577.829	313.899	337.050	344.746	8.716	1.582.240	454	1.582.694
Innlán viðskiptavina	406.821	251.238	172.658	22.957	-	853.674	(2.965)	850.709
Aðrar skuldir	3.720	3.828	5.370	487.357	5.768	506.043	1.249	507.292
Skuldir starfspáttar samts	410.541	255.066	178.028	510.314	5.768	1.359.717	(1.716)	1.358.001
Úthlutað eigið fé	41.160	47.210	63.033	69.975	1.145	222.523	2.170	224.693
Áhættugrunnur	260.760	291.509	366.761	48.148	6.930	974.108	2.924	977.032

Efnahagsliðir starfspáttar eru við utanaðkomandi viðskiptavinum og innihalda ekki innri viðskipti sem útskýrir mismuninn í heildareignum, heildarskuldum og eigin fé.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

5. Starfsþættir (framhald)

2022	Einstaklingar	Viðskipta- banki	Fyrirtæki og fjár- festar	Fjárföring og eigin viðskipti	Stoð- einingar	Íslandsbanki samts	Dótturfélög, jöfnunar- færslur og breytingar	Samstæðan samts
Hreinar vaxtatekjur (vaxtagjöld)	15.065	14.493	11.108	2.673	(260)	43.079	47	43.126
Hreinar þóknatekjur (þóknagjöld)	4.334	2.174	4.557	(55)	(1)	11.009	3.044	14.053
Aðrar hreinar rekstrartekjur	342	90	1.301	(402)	149	1.480	(1.423)	57
Rekstrartekjur samts	19.741	16.757	16.966	2.216	(112)	55.568	1.668	57.236
Laun og launatengd gjöld	(2.355)	(1.900)	(1.819)	(289)	(6.253)	(12.616)	(836)	(13.452)
Annar rekstrarkostnaður	(2.446)	(1.072)	(971)	(467)	(4.598)	(9.554)	(612)	(10.166)
Stjórnvaldssekt	-	-	-	-	(300)	(300)	-	(300)
Framlag í Tryggingarsjóð innstæðueigenda og fjárfesta	(129)	(33)	(3)	-	-	(165)	-	(165)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	(801)	(407)	(520)	(116)	(14)	(1.858)	-	(1.858)
Hrein virðisbreyting fjáreigna	(300)	796	395	683	-	1.574	2	1.576
Kostnaðardreifing	(4.792)	(3.431)	(3.237)	551	10.909	-	-	-
Hagnaður (tap) fyrir skatta	8.918	10.710	10.811	2.578	(368)	32.649	222	32.871
Tekjuskattur	(2.528)	(2.891)	(2.946)	108	92	(8.165)	(320)	(8.485)
Hagnaður (tap) ársins af áframhaldandi starfsemi	6.390	7.819	7.865	2.686	(276)	24.484	(98)	24.386
Rekstrartekjur frá ytri viðskiptavinum	33.261	18.158	23.790	(19.722)	81	55.568	1.668	57.236
Rekstrartekjur frá öðrum starfsþáttum	(13.520)	(1.401)	(6.824)	21.938	(193)	-	-	-
Þóknatekjur	7.282	2.223	4.709	367	-	14.581	3.049	17.630
Afskriftir og niðurfærslur	(172)	(57)	(1)	-	(1.155)	(1.385)	(15)	(1.400)
31. desember 2022								
Útlán til viðskiptavina	552.181	278.823	354.787	848	-	1.186.639	-	1.186.639
Aðrar eignir	3.158	2.100	3.859	360.594	9.387	379.098	498	379.596
Eignir starfsþáttar samts	555.339	280.923	358.646	361.442	9.387	1.565.737	498	1.566.235
Innlán viðskiptavina	361.994	244.645	164.390	21.529	-	792.558	(2.661)	789.897
Aðrar skuldir	2.597	2.054	5.565	540.189	5.785	556.190	1.274	557.464
Skuldir starfsþáttar samts	364.591	246.699	169.955	561.718	5.785	1.348.748	(1.387)	1.347.361
Úthlutað eigið fé	39.228	40.433	62.400	73.966	962	216.989	1.885	218.874
Áhættugrunnur	255.938	263.011	404.917	67.970	6.107	997.943	1.548	999.491

Samanburðarfjárhæðum hefur verið breytt, áhrif þess eru óveruleg.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

5. Starfsþættir (framhald)

Dótturfélög, jöfnunarfærslur og breytingar

2023	Íslands- sjóðir hf.	Allianz Ísland hf.	Önnur dótturfélög	Jöfnunar- færslur og breytingar	Samtals
Hreinar vaxtatekjur (vaxtagjöld)	11	105	89	2	207
Hreinar þóknanatekjur (þóknanagjöld)	1.465	1.651	(30)	73	3.159
Aðrar hreinar rekstrartekjur	74	(2)	295	(1.358)	(991)
Rekstrartekjur samtals	1.550	1.754	354	(1.283)	2.375
Laun og launatengd gjöld	(686)	(249)	(71)	-	(1.006)
Annar rekstrarkostnaður	(222)	(828)	(273)	516	(807)
Hrein virðisbreyting fjáreigna	-	-	-	-	-
Hagnaður (tap) fyrir skatta	642	677	10	(767)	562
Tekjuskattur	(128)	(150)	-	-	(278)
Hagnaður (tap) ársins af áframhaldandi starfsemi	514	527	10	(767)	284
Rekstrartekjur frá ytri viðskiptavinum	1.860	1.721	7	(1.213)	2.375
Rekstrartekjur frá öðrum starfsþáttum	(310)	33	347	(70)	-
Þóknanatekjur	2.021	1.651	-	(508)	3.164
Afskriftir og niðurfærslur	-	(2)	(3)	(9)	(14)
31. desember 2023					
Eignir samtals	2.284	2.330	5.517	(9.677)	454
Skuldir samtals	292	879	100	(2.987)	(1.716)
Eigið fé samtals	1.992	1.451	5.417	(6.690)	2.170

2022	Íslands- sjóðir hf.	Allianz Ísland hf.	Önnur dótturfélög	Jöfnunar- færslur og breytingar	Samtals
Hreinar vaxtatekjur (vaxtagjöld)	9	34	52	(48)	47
Hreinar þóknanatekjur (þóknanagjöld)	1.627	1.561	(30)	(114)	3.044
Aðrar hreinar rekstrartekjur	(55)	11	270	(1.649)	(1.423)
Rekstrartekjur samtals	1.581	1.606	292	(1.811)	1.668
Laun og launatengd gjöld	(562)	(209)	(65)	-	(836)
Annar rekstrarkostnaður	(218)	(602)	(214)	422	(612)
Hrein virðisbreyting fjáreigna	2	-	-	-	2
Hagnaður (tap) fyrir skatta	803	795	13	(1.389)	222
Tekjuskattur	(178)	(142)	-	-	(320)
Hagnaður (tap) ársins af áframhaldandi starfsemi	625	653	13	(1.389)	(98)
Rekstrartekjur frá ytri viðskiptavinum	1.855	1.479	11	(1.677)	1.668
Rekstrartekjur frá öðrum starfsþáttum	(274)	127	281	(134)	-
Þóknanatekjur	2.171	1.561	-	(683)	3.049
Afskriftir og niðurfærslur	-	-	(6)	(9)	(15)
31. desember 2022					
Eignir samtals	2.472	1.926	5.469	(9.369)	498
Skuldir samtals	354	714	134	(2.589)	(1.387)
Eigið fé samtals	2.118	1.212	5.335	(6.780)	1.885

Samanburðarfjárhæðum hefur verið breytt, áhrif þess eru óveruleg.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

6. Hreinar vaxtatekjur

	2023	2022
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	5.389	2.791
Útlán til lánastofnana	3.236	757
Útlán til viðskiptavina	117.470	84.123
Fjáreignir tilskildar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning	11.035	6.335
Aðrar eignir	12	7
Vaxtatekjur samtals	137.142	94.013
Innlán frá Seðlabanka Íslands og lánastofnunum	(243)	(364)
Innlán viðskiptavina	(50.073)	(23.049)
Lántaka tilgreind á gangvirði í gegnum rekstrarreikning	(2.470)	(578)
Lántaka á afskrifuðu kostnaðarverði	(25.829)	(21.709)
Víkjandi lán	(3.214)	(1.538)
Leiguskuldir	(79)	(82)
Aðrar skuldir	(6.623)	(3.567)
Vaxtagjöld samtals	(88.531)	(50.887)
Hreinar vaxtatekjur	48.611	43.126

7. Hreinar þóknatekjur

	2023	2022
Eignastýring	2.908	3.154
Fjárfestingarbanki og verðbréfavíðskipti	3.340	3.627
Greiðslumiðlun	8.072	6.774
Útlán og ábyrgðir	2.251	2.350
Aðrar þóknatekjur	2.020	1.725
Þóknatekjur samtals	18.591	17.630
Verðbréfavíðskipti	(496)	(484)
Uppgjör viðskipta	(3.847)	(2.999)
Önnur þóknagjöld	(14)	(94)
Þóknagjöld samtals	(4.357)	(3.577)
Hreinar þóknatekjur	14.234	14.053

Þóknatekjur eru sundurliðaðar eftir starfspáttum í skýringu 5.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

8. Hreinar fjármunatekjur (fjármagnsgjöld)

	2023	2022
Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum og fjárskuldum tilskildum á gangvirði í gegnum rekstrarreikning	2.610	(6.121)
Hreinn hagnaður (tap) af fjárskuldum tilgreindum á gangvirði í gegnum rekstrarreikning	(2.511)	4.512
Hreinn hagnaður (tap) af gangvirðisvörn	42	(56)
Hreinn hagnaður vegna afskráningar fjárskulda metnum á afskrifuðu kostnaðarverði	170	408
Hreint tap vegna afskráningar fjáreigna metnum á afskrifuðu kostnaðarverði	(70)	-
Hreinar fjármunatekjur (fjármagnsgjöld)	241	(1.257)

Eftirfarandi tafla sýnir niðurbrot á hreinum fjármunatekjum (fjármagnsgjöldum) niður á vörur.

	2023	2022
Hreint tap af skuldabréfum og tengdum afleiðum	(1.062)	(2.735)
Hreint tap af hlutabréfum og tengdum afleiðum	(537)	(1.051)
Arðstekjur	286	1.049
Hreinn hagnaður af lántöku og tengdum afleiðum	1.083	754
Hreinn hagnaður af öðrum afleiðum	541	726
Hreint tap vegna afskráningar fjáreigna metnum á afskrifuðu kostnaðarverði	(70)	-
Hreinar fjármunatekjur (fjármagnsgjöld)	241	(1.257)

9. Hreinn gengismunur

	2023	2022
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	(51)	5
Útlán á afskrifuðu kostnaðarverði	(5.524)	11.647
Fjáreignir tilskildar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning	(2.153)	(1.078)
Aðrar eignir	(1)	(11)
Hreinn gengismunur vegna eigna	(7.729)	10.563
Innlán	2.599	(4.782)
Lántaka tilgreind á gangvirði í gegnum rekstrarreikning	375	(1.317)
Lántaka á afskrifuðu kostnaðarverði	4.444	(5.677)
Víkjandi lán	892	2.094
Hreinn gengismunur vegna skulda	8.310	(9.682)
Hreinn gengismunur	581	881

10. Aðrar rekstrartekjur

	2023	2022
Hreinn hagnaður vegna sölu hlutdeildarfélagi	-	158
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarfélagi, eftir skatta	207	40
Söluhagnaður rekstrarfjármuna	219	12
Lögfræðipjónusta	54	45
Leigutekjur	63	44
Aðrar rekstrartekjur	27	134
Aðrar rekstrartekjur	570	433

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

11. Starfsmenn og laun

	2023	2022
Laun	11.545	10.332
Mótframlag í lífeyrissjóð	1.734	1.594
Tryggingagjald og fjársýsluskattur*	1.591	1.423
Önnur launatengd gjöld	133	103
Laun og launatengd gjöld	15.003	13.452

*Fjársýsluskattur reiknaður á laun var 5,5% á árinu 2023 (2022: 5,5%).

	2023		2022	
	Íslandsbanki	Samstæðan	Íslandsbanki	Samstæðan
Meðalfjöldi starfsmanna	731	770	730	772
Stöðugildi í árslok	725	764	700	739

Greidd laun stjórnar, bankastjóra og framkvæmdastjóra sundurliðast þannig:

	2023	2022
Linda Jónsdóttir, stjórnarformaður	5,7	-
Stefán Pétursson, varformaður	4,4	-
Agnar Tómas Möller, stjórnarmaður	6,8	-
Anna Þórðardóttir, stjórnarmaður	9,6	9,0
Haukur Örn Birgisson, stjórnarmaður	3,8	-
Helga Hlín Hákonardóttir, stjórnarmaður	4,1	-
Frosti Ólafsson, stjórnarmaður	9,6	8,9
Finnur Árnason, fyrrverandi stjórnarformaður	8,3	9,5
Guðrún Þorgeirsdóttir, fyrrverandi varaformaður	7,5	8,9
Ari Daníelsson, fyrrverandi stjórnarmaður	5,1	6,4
Valgerður Hrunn Skúladóttir, fyrrverandi stjórnarmaður	3,4	-
Herdís Gunnarsdóttir, fyrrverandi stjórnarmaður	2,4	2,5
Tanya Sharov, fyrrverandi stjórnarmaður	2,1	6,4
Hallgrímur Snorrason, fyrrverandi stjórnarmaður	-	3,6
Heiðrún Jónsdóttir, fyrrverandi stjórnarmaður	-	7,6
Árni Stefánsson, fyrrverandi stjórnarmaður	-	2,2
Jökull H. Úlfsson, fyrrverandi stjórnarmaður	-	2,3
Varamenn í stjórn	0,3	0,6
Samtals	73,1	67,9

Mótframlag greitt í lífeyrissjóð vegna stjórnar bankans nam 9,8 milljónum króna á árinu 2023 (2022: 9,2 milljónir króna).

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

11. Starfsmenn og laun (framhald)

	2023		2022	
	Laun samtals	Mótframlag í lífeyrissjóð	Laun samtals	Mótframlag í lífeyrissjóð
Jón Guðni Ómarsson, bankastjóri*	50,5	7,2	46,9	6,6
Guðmundur Kristinn Birgisson, framkvæmdastjóri áhættustýringar	41,6	5,9	39,8	5,6
Riaan Dreyer, framkvæmdastjóri stafrænnar þróunar og gagnastýringar	44,9	6,7	42,7	6,4
Una Steinsdóttir, framkvæmdastjóri viðskiptabanka	44,9	6,4	42,9	6,1
Kristín Hrönn Guðmundsdóttir, framkvæmdastjóri fyrirtækja og fjárfesta**	22,6	4,0	-	-
Barbara Inga Albertsdóttir, framkvæmdastjóri regluvörslu**	6,3	0,9	-	-
Sigríður Hrefna Hrafnkelsdóttir, fyrrum framkvæmdastjóri einstaklinga**	48,5	6,9	41,1	5,7
Birna Einarsdóttir, fyrrum bankastjóri***	29,7	6,4	48,3	11,5
Ásmundur Tryggvason, fyrrum framkvæmdastjóri****	24,0	3,3	47,0	6,7
Samtals	313,0	47,7	308,7	48,6

Innifalið í föstum launum eru ópeningaleg hlunnindi eins og afnot bifreiða í eigu samstæðunnar.

Frá og með 1. janúar 2017 hefur ekki verið virkt kaupaukakerfi í Íslandsbanka samkvæmt starfskjarastefnu bankans. Árið 2023 var enginn kaupauki greiddur (2022: enginn) og enginn ógreiddur kaupauki var til staðar í árslok 2023. Engir kaupréttarsamningar voru gerðir árin 2023 og 2022.

*Jón Guðni Ómarsson var ráðinn bankastjóri af stjórn bankans þann 28. júní 2023 og tók við af Birnu Einarsdóttur. Jón Guðni hefur starfað hjá bankanum og forverum hans frá árinu 2000 og gegndi starfi fjármálastjóra frá 2011 þangað til í árslok 2023. Innifalið í launum fyrir árið 2022 er starfsafmælisgreiðsla. Greiðslan er í samræmi við kjarasamning Samtaka starfsmanna fjármálafyrirtækja (SSF).

**Þann 1. júlí 2023 var Kristín Hrönn Guðmundsdóttir ráðin framkvæmdastjóri fyrirtækja og fjárfesta. Þann 1. nóvember 2023 var Barbara Inga Albertsdóttir ráðin framkvæmdastjóri regluvörslu. Sigríður Hrefna Hrafnkelsdóttir sagði starfi sínu lausu sem framkvæmdastjóri einstaklinga í lok árs. Innifalið í launum fyrir Sigríði Hrefnu er uppgjör á orlofi fyrir árið 2023.

***Birna Einarsdóttir og stjórn Íslandsbanka gerðu samkomulag um starfslok hennar sem bankastjóri Íslandsbanka frá og með 28. júní 2023. Starfslokasamsamningurinn við fyrrverandi bankastjóra er í fullu samræmi við undirliggjandi ráðningarsamning, í samræmi við starfskjarastefnu bankans sem samþykkt var á síðasta aðalfundi og gildandi lög um fjármálafyrirtæki. Ráðningarsamningurinn kvað á um tólf mánaða uppsagnarfrest og námu laun og hlunnindi 56,6 milljónum króna. Fyrrverandi bankastjóri viðheldur auk þess réttindum varðandi orlof og lífeyrissjóðsgreiðslur á því tímabili. Önnur ákvæði eru jafnframt stöðluð og í samræmi við ráðningarsamning og viðeigandi kjarasamninga. Bankinn gjaldfærði 82,6 milljónir í laun og launatengd gjöld í tengslum við samkomulagið á öðrum ársfjórðungi ársins 2023.

****Ásmundur Tryggvason lét af störfum sem framkvæmdastjóri fyrirtækja og fjárfesta frá og með 1. júlí 2023. Starfslokasamningur hans er í fullu samræmi við undirliggjandi ráðningarsamning, í samræmi við starfskjarastefnu bankans sem samþykkt var á síðasta aðalfundi og gildandi lög um fjármálafyrirtæki. Ráðningarsamningurinn kvað á um tólf mánaða uppsagnarfrest og námu laun og hlunnindi 46,1 milljón króna. Fyrrverandi framkvæmdastjórinn viðheldur auk þess réttindum varðandi orlof og lífeyrissjóðsgreiðslur á því tímabili. Önnur ákvæði eru jafnframt stöðluð og í samræmi við ráðningarsamning og viðeigandi kjarasamninga. Bankinn gjaldfærði 63,4 milljónir í laun og launatengd gjöld í tengslum við samkomulagið á þriðja ársfjórðungi ársins 2023. Innifalið í launum fyrir árið 2022 er starfsafmælisgreiðsla. Greiðslan er í samræmi við kjarasamning Samtaka starfsmanna fjármálafyrirtækja (SSF).

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

12. Annar rekstrarkostnaður

	2023	2022
Sérfræðipjónusta	2.593	1.986
Hugbúnaður og upplýsingatækni	4.733	4.389
Fasteignir og skrifstofubúnaður	654	565
Afskriftir og niðurfærslur	1.620	1.400
Annar stjórnmunarkostnaður*	2.140	1.826
Annar rekstrarkostnaður	11.740	10.166

*Samanburðarfjárhæðum hefur verið breytt, áhrif þess eru óveruleg. Skuldbinding að fjárhæð 300 milljónir króna sem var gjaldfærð á liðinn „Annar rekstrarkostnaður“ í ársreikningi ársins 2022 hefur verið endurflokkuð á liðinn „Stjórnvaldssekt“.

Þóknun til endurskoðenda

Endurskoðun ársreiknings	105	81
Könnun ársþingareikninga	22	20
Önnur þjónusta	10	7
Þóknun til endurskoðenda	137	108

13. Stjórnvaldssekt

Í árslok 2022 barst Íslandsbanka frummat Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands (FME) vegna athugunar á framkvæmd Íslandsbanka á útboði íslenska ríkisins á 22,5% hlut í Íslandsbanka sem fram fór hinn 22. mars 2022 (útboðið). Þann 22. júní 2023 tilkynnti bankinn að stjórn bankans hefði samþykkt tillögu FME að ljúka málinu með sátt (sáttin).

Samkvæmt sáttinni viðurkennir bankinn að í undirbúningi og framkvæmd útboðsins hafi hann gerst brotlegur við lög og innri reglur varðandi fjárfestingarþjónustu sérstaklega varðandi upptökur símtala, upplýsingagjöf til viðskiptavina í útboðinu, kröfur varðandi flokkun fjárfesta og úrbætur til að koma í veg fyrir hagsmunaaðreksa til dæmis aðgreiningu starfa og viðskipti starfsmanna. Samkvæmt sáttinni var innleiðingu stjórnarháttanna og innra eftirlits ábótavant hjá bankanum og þá var einnig skortur á áhættumati við eftirlit og upptöku símtala. Ennfremur kemur fram í sáttinni að bankinn hefði átt að framkvæma sérstakt áhættumat varðandi hlutverk sitt í útboðinu. Þá kemur einnig fram í sáttinni að fjárfestingarþjónusta í tengslum við útboðið þá hafi bankinn ekki, að öllu leyti, uppfyllt skyldur sínar til að starfa af heiðarleika, sanngirni og fagmennsku ásamt því að stuðla að heiðarleika á markaði.

Samkvæmt skilmálum sáttarinnar samþykkti bankinn að greiða sekt að fjárhæð 1.160 milljónir króna og viðurkennir að hafa gerst brotlegur við tilgreind ákvæði laga nr. 115/2021 um markaði fyrir fjármálagæringa og laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki í tengslum við útboðið. Ennfremur samþykkti bankinn að hefja vinnu við úrbætur innan ákveðins tíma. Innri endurskoðandi bankans fór yfir úrbætur innan bankans og staðfesti í úttekt, að farið hefði verið að úrbótakröfum FME með fullnægjandi hætti fyrir 1. október 2023. Sú úttekt var síðar staðfest af stjórn bankans í lok október 2023 og send til FME.

Bankinn gjaldfærði 300 milljónir króna í tengslum við frummat FME á framkvæmd útboðsins í ársreikningi samstæðunnar fyrir árið 2022 og á öðrum ársfjórðungi 2023 gjaldfærði bankinn 860 milljónir króna í tengslum við þetta mál.

Birna Einarsdóttir og stjórn Íslandsbanka gerðu samkomulag um starfslok hennar sem bankastjóri Íslandsbanka frá og með 28. júní 2023. Jón Guðni Ómarsson, sem starfaði sem fjármálastjóri frá árinu 2011, var ráðinn bankastjóri. Ellert Hlökkversson var ráðinn fjármálastjóri Íslandsbanka þann 16. október 2023 og hóf störf þann 1. janúar 2024. Þann 1. júlí 2023 var Kristín Hrönn Guðmundsdóttir ráðin framkvæmdastjóri fyrirtækja og fjárfesta í stað Ásmundar Tryggvasonar sem lét af störfum. Frekari upplýsingar má finna í skýringu 11.

Hluthafafundur var haldinn þann 28. júlí 2023 til að ræða sáttina og viðbrögð bankans við henni og jafnframt var stjórnarkjör þar sem kosið var í stjórn bankans, varamenn voru kosnir og stjórnarformaður var kosinn. Linda Jónsdóttir var kosinn stjórnarformaður. Frekari upplýsingar má finna í skýringu 42.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

14. Hrein virðisbreyting fjáreigna

	2023	2022
Breyting á væntu útlánatapi fjáreigna á efnahag	(1.168)	1.837
Breyting á væntu útlánatapi fjáreigna utan efnahags	153	(336)
Breyting á skuldbindingu vegna dómsúrskurða	-	75
Hrein virðisbreyting fjáreigna	(1.015)	1.576

15. Tekjuskattur

Tekjuskattur er reiknaður samkvæmt gildandi skattalögum. Tekjuskattshlutfall lögaðila á árinu 2023 var 20% (2022: 20%). Sérstakur fjársýsluskattur reiknast sem 6% af skattskyldum hagnaði bankans yfir 1 milljarð króna samkvæmt lögum um fjársýsluskatt nr. 165/2011. Virkur tekjuskattur samstæðunnar árið 2023 er 27,3% (2022: 25,8%).

	2023	2022
Tekjuskattur til greiðslu án aflagðrar starfsemi	7.548	5.659
Sérstakur fjársýsluskattur	2.083	1.396
Leiðrétting á reiknuðum tekjuskatti fyrri ára	(191)	(472)
Breyting á skatteign og tekjuskattsskuldbindingu	(242)	1.902
Reiknaður tekjuskattur samkvæmt rekstrarreikningi	9.198	8.485
Tekjuskattur færður í aðra heildarafkomu	(173)	(110)

	2023		2022	
Hagnaður fyrir skatta	33.748		32.871	
Reiknaður 20% tekjuskattur af hagnaði ársins	6.750	20,0%	6.574	20,0%
Sérstakur fjársýsluskattur	2.083	6,2%	1.396	4,2%
Hlutdeild í sköttum ósjálfstæðra skattaðila	-	0,0%	150	0,5%
Leiðrétting á reiknuðum tekjuskatti fyrri ára	(191)	(0,6%)	(472)	(1,4%)
Tekjur undanþegnar sköttum	(98)	(0,3%)	(386)	(1,2%)
Ófrádráttarbær kostnaður	666	2,0%	1.210	3,7%
Aðrir liðir	(12)	0,0%	13	0,0%
Virkur tekjuskattur	9.198	27,3%	8.485	25,8%

Bankinn er samskattaður með dótturfélagi sínu Íslandssjóðum hf.

16. Hagnaður á hlut

	Áframhaldandi starfsemi		Aflögð starfsemi		Hagnaður ársins	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Hagnaður sem tilheyrir hluthöfum Íslandsbanka hf.	24.550	24.386	35	149	24.585	24.535
Vegið meðaltal útistandandi hluta	1.992	2.000	1.992	2.000	1.992	2.000
Hagnaður á hlut (í krónum)	12,32	12,19	0,02	0,07	12,34	12,27

Grunnhagnaður og þynntur hagnaður samstæðunnar á hlut er sá sami þar sem samstæðan hefur ekki gefið út valréttarsamninga, tryggða kauprétti, breytanleg skuldabréf eða aðra fjármálagæringa sem þynna hagnað á hlut (2022: engir).

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

17. Flokkun fjáreigna og fjárskulda

31. desember 2023	Tilskildar á gangvirði í gegnum rekstur	Veltufjár- eignir og -skuldir í áhættuvörn	Tilgreindar á gangvirði í gegnum rekstur	Afskrifað kostnaðar- verð	Bókfært virði
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	-	-	-	87.504	87.504
Útlán til lánastofnana	-	-	-	73.475	73.475
Skráð skuldabréf og skuldagerningar	157.592	-	-	-	157.592
Skráð skuldabréf og skuldagerningar, rekstrarleg áhættuvörn	3.750	-	-	-	3.750
Óskráð skuldabréf og skuldagerningar	-	-	-	-	-
Afleiðusamningar	5.776	-	-	-	5.776
Útlán til viðskiptavina	-	-	-	1.223.426	1.223.426
Skráð hlutabréf og eiginfjárgerningar	2.342	-	-	-	2.342
Skráð hlutabréf og eiginfjárgerningar, rekstrarleg áhættuvörn	8.997	-	-	-	8.997
Óskráð hlutabréf og eiginfjárgerningar	1.902	-	-	-	1.902
Aðrar fjáreignir	-	-	-	2.846	2.846
Fjáreignir samtals	180.359	-	-	1.387.251	1.567.610
Innlán frá Seðlabanka Íslands og lánastofnunum	-	-	-	16.149	16.149
Innlán viðskiptavina	-	-	-	850.709	850.709
Afleiðusamningar og skortstöður	5.051	39	-	-	5.090
Lántaka	-	45.126	92.645	279.802	417.573
Víkjandi lán	-	-	-	38.155	38.155
Aðrar fjárskuldir	-	-	-	8.879	8.879
Fjárskuldir samtals	5.051	45.165	92.645	1.193.694	1.336.555

31. desember 2022	Tilskildar á gangvirði í gegnum rekstur	Veltufjár- eignir og -skuldir í áhættuvörn	Tilgreindar á gangvirði í gegnum rekstur	Afskrifað kostnaðar- verð	Bókfært virði
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	-	-	-	94.424	94.424
Útlán til lánastofnana	-	-	-	110.364	110.364
Skráð skuldabréf og skuldagerningar	125.318	-	-	-	125.318
Skráð skuldabréf og skuldagerningar, rekstrarleg áhættuvörn	3.454	-	-	-	3.454
Óskráð skuldabréf og skuldagerningar	2.032	-	-	-	2.032
Afleiðusamningar	7.461	-	-	-	7.461
Útlán til viðskiptavina	-	-	-	1.186.639	1.186.639
Skráð hlutabréf og eiginfjárgerningar	3.221	-	-	-	3.221
Skráð hlutabréf og eiginfjárgerningar, rekstrarleg áhættuvörn	10.401	-	-	-	10.401
Óskráð hlutabréf og eiginfjárgerningar	2.246	-	-	-	2.246
Aðrar fjáreignir	-	-	-	5.411	5.411
Fjáreignir samtals	154.133	-	-	1.396.838	1.550.971
Innlán frá Seðlabanka Íslands og lánastofnunum	-	-	-	15.269	15.269
Innlán viðskiptavina	-	-	-	789.897	789.897
Afleiðusamningar og skortstöður	9.208	1.596	-	-	10.804
Lántaka	-	49.579	83.437	335.254	468.270
Víkjandi lán	-	-	-	34.392	34.392
Aðrar fjárskuldir	-	-	-	11.329	11.329
Fjárskuldir samtals	9.208	51.175	83.437	1.186.141	1.329.961

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

18. Upplýsingar um gangvirði fjármálagerninga

Fjármálagerningar á gangvirði

Gangvirði fjármálagernings er það viðskiptaverð sem væri greitt við kaup eða móttækið við sölu á viðkomandi fjármálagerningi í frjálsum viðskiptum á milli markaðsaðila á matsdegi. Þegar markaðsverð liggur ekki fyrir beitir samstæðan verðmatsaðferðum sem byggjast á ályktunum og forsendum sem eru í samræmi við þær sem markaðsaðilar myndu miða við í verðlagningu fjármálagerningsins.

Í töflunum hér á eftir eru fjármálagerningar sem færðir eru á gangvirði flokkaðir í þrep sem endurspeglar hvaða gögn voru notuð við mat á virði þeirra þann 31. desember 2023. Mismunandi þrep hafa verið skilgreind með eftirfarandi hætti:

1. þrep: Viðskiptaverð, sem er aðgengilegt á matsdegi og skráð á virkum markaði, fyrir sams konar eignir og skuldir.
2. þrep: Matsverð sem byggist á greinanlegu skráðu verði öðru en því, sem tilgreint er í 1. þrepi, annaðhvort beint (t.d. sem verð) eða óbeint (t.d. afleitt af verði).
3. þrep: Matsverð eigna og skulda sem byggist ekki á greinanlegum markaðsupplýsingum, heldur t.d. á innra mati.

31. desember 2023	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
Skuldabréf og skuldagerningar	161.342	-	-	161.342
Afleiðusamningar	-	5.776	-	5.776
Hlutabréf og eiginfjárgerningar	11.339	-	1.902	13.241
Fjáreignir samtals	172.681	5.776	1.902	180.359

Skortstöður	640	-	-	640
Afleiðusamningar	-	4.450	-	4.450
Lántaka tilgreind á gangvirði í gegnum rekstrarreikning	92.645	-	-	92.645
Fjárskuldir samtals	93.285	4.450	-	97.735

31. desember 2022	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
Skuldabréf og skuldagerningar	128.772	-	2.032	130.804
Afleiðusamningar	-	7.461	-	7.461
Hlutabréf og eiginfjárgerningar	13.623	-	2.245	15.868
Fjáreignir samtals	142.395	7.461	4.277	154.133

Skortstöður	285	-	-	285
Afleiðusamningar	-	10.519	-	10.519
Lántaka tilgreind á gangvirði í gegnum rekstrarreikning	83.437	-	-	83.437
Fjárskuldir samtals	83.722	10.519	-	94.241

Breytingar á fjármálagerningum í 3. þrepi	Skuldabréf og skuldagerningar	Hlutabréf og eiginfjárgerningar
Bókfært virði 1. janúar 2023	2.032	2.245
Sala og hlutafjárlækkun	(2.188)	(380)
Kaup og hlutafjárhækkun	-	52
Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum færður í rekstrarreikning	156	(15)
Bókfært virði 31. desember 2023	-	1.902

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

18. Upplýsingar um gangvirði fjármálagerninga (framhald)

	Skuldabréf og skuldagerningar	Hlutabréf og eiginfjárgerningar
Bókfært virði 1. janúar 2022	50	4.052
Kaup	2.000	38
Sala og hlutafjárækkun	(22)	(454)
Hreinn hagnaður af fjáreignum færður í rekstrarreikning	4	347
Færslur í 1. eða 2. þrep	-	(27)
Færslur í hlutdeildarfélög	-	(1.711)
Bókfært virði 31. desember 2022	2.032	2.245

Þann 31. desember 2023 nam verðmæti hlutabréfa í 3. þrepi 1.902 milljónum króna:

- Á meðal hlutabréfa eru fimm sérhæfðir sjóðir fyrir almenna fjárfesta og fjárfestingarfyrirtæki sem fjárfesta í óskráðum hlutabréfum og sérhæfðum fjárfestingum á Íslandi samtals að fjárhæð 1.636 milljónir króna. Samstæðan fær upplýsingar um verðmat frá sjóðsstjórum sem nota verðmatslíkön til að ákvarða virði þessara hlutabréfa.

- Önnur 3. þreps hlutabréf eru að fjárhæð 266 milljónir króna.

Næmisgreining á eignum í 3. þrepi

Matsaðferðir fyrir eignir í 3. þrepi eru almennt séð háðar ýmsum þáttum og óvissa ríkir um þær. Hægt er að líta á hagstæðu og óhagstæðu sviðsmyndirnar sem líklegar hreyfingar á virði innan árs. Mjög hagstæðu og mjög óhagstæðu sviðsmyndirnar eru taldar minna líklegar en ekki ómögulegar og eru ekki verstu hugsanlegu sviðsmyndirnar fyrir sumar eignirnar.

Eftirfarandi tafla sýnir möguleg áhrif á hagnað fyrir skatta ef breytingar væru gerðar á einni eða fleiri forsendum við mat á gangvirði vegna eigna í 3. þrepi sem eru mjög næmar fyrir breytingum á mati á gangvirði

	31.12.2023	31.12.2022
Mjög hagstæð	904	1.936
Hagstæð	217	1.119
Óhagstæð	(187)	(109)
Mjög óhagstæð	(217)	(224)

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

19. Fjármálagæringar sem ekki eru metnir á gangvirði

Eignir

Gangvirði útlána til viðskiptavina kann að vera annað en bókfært virði þeirra vegna þess að vextirnir sem þau bera endurspeglar ef til vill ekki þá vexti sem sams konar ný lán myndu bera. Gangvirði þessara lána er metið með því að bæta við eða draga frá bókfærðu virði lánanna núvirtum vaxtamun reiknuðum frá uppgjörsdegi til næstu vaxtaendurskoðunarákvörðunar lánsins eða lokagjalds þess, hvort sem á undan kemur. Þar sem vaxtamunurinn er metinn með innri líkönum flokkast þessar eignir í 3. þrepi.

Gangvirði handbærs fjár og innstæðna hjá Seðlabanka Íslands, lána til fjármálastofnana og annarra fjáreigna er talið vera metið með fullnægjandi hætti með bókfærðu virði þar sem þeir gæmingar eru til skamms tíma. Þessar eignir flokkast því í 2. þrepi.

Skuldir

Gangvirði skulda sem eru innkallanlegar, til að mynda innlán sem eru ávallt laus til úttektar (óbundin), er ekki lægra en sú fjárhæð sem er laus til innköllunar núvirt frá fyrsta mögulega innköllunardegi. Flestar innstæður eru lausar til úttektar (óbundnar) eða bera breytilega vexti og því er bókfært virði þeirra álitið fullnægjandi sem mat á gangvirði þeirra. Gangvirði bundinna innlána á föstum vöxtum er reiknað með binditímaáðferð þar sem vextir hvers innláns eru bornir saman við þá vexti sem í boði væru fyrir sambærilegt innlán í dag. Öll innlán flokkast í 2. þrepi þar sem innlánakjör byggja á samanburði við markaðsvexti og það endurspeglar því við mat á gangvirði.

Skráð markaðsvirði er notað við mat á gangvirði fyrir skuldir í flokknum „Lántaka“ þar sem það er mögulegt. Útgefnir víxlar og skuldabréf með skráð markaðsverð flokkast í 1. þrepi. Ef ekki er til skráð markaðsverð er gangvirði skulda metið á sama hátt og fyrir fastvaxtinnlán ef skuldin ber fasta vexti. Ef vaxtagrunnurinn er fljótandi þá er gangvirðið metið með því að bera vaxtaálag skuldarinnar saman við núverandi mat á fjármögnunarálagi samstæðunnar fyrir sambærilega skuld. Þessar skuldbindingar flokkast í 2. þrepi. Fjármögnunarálagið er metið út frá markaðskjörum á skráðum útgáfum samstæðunnar, þ.e. víxlum, sértrygðum útgáfum og útgáfum í erlendum myntum.

Aðrar fjárskuldir samanstanda aðallega af óuppgerðum viðskiptum og leiguskuldu og flokkast í 2. þrepi þar sem virði þeirra er ekki byggt á skráðu markaðsvirði. Þar sem þessar skuldir eru til skamms tíma er bókfært virði álitið góð nálgun á gangvirði þeirra.

Taflan hér á eftir sýnir þrepaskiptingu og mat á gangvirði fjáreigna og fjárskulda, sem ekki eru færðar á gangvirði í efnahagsreikningi. Þrepaskiptingin er skilgreind á sama hátt og áður, sjá skýringu 18.

31. desember 2023	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Gangvirði	Bókfært virði
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	-	87.504	-	87.504	87.504
Útlán til lánastofnana	-	73.475	-	73.475	73.475
Útlán til viðskiptavina	-	-	1.207.465	1.207.465	1.223.426
Aðrar fjáreignir	-	2.846	-	2.846	2.846
Fjáreignir samtals	-	163.825	1.207.465	1.371.290	1.387.251
Innlán Seðlabanka Íslands og lánastofnana	-	16.148	-	16.148	16.149
Innlán viðskiptavina	-	850.729	-	850.729	850.709
Lántaka	244.967	28.077	-	273.044	279.802
Víkjandi lán	37.414	-	-	37.414	38.155
Aðrar fjárskuldir	-	8.879	-	8.879	8.879
Fjárskuldir samtals	282.381	903.833	-	1.186.214	1.193.694

31. desember 2022	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Gangvirði	Bókfært virði
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	-	94.424	-	94.424	94.424
Útlán til lánastofnana	-	110.364	-	110.364	110.364
Útlán til viðskiptavina	-	-	1.171.380	1.171.380	1.186.639
Aðrar fjáreignir	-	5.411	-	5.411	5.411
Fjáreignir samtals	-	210.199	1.171.380	1.381.579	1.396.838
Innlán Seðlabanka Íslands og lánastofnana	-	15.108	-	15.108	15.269
Innlán viðskiptavina	-	789.938	-	789.938	789.897
Lántaka*	215.189	113.950	-	329.139	335.254
Víkjandi lán	-	36.070	-	36.070	34.392
Aðrar fjárskuldir	-	11.329	-	11.329	11.329
Fjárskuldir samtals	215.189	966.395	-	1.181.584	1.186.141

*Samanburðarfjárhæðum hefur verið breytt, áhrif þess eru óveruleg.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

20. Jöfnun fjáreigna og fjárskulda

Eftirfarandi töflur innihalda yfirlit yfir fjáreignir og fjárskuldir sem falla undir jöfnunarsamninga eða sambærilega samninga sem beita má án skilyrða.

Þann 31. desember 2023 og í árslok 2022 voru engar fjáreignir jafnaðar á móti fjárskuldum.

Afleiður	31.12.2023	31.12.2022
Hreinar fjáreignir	5.776	7.461
Ójafnaðar fjárhæðir sem falla undir jöfnunarsamninga og aðra áþekka samninga	(4.404)	(6.382)
- Fjárskuldir	(715)	(856)
- Reiðufé, móttæknar veðtryggingar	(3.589)	(4.962)
- Fjármálagæmingar, móttæknar veðtryggingar	(100)	(564)
Nettó fjárhæðir með tilliti til áhrifa jöfnunarsamninga	1.372	1.079
Afleiðusamningar og skortstöður	31.12.2023	31.12.2022
Hreinar fjárskuldir	5.090	10.804
Ójafnaðar fjárhæðir sem falla undir jöfnunarsamninga og aðra áþekka samninga	(2.794)	(7.486)
- Fjáreignir	(715)	(856)
- Reiðufé, afhentar veðtryggingar	(2.079)	(6.630)
Nettó fjárhæðir með tilliti til áhrifa jöfnunarsamninga	2.296	3.318

21. Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands

	31.12.2023	31.12.2022
Handbært fé	3.653	3.563
Óbundnar innstæður hjá Seðlabanka Íslands	64.025	80.866
Handbært fé og óbundnar innstæður í Seðlabanka Íslands	67.678	84.429
Innstæður settar að veði við Seðlabanka Íslands	484	483
Bindiskylda við Seðlabanka Íslands	19.342	9.512
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	87.504	94.424

22. Útlán til lánastofnana

	31.12.2023	31.12.2022
Peningamarkaðslán	53.882	55.742
Bankareikningar	18.794	54.606
Önnur útlán	799	16
Útlán til lánastofnana	73.475	110.364

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

23. Afleiðusamningar og skortstöður

31. desember 2023	Nafnverð tengt		Nafnverð tengt	
	Eignir	eignum	Skuldir	skuldum
Vaxtaskiptasamningar	3.028	79.824	2.587	106.045
Gjaldmiðlavaxtaskiptasamningar	1.066	22.028	53	4.587
Framvirkir hlutabréfasamningar	350	1.463	494	7.507
Framvirkir gjaldeyrissamningar	300	16.824	397	17.052
Gjaldeyrisskiptasamningar	888	32.776	891	42.192
Framvirkir skuldabréfasamningar	144	2.273	28	2.208
Afleiðusamningar	5.776	155.188	4.450	179.591
Skortstöður í skráðum skuldabréfum	-	-	640	663
Samtals	5.776	155.188	5.090	180.254

31. desember 2022	Nafnverð tengt		Nafnverð tengt	
	Eignir	eignum	Skuldir	skuldum
Vaxtaskiptasamningar	3.953	50.399	9.403	225.817
Gjaldmiðlavaxtaskiptasamningar	637	17.028	353	11.818
Framvirkir hlutabréfasamningar	765	8.389	130	3.486
Framvirkir gjaldeyrissamningar	750	20.437	95	9.944
Gjaldeyrisskiptasamningar	1.221	38.733	537	46.487
Framvirkir skuldabréfasamningar	135	3.834	1	286
Afleiðusamningar	7.461	138.820	10.519	297.838
Skortstöður í skráðum skuldabréfum	-	-	285	332
Samtals	7.461	138.820	10.804	298.170

Samstæðan notar afleiðusamninga til að verja sig gegn gjaldeyrísáhættu, vaxtaáhættu og verðbólguáhættu. Samstæðan ber tiltölulega litla óbeina áhættu vegna skuldsettra viðskipta viðskiptavina þar sem hún hefur tekið veð vegna hugsanlegs taps. Aðrir afleiðusamningar samstæðunnar vegna tilfallandi viðskipta nema óverulegum fjárhæðum.

Skortstöður eru í skráðum ríkisskuldabréfum, skuldabréfum sveitarfélaga, banka og opinberra fyrirtækja. Samstæðan hefur aðgang að lánaheimildum, sem aðalmiðlari í tengslum við verðbréf, sem veittar eru af Seðlabanka Íslands og útgefendum skuldabréfa. Flestar skortstöður gjaldfalla innan árs.

Samstæðan beitir áhættuvarnarreikningsskilum gagnvart ákveðnum vaxtaskiptasamningum í evrum, þar sem samstæðan greiðir fljótandi vexti og fær greidda fasta vexti. Vaxtaskiptasamningarnir eru notaðir til þess að verja áhættu gagnvart gangvirðisbreytingum á ákveðnum skuldabréfum í evrum (sjá skýringu 34) sem stafa af breytingum á EURIBOR vöxtum en skuldabréfið ber fasta vexti. Samstæðan beitir gangvirðisvörn í áhættuvarnarreikningsskilum gagnvart áhættuvarnarsambandinu og í þeim tilgangi að meta hvort áhættuvarnartengslin séu mjög áhrifarík, gerir samstæðan ráð fyrir að viðmiðunarvöxtum sé ekki breytt vegna endurbóta á IBOR viðmiðunarvöxtum. Gangvirði vaxtaskiptasamninganna 31. desember 2023 var neikvætt um 39 milljónir króna (2022: neikvætt um 1.596 milljónir króna) og höfuðstóll samninganna þann 31. desember 2023 var 45.150 milljónir króna (2022: 90.900 milljónir króna).

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

24. Útlán til viðskiptavina

31. desember 2023	Brúttó bókfært virði			Vænt útlánatap			Bókfært virði
	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Stig 1	Stig 2	Stig 3	
Einstaklingar	580.591	11.117	6.483	(1.407)	(1.539)	(614)	594.631
Verslun og þjónusta	167.219	14.416	3.335	(1.000)	(538)	(624)	182.808
Byggingariðnaður	77.720	2.986	402	(833)	(118)	(58)	80.099
Orkuiðnaður	7.624	393	-	(67)	(12)	-	7.938
Fjármálastarfsemi	214	-	1	(1)	-	-	214
Iðnaður og flutningar	67.612	1.869	9.156	(225)	(69)	(2.541)	75.802
Fjárfestingarfélög	41.219	5.131	345	(639)	(81)	(44)	45.931
Opinberir aðilar og félagasamtök	18.466	30	4	(16)	(7)	(1)	18.476
Fasteignafélög	138.571	4.252	2.529	(496)	(355)	(328)	144.173
Sjávarútvegur	73.259	193	17	(104)	(8)	(3)	73.354
Útlán til viðskiptavina	1.172.495	40.387	22.272	(4.788)	(2.727)	(4.213)	1.223.426

31. desember 2022	Brúttó bókfært virði			Vænt útlánatap			Bókfært virði
	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Stig 1	Stig 2	Stig 3	
Einstaklingar	562.460	5.134	5.256	(1.607)	(175)	(546)	570.522
Verslun og þjónusta	154.413	17.491	3.836	(974)	(1.703)	(841)	172.222
Byggingariðnaður	57.885	2.285	402	(654)	(66)	(37)	59.815
Orkuiðnaður	10.456	-	-	(45)	-	-	10.411
Fjármálastarfsemi	2.641	1	-	(20)	-	-	2.622
Iðnaður og flutningar	84.369	670	8.885	(303)	(19)	(2.524)	91.078
Fjárfestingarfélög	38.712	1.577	732	(409)	(210)	(66)	40.336
Opinberir aðilar og félagasamtök	10.857	219	1	(29)	(2)	-	11.046
Fasteignafélög	123.589	1.544	1.948	(493)	(57)	(234)	126.297
Sjávarútvegur	101.491	854	63	(102)	(3)	(13)	102.290
Útlán til viðskiptavina	1.146.873	29.775	21.123	(4.636)	(2.235)	(4.261)	1.186.639

25. Vænt útlánatap

Vænt útlánatap samtals

	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	18	-	-	18
Útlán til lánastofnana	90	-	-	90
Útlán til viðskiptavina	4.788	2.727	4.213	11.728
Aðrar fjáreignir	4	4	-	8
Lánsloforð og fjárhagslegar ábyrgðir utan efnahags	916	106	162	1.184
Staða 31. desember 2023	5.816	2.837	4.375	13.028
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	3	-	-	3
Útlán til lánastofnana	152	-	-	152
Útlán til viðskiptavina	4.636	2.235	4.261	11.132
Aðrar fjáreignir	9	4	-	13
Lánsloforð og fjárhagslegar ábyrgðir utan efnahags	869	242	227	1.338
Staða 31. desember 2022	5.669	2.481	4.488	12.638

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

25. Vænt útlánatap (framhald)

Eftirfarandi tafla sýnir sundurliðun upphafsstöðu og lokastöðu á uppsöfnuðu væntu útlánatapi fyrir útlán til viðskiptavina, og fjáreigna utan efnahags og fjárhagslegra ábyrgða.

Útlán til viðskiptavina

	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals
Staða 1. janúar 2023	4.636	2.235	4.261	11.132
Flutningur á stig 1	1.747	(1.505)	(242)	-
Flutningur á stig 2	(893)	1.076	(183)	-
Flutningur á stig 3	(173)	(454)	627	-
Endurmat tapsáhættu	(2.998)	1.213	374	(1.411)
Nýjar og keyptar fjáreignir	3.278	292	1.010	4.580
Afskráningar og uppgreiðslur	(809)	(129)	(1.031)	(1.969)
Endanlegar afskriftir*	-	(1)	(1.014)	(1.015)
Endurheimt áður afskrifuð lán	-	-	160	160
Gengismunur	-	-	(62)	(62)
Niðurfærsla vaxta	-	-	313	313
Staða 31. desember 2023	4.788	2.727	4.213	11.728

*Á árinu voru fjáreignir að fjárhæð 956 milljónir króna afskrifaðar en kröfuréttindum er ekki lokið.

Staða 1. janúar 2022	3.830	3.804	5.931	13.565
Flutningur á stig 1	2.028	(1.743)	(285)	-
Flutningur á stig 2	(491)	936	(445)	-
Flutningur á stig 3	(117)	(460)	577	-
Endurmat tapsáhættu*	(3.196)	(308)	(1.615)	(5.119)
Nýjar og keyptar fjáreignir*	3.425	1.742	1.341	6.508
Afskráningar og uppgreiðslur*	(842)	(1.736)	(605)	(3.183)
Endanlegar afskriftir**	(1)	-	(1.079)	(1.080)
Endurheimt áður afskrifuð lán	-	-	146	146
Gengismunur	-	-	(115)	(115)
Niðurfærsla vaxta	-	-	410	410
Staða 31. desember 2022	4.636	2.235	4.261	11.132

*Samanburðarfjárhæðum hefur verið breytt, áhrif þess eru óveruleg.

**Á árinu voru fjáreignir að fjárhæð 570 milljónir króna afskrifaðar en kröfuréttindum er ekki lokið.

Lánsloforð og fjárhagslegar ábyrgðir utan efnahags

	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals
Staða 1. janúar 2023	869	242	227	1.338
Flutningur á stig 1	491	(373)	(118)	-
Flutningur á stig 2	(112)	146	(34)	-
Flutningur á stig 3	(15)	(13)	28	-
Endurmat tapsáhættu	(742)	124	353	(265)
Ný lánsloforð og fjárhagslegar ábyrgðir	693	74	59	826
Afskráningar og uppgreiðslur	(268)	(94)	(353)	(715)
Staða 31. desember 2023	916	106	162	1.184
Staða 1. janúar 2022	545	298	158	1.001
Flutningur á stig 1	207	(158)	(49)	-
Flutningur á stig 2	(21)	68	(47)	-
Flutningur á stig 3	(7)	(32)	39	-
Endurmat tapsáhættu	(424)	(185)	(91)	(700)
Ný lánsloforð og fjárhagslegar ábyrgðir	702	288	282	1.272
Afskráningar og uppgreiðslur	(133)	(37)	(65)	(235)
Staða 31. desember 2022	869	242	227	1.338

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

26. Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum

		31.12.2023	31.12.2022
Reiknistofa bankanna hf., þjónustufyrirtæki í upplýsingatækni, Dalvegur 30, 201 Kópavogur	Ísland	30,1%	30,1%
Norðurturinn hf., leigufélag atvinnuhúsnæðis, Borgartún 26, 105 Reykjavík	Ísland	43,3%	43,3%

Hlutafé Norðurturins ehf. skiptist í tvo hlutaflokka, flokk A og flokk B. Flokkur B fer með allan atkvæðarétt í félaginu og nýtur alls arðs að fjárhæð 3.584 milljónir króna (verðtryggt, byggt á vísitölu neysluverðs í desember 2023). Eftir að hluthafar í flokki B hafa fengið þá fjárhæð greidda fellur flokkurinn niður og hlutaflokkur A tekur þá við öllum atkvæðaréttindum og rétti til arðgreiðslna. Íslandsbanki á 43,3% hlut í B flokki og 65,0% hlut í A flokki. Norðurturinn á fasteignina að Hagasmára 3 sem hýsir meðal annars höfuðstöðvar bankans og leigir bankinn meira en helming fasteignarinnar.

	2023	2022
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum í byrjun árs	3.844	939
Viðbætur á árinu	-	1.328
Fært af hlutabréfum og eiginfjárgerningum	-	1.711
Seldir eignarhlutir í hlutdeildarfélögum	-	(174)
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarfélaga	207	40
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum í lok árs	4.051	3.844

Fjárhagsupplýsingar vegna hlutdeildarfélaga samstæðunnar eru eftirfarandi:

Tekjur	6.613	7.088
Hagnaður	439	360
Eignir	17.141	16.921
Skuldir	(8.194)	(8.397)
Hrein eign	8.947	8.524
Hreinn eignarhlutur samstæðunnar í hlutdeildarfélögum	4.051	3.844

27. Rekstrarfjármunir

31. desember 2023	Fasteignir og lóðir	Nýtingar- réttur: Fasteignir	Innréttingar, áhöld og bifreiðar	Samtals
Staða í byrjun árs	3.213	5.263	3.112	11.588
Viðbætur á árinu	37	259	274	570
Selt og niðurfært á árinu	(172)	-	(174)	(346)
Endurmat	-	281	-	281
Upphaflegt kostnaðarverð	3.078	5.803	3.212	12.093
Staða í byrjun árs	(1.378)	(1.712)	(1.746)	(4.836)
Afskrifað á árinu	(16)	(516)	(354)	(886)
Selt og niðurfært á árinu	29	-	162	191
Uppsafnaðar afskriftir	(1.365)	(2.228)	(1.938)	(5.531)
Bókfært virði	1.713	3.575	1.274	6.562
Afskriftahlutfall	0-2%	8-50%	8-33%	
Fasteignamat bygginga og lóða	1.511			
Tryggingavirði bygginga	2.613			
Tryggingavirði innréttinga, áhalda og bifreiða			2.027	

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

27. Rekstrarfjármunir (framhald)

31. desember 2022	Fasteignir og lóðir	Nýtingar- réttur: Fasteignir	Innréttingar, áhöld og bifreiðar	Samtals
Staða í byrjun árs	3.101	4.921	2.996	11.018
Viðbætur á árinu	112	8	161	281
Selt og niðurfært á árinu	-	-	(45)	(45)
Endurmat	-	334	-	334
Upphaflegt kostnaðarverð	3.213	5.263	3.112	11.588
Staða í byrjun árs	(1.360)	(1.234)	(1.414)	(4.008)
Afskrifað á árinu	(18)	(478)	(362)	(858)
Selt og niðurfært á árinu	-	-	30	30
Uppsafnaðar afskriftir	(1.378)	(1.712)	(1.746)	(4.836)
Bókfært virði	1.835	3.551	1.366	6.752
Afskriftahlutfall	0-2%	8-26%	8-33%	
Fasteignamat bygginga og lóða	1.884			
Tryggingavirði bygginga	2.752			
Tryggingavirði innréttinga, áhalda og bifreiða			2.038	

28. Óefnislegar eignir

31. desember 2023	Keyptur hugbúnaður	Þróun hugbúnaðar	Samtals
Staða í byrjun árs	2.249	3.183	5.432
Viðbætur á árinu	385	-	385
Niðurfært á árinu	(151)	-	(151)
Upphaflegt kostnaðarverð	2.483	3.183	5.666
Staða í byrjun árs	(774)	(1.379)	(2.153)
Afskrifað á árinu	(416)	(318)	(734)
Niðurfært á árinu	151	-	151
Uppsafnaðar afskriftir	(1.039)	(1.697)	(2.736)
Bókfært virði	1.444	1.486	2.930
Afskriftahlutfall	10-33%	10%	
31. desember 2022	Keyptur hugbúnaður	Þróun hugbúnaður	Samtals
Staða í byrjun árs	1.779	3.183	4.962
Viðbætur á árinu	470	-	470
Upphaflegt kostnaðarverð	2.249	3.183	5.432
Staða í byrjun árs	(550)	(1.061)	(1.611)
Afskrifað á árinu	(224)	(318)	(542)
Uppsafnaðar afskriftir	(774)	(1.379)	(2.153)
Bókfært virði	1.475	1.804	3.279
Afskriftahlutfall	10-25%	10%	

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

29. Aðrar eignir

	31.12.2023	31.12.2022
Kröfur	1.698	1.848
Óuppgerð verðbréfavíðskipti	1.195	3.591
Fyrirframgreidd gjöld	503	400
Skatteign	122	116
Aðrar eignir	120	117
Aðrar eignir	3.638	6.072

30. Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi

	31.12.2023	31.12.2022
Fullnustueignir:		
Fasteignir og lóðir	725	723
Lönaðartæki og atvinnubifreiðar	24	5
Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi	749	728

31. Innlán Seðlabanka Íslands og lánastofnana

	31.12.2023	31.12.2022
Innlán lánastofnana	15.994	15.105
Endurhverf viðskipti við Seðlabanka Íslands	155	164
Innlán Seðlabanka Íslands og lánastofnana	16.149	15.269

32. Innlán viðskiptavina

	31.12.2023	31.12.2022
Óbundin innlán og innlán laus til útborgunar innan 3 mánaða	752.146	697.025
Bundin innlán laus til útborgunar eftir 3 mánuði	98.563	92.872
Innlán viðskiptavina	850.709	789.897

Innlán viðskiptavina sundurliðuð eftir eigendum	31.12.2023		31.12.2022	
	Fjárhæð	Hlutfall	Fjárhæð	Hlutfall
Ríki og fyrirtæki í eigu ríkisins	18.204	2%	8.791	1%
Sveitarfélög	9.514	1%	9.412	1%
Önnur félög	398.489	47%	400.329	51%
Einstaklingar	424.502	50%	371.365	47%
Innlán viðskiptavina	850.709	100%	789.897	100%

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

33. Veðsettar eignir

	31.12.2023	31.12.2022
Útlán til viðskiptavina	442.175	402.958
Fjáreignir sem hafa verið veðsettar sem trygging hjá Seðlabanka Íslands	6.775	5.723
Útlán til lánastofnana	2.795	7.813
Handbært fé og innstæður veðsettar sem trygging vegna sértryggðra skuldabréfa	20.222	19.477
Veðsettar eignir á móti skuldum	471.967	435.971

Bankinn hefur sett eignir að veði vegna útgáfu sértryggðra skuldabréfa sem gefin hafa verið út samkvæmt íslenskum lögum, með veði í hluta af húsnæðislánnum bankans. Bankinn á eigin bréf sem eru hluti af veðsettum eignum. Fjárhæð þessara skuldabréfa þann 31. desember 2023 nam 117.476 milljónum króna (31.12.2022: 24.682 milljónum króna).

Bankinn hefur einnig sett eignir að veði hjá Seðlabanka Íslands til að tryggja uppgjör í íslenska greiðslukerfinu ásamt öðrum samningum við Seðlabanka Íslands. Þá hefur bankinn veðsett eignir í erlendum bönkum og fjármálastofnunum, einkum sem tryggingu fyrir viðskiptum sem byggja á ISDA (e. International Swaps and Derivatives Association) samningum til að verjast markaðsáhættu.

34. Lántaka

Mynt og útstandandi nafnverð	Fyrst útgefið	Loka- gjaldddagi	Greiðslu- skilmálar	Vaxtakjör	31.12.2023	31.12.2022
ISB CB 23 - ISK 0 milljónir	2015	2023	Á lokadegi	Fastir	-	38.970
ISB CBI 24 - ISK 10.800 milljónir	2012	2024	Á lokadegi	Fastir, verðtryggt	17.051	41.346
ISB CBI 26 - ISK 24.500 milljónir	2015	2026	Á lokadegi	Fastir, verðtryggt	35.093	32.555
ISB CB 27 - ISK 28.389 milljónir	2020	2027	Jafnar afb.	Fastir	27.363	26.992
ISB CBF 27 - ISK 7.420 milljónir	2022	2027	Á lokadegi	Fljótandi	7.461	3.311
ISB CB - EUR 300 milljónir*	2022	2027	Á lokadegi	Fastir	45.126	43.875
ISB CBI 28 - ISK 23.463 milljónir	2019	2028	Jafnar afb.	Fastir, verðtryggt	31.564	33.456
ISB CBI 29 - ISK 18.640 milljónir	2023	2029	Á lokadegi	Fastir, verðtryggt	19.596	-
ISB CBI 30 - ISK 23.040 milljónir	2017	2030	Á lokadegi	Fastir, verðtryggt	32.093	29.812
Sértryggð skuldabréf					215.347	250.317
EUR 0 milljónir**	2020	2023	Á lokadegi	Fastir	-	43.876
EUR 0 milljónir (innkallanlegt 2023)*	2018	2024	Á lokadegi	Fastir	-	5.704
NOK 140 milljónir	2019	2024	Á lokadegi	Fastir	1.940	5.972
ISK 136 milljónir	2019	2024	Jafnar afb.	Fljótandi	134	282
NOK 150 milljónir	2021	2024	Á lokadegi	Fljótandi	2.005	2.157
SEK 120 milljónir	2021	2024	Á lokadegi	Fljótandi	1.628	3.406
NOK 146 milljónir	2021	2024	Á lokadegi	Fljótandi	1.980	6.903
SEK 116 milljónir	2021	2024	Á lokadegi	Fljótandi	1.591	2.739
SEK 533 milljónir	2022	2024	Á lokadegi	Fljótandi	7.289	10.957
ISK 1.240 milljónir	2020	2025	Á lokadegi	Fastir	1.233	1.228
SEK 450 milljónir	2021	2025	Á lokadegi	Fljótandi	6.105	6.130
NOK 740 milljónir	2021	2025	Á lokadegi	Fljótandi	9.884	10.778
EUR 296 milljónir**	2022	2025	Á lokadegi	Fastir	42.868	39.561
NOK 1.400 milljónir	2022	2025	Á lokadegi	Fljótandi	18.916	20.318
SEK 500 milljónir	2023	2026	Á lokadegi	Fljótandi	6.887	-
EUR 300 milljónir**	2023	2026	Á lokadegi	Fastir	49.777	-
SEK 500 milljónir	2023	2026	Á lokadegi	Fljótandi	6.843	-
ISK 2.992 milljónir	2022	2027	Jafnar afb.	Fljótandi	3.000	3.763
ISK 6.940 milljónir	2022	2027	Á lokadegi	Fastir	6.937	5.301
ISK 5.020 milljónir	2023	2028	Á lokadegi	Fastir, verðtryggt	5.031	-
Óveðtryggð skuldabréf					174.048	169.075
Önnur tryggð lán					16.459	36.650
Önnur ótryggð lán					11.719	12.228
Önnur lán					28.178	48.878
Lántaka					417.573	468.270

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

34. Lántaka (framhald)

Samstæðan keypti eigin skuldabréf á árinu fyrir 95.075 milljónir króna (2022: 79.026 milljónir króna).

*Samstæðan beitir áhættuvarnarreikningsskilum gagnvart þessum skuldabréfaútgáfum og notar ákveðna vaxtaskiptasamninga í evrum sem áhættuvarnir, sjá skýringu 23. Vaxtaskiptasamningarnir verja áhættu samstæðunnar gagnvart breytingum á gangvirði þessa fastvaxta skuldabréfs í evrum sem stafar af breytingum á viðmiðunarvöxtum EURIBOR. Samstæðan beitir gangvirðisvörn í áhættuvarnarreikningsskilum gagnvart áhættuvarnarsambandinu og í þeim tilgangi að meta hvort áhættuvarnartengslin séu mjög áhrifarík, gerir samstæðan ráð fyrir að viðmiðunarvöxtum sé ekki breytt vegna endurbóta á IBOR viðmiðunarvöxtum. Heildarvirði skuldabréfanna í lok árs 2023 er 45.126 milljónir króna og þar með talið er gangvirðisbreyting að fjárhæð 271 milljón króna.

**Þessar skuldabréfaútgáfur eru flokkaðar sem tilgreindar á gangvirði í gegnum rekstur. Þann 31. desember 2023 var bókfært virði skuldabréfaútgáfnanna 92.645 milljónir króna og innifalið í þeirri fjárhæð er neikvæð gangvirðisbreyting sem nam 1.282 milljónum króna. Bókfært virði skuldabréfaútgáfnanna þann 31. desember 2023 var 807 milljónum króna lægra en samningsfjárhæðin sem greiða skal á lokagjaldddaga.

Samstæðan hefur gefið aukalega út sértrygð skuldabréf til eigin nota meðal annars í tengslum við verðbréfalán í viðskiptavakasamningum. Þessi sértrygð skuldabréf eru ekki innifalin í heildarfjárhæðinni.

35. Víkjandi lán

	Útgefið	Loka- gjaldddagi	Innköllumar- heimild	Vaxtakjör	31.12.2023	31.12.2022
Víkjandi lán í SEK	2018	2028	2023	Breytilegir, STIBOR + 2,5%	-	6.820
Víkjandi lán í SEK	2019	2029	2024	Breytilegir, STIBOR + 3,9%	6.761	6.785
Víkjandi lán í ISK	2022	2033	2028	Fastir, 8,62%	1.525	1.526
Víkjandi lán í ISK	2022	2033	2028	Fastir VTR, 4,86%	9.935	9.199
Víkjandi lán í ISK	2022	2034	2029	Fastir VTR, 5,8%	9.915	-
Víkjandi lán sem teljast til eiginfjárpáttar 2					28.136	24.330
Víkjandi lán í SEK	2021		2026	Breytilegir, STIBOR + 4,75%	10.019	10.062
Víkjandi lán sem telst til viðbótareiginfjárpáttar 1					10.019	10.062
Víkjandi lán					38.155	34.392

36. Breytingar á skuldum vegna fjármögnunar

	1.1.2023	Greiðslu- flæði	Hreyfingar sem hafa ekki áhrif á greiðslufleði	Vaxtagjöld	Gengis- munur	Gangvirðis- breytingar	31.12.2023
Sértrygð skuldabréf í ISK	69.273	(36.896)		2.665	-	(219)	34.823
Sértrygð skuldabréf í ISK - verðtrygð	137.169	(16.816)		15.072	-	(28)	135.397
Óveðtrygð skuldabréf í ISK	10.575	(189)		918	-	-	11.304
Óveðtrygð skuldabréf í ISK - verðtrygð	-	5.020		11	-	-	5.031
Óveðtrygð skuldabréf í erlendri mynt	69.360	(5.121)		4.447	(3.695)	77	65.068
Óveðtrygð skuldabréf í erlendri mynt á gangvirði	83.437	(677)		2.470	(375)	7.791	92.646
Sértrygð skuldabréf í áhættuvörn	43.875	(1.320)		1.373	(335)	1.533	45.126
Óveðtrygð skuldabréf í áhættuvörn	5.703	(5.831)		9	113	6	-
Önnur lántaka	48.878	(21.507)		1.334	(527)	-	28.178
Víkjandi lán	34.392	1.441		3.214	(892)	-	38.155
Samtals	502.662	(81.896)		31.513	(5.711)	9.160	455.728

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

36. Breytingar á skuldum vegna fjármögnunar (framhald)

	1.1.2022	Greiðslu- flæði	Hreyfingar sem hafa ekki áhrif á greiðslufæði			31.12.2022
			Vaxtagjöld	Gengis- munur	Gangvirðis- breytingar	
Sértryggð skuldabréf í ISK	64.770	1.855	2.609	-	39	69.273
Sértryggð skuldabréf í ISK - verðtryggð	140.051	(19.021)	16.109	-	30	137.169
Óveðtryggð skuldabréf í ISK	8.703	1.950	398	-	(476)	10.575
Óveðtryggð skuldabréf í erlendra mynt	54.206	15.284	1.258	(1.388)	-	69.360
Óveðtryggð skuldabréf í erlendra mynt á gangvirði	89.460	(279)	578	1.317	(7.639)	83.437
Sértryggð skuldabréf í áhættuvörn	-	42.125	370	3.184	(1.804)	43.875
Óveðtryggð skuldabréf í áhættuvörn	45.036	(39.992)	515	504	(360)	5.703
Önnur lántaka	-	45.051	450	3.377	-	48.878
Víkjandi lán	35.762	(814)	1.538	(2.094)	-	34.392
Samtals	437.988	46.159	23.825	4.900	(10.210)	502.662

37. Skatteignir og skattskuldir

	31.12.2023		31.12.2022	
	Eignir	Skuldir	Eignir	Skuldir
Skattskuldir	-	11.163	-	9.042
Skatteign og tekjuskattsskuldbinding	122	1.944	116	3.086
Skattar í efnahagsreikningi	122	13.107	116	12.128
			Eignir	Skuldir
Tekjuskattsinneign 1.1.2022			94	536
Reiknaður tekjuskattur vegna ársins 2022			22	7.593
Tekjuskattur til greiðslu á árinu 2023			-	(5.668)
- þar af vegna tekjuskatts sem færður er á aðra heildarafkomu			-	110
Breyting á skatteign og tekjuskattsskuldbindingu vegna eigin fjár			-	625
Skatteign og tekjuskattsskuldbinding 31.12.2022			116	3.086
Reiknaður tekjuskattur vegna ársins 2023			6	7.184
Tekjuskattur til greiðslu á árinu 2024			-	(7.423)
- þar af vegna tekjuskatts sem færður er á aðra heildarafkomu			-	173
Breyting á skatteign og tekjuskattsskuldbindingu vegna eigin fjár			-	(903)
Skatteign og tekjuskattsskuldbinding 31.12.2023			122	1.944

2023	Staða 31. desember					Tekjuskatts- skuldbinding
	Staða 1. janúar	Fært í rekstrar- reikning	Fært á eigið fé	Staða í árslok	Skatteign	
Varanlegir rekstrarfjármunir	(876)	21	-	(855)	-	(855)
Óefnislegar eignir	(456)	71	-	(385)	-	(385)
Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum	(479)	55	-	(424)	-	(424)
Frestaður gengismunur	(837)	10	-	(827)	-	(827)
Afleiðusamningar	750	(985)	-	(235)	-	(235)
Leiguskuldir	733	8	-	741	741	-
Lántaka	(1.921)	1.059	903	41	41	-
Aðrir liðir	116	6	-	122	122	-
	(2.970)	245	903	(1.822)	904	(2.726)
Jöfnun skatteigna á móti tekjuskatts- skuldbindingu sömu eignarhluta					(782)	782
Skatteign og tekjuskattsskuldbinding	(2.970)	245	903	(1.822)	122	(1.944)

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

37. Skatteignir og skattskuldir (framhald)

2022	Staða 31. desember					
	Staða 1. janúar	Fært í rekstrar- reikning	Fært á eigið fé	Staða í árslok	Tekjuskatts- Skatteign	skuldbinding
Varanlegir rekstrarfjármunir	(930)	54	-	(876)	-	(876)
Óefnislegar eignir	(484)	28	-	(456)	-	(456)
Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum	(376)	(103)	-	(479)	-	(479)
Frestaður gengismunur	(275)	(562)	-	(837)	-	(837)
Afleiðusamningar	595	155	-	750	750	-
Leiguskuldir	758	(25)	-	733	733	-
Lántaka	176	(1.472)	(625)	(1.921)	-	(1.921)
Aðrir liðir	94	22	-	116	116	-
	(442)	(1.903)	(625)	(2.970)	1.599	(4.569)
Jöfnun skatteigna á móti tekjuskatts- skuldbindingu sömu eignarhluta					(1.483)	1.483
Skatteign og tekjuskattsskuldbinding	(442)	(1.903)	(625)	(2.970)	116	(3.086)

38. Aðrar skuldir

	31.12.2023	31.12.2022
Áfallinn kostnaður	2.392	2.448
Leiguskuldir	3.720	3.708
Vænt útlánatap vegna lánsloforða og fjárhagslegra ábyrgða utan efnahags	1.184	1.338
Fjármagnstekjuskattur	6.192	2.921
Óuppgerð verðbréfavíðskipti	968	3.805
Ýmsar skuldir	2.762	2.381
Aðrar skuldir	17.218	16.601

39. Eignir í vörslu

	31.12.2023	31.12.2022
Eignir í vörslu - ekki stýrt af samstæðunni	3.565.465	3.278.816

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

40. Leigusamningar

Samstæðan sem leigutaki

Helstu leigusamningar samstæðunnar eru vegna leigu á skrifstofuhúsnæði, útibúum og geymsluplássi. Leigusamningar samstæðunnar eru flestir verðtryggðir með líftíma til 5-10 ára með framlengingarákvæðum. Leigusamningar eru færðir á efnahag að skammtímaleigusamningum og samningum um leigu eigna með lágt virði undanskildum. Á árinu 2023 nam gjaldfærsla vegna skammtímaleigusamninga og leigu eigna með lágt virði 61 milljón króna (2022: 36 milljónir króna), heildargreiðslur vegna leigusamninga námu 659 milljónum króna (2022: 584 milljónir króna) og heildarvextir af leiguskuldum námu 79 milljónum króna (2022: 82 milljónir króna).

Í árslok 2023 er nýtingarréttur eigna að fjárhæð 3.575 milljónir króna færður undir liðinn „Rekstrarfjármunir“ og Leiguskuldir að fjárhæð 3.720 milljónir króna eru færðar undir liðinn „Aðrar skuldir“.

Samstæðan sem leigusali

Hrein fjárfesting í kröfum vegna fjármögnunarleigu

	31.12.2023	31.12.2022
Á gjalddaga innan árs	27.401	20.263
Á gjalddaga eftir 1 til 2 ár	21.231	16.463
Á gjalddaga eftir 2 til 3 ár	17.895	13.667
Á gjalddaga eftir 3 til 4 ár	11.271	10.697
Á gjalddaga eftir 4 til 5 ár	3.287	3.102
Á gjalddaga eftir meira en 5 ár	2.607	2.636

Verg fjárfesting í fjármögnunarleigu

	83.692	66.828
Á gjalddaga innan árs	20.385	15.942
Á gjalddaga eftir 1 til 2 ár	16.402	13.431
Á gjalddaga eftir 2 til 3 ár	15.035	11.752
Á gjalddaga eftir 3 til 4 ár	10.018	9.783
Á gjalddaga eftir 4 til 5 ár	2.841	2.763
Á gjalddaga eftir meira en 5 ár	2.260	2.341

Núvirði leigugreiðslna*

	66.941	56.012
--	--------	--------

Framtíðar vaxtatekjur

	16.751	10.816
--	--------	--------

*Samstæðan færir kröfur vegna fjármögnunarleigu undir liðinn „Útlán til viðskiptavina“.

Vænt útlánatap	212	260
Vaxtatekjur af fjármögnunarleigu á árinu	6.898	3.769

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

41. Hluthafar Íslandsbanka

Eftirfarandi tafla sýnir stærstu hluthafa Íslandsbanka að teknu tilliti til eigin hluta.

		31.12.2023	31.12.2022
Íslenska ríkið	Ísland	42,9%	42,5%
Gildi lífeyrissjóður	Ísland	8,0%	6,8%
Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins	Ísland	7,9%	7,5%
Lífeyrissjóður verzlunarmanna	Ísland	6,3%	6,3%
Capital Group	Bandaríkin	5,6%	4,9%
Brú lífeyrissjóður	Ísland	3,3%	3,1%
Vanguard	Bandaríkin	2,3%	1,3%
Stapi lífeyrissjóður	Ísland	2,1%	2,4%
Birta lífeyrissjóður	Ísland	1,6%	1,6%
Frjálsi lífeyrissjóðurinn	Ísland	1,5%	1,2%
RWC Asset Management LLP	Bretland	1,3%	1,2%
Lífsværk lífeyrissjóður	Ísland	1,2%	1,2%
Almenni lífeyrissjóðurinn	Ísland	1,0%	1,0%
Festa lífeyrissjóður	Ísland	1,0%	0,7%
Íslandssjóðir	Ísland	0,3%	1,3%
Aðrir hluthafar		13,7%	17,0%
Samtals		100,0%	100,0%

Í árslok 2023 voru hluthafar bankans 11.552 (31.12.2022: 13.079). Í lok árs 2023 var 89,4% af hlutafé í bankanum í eigu innlendra aðila (31.12.2022: 91,0%) og 10,6% í eigu alþjóðlegra fjárfesta (31.12.2022: 9,0%). Í árslok nam hlutafjáreign starfsfólks bankans, stjórnarmanna og aðila tengdum starfsfólki og stjórnarmönnum 0,14% af útgefnum hlutum (2022: 0,22%).

Raunverulegir eigendur

Stjórn innlendra lífeyrissjóða, innlendra sjóðstýringarféлага og erlendra hluthafa er álitin raunverulegur eigandi hlutaðeigandi aðila. Upplýsingar um eignarhlut einstakra sjóðstýringarféлага eru birtar sameiginlega undir nafni rekstrarfélags þeirra.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

42. Upplýsingar um tengda aðila

Stjórn og lykilstjórnendur Íslandsbanka, Bankasýslu ríkisins og dótturfélaga bankans ásamt nánnum fjölskyldumeðlimum framangreindra einstaklinga sem og lögaðilar undir þeirra yfirráðum eru skilgreind sem tengdir aðilar. Hlutdeildarfélög samstæðunnar eru jafnframt skilgreind sem tengdir aðilar.

Birna Einarsdóttir og stjórn Íslandsbanka gerðu samkomulag um starfslok hennar sem bankastjóri Íslandsbanka frá og með 28. júní 2023. Þann 1. júlí 2023 var Kristín Hrönn Guðmundsdóttir ráðin framkvæmdastjóri fyrirtækja og fjárfesta og tók hún við af Ásmundi Tryggvasyni sem hætti störfum. Frekari upplýsingar má finna í skýringum 11 og 13.

Breytingar urðu á stjórn Íslandsbanka á hluthafafundi 28. júlí 2023 sem haldinn var til að ræða sáttina við FME og viðbrögð bankans við henni og jafnframt var stjórnarkjör þar sem kosið var í stjórn bankans, varamenn voru kosnir og stjórnarformaður var kosinn. Í nýja stjórn voru kosin: Linda Jónsdóttir, formaður, Stefán Pétursson, varaformaður, Agnar Tómas Möller, Anna Þórðardóttir, Frosti Ólafsson, Haukur Örn Birgisson og Helga Hlín Hákonardóttir. Frosti Ólafsson sagði sig úr stjórn bankans 3. janúar 2024. Páll Grétar Steingrímsson, sem var varamaður, tók sæti í stjórn Íslandsbanka í stað Frosta Ólafssonar.

Í fyrri stjórn sátu: Finnur Árnason, formaður, Guðrún Þorgeirsdóttir, varaformaður, Agnar Tómas Möller, Anna Þórðardóttir, Ari Daníelsson, Frosti Ólafsson og Valgerður Hrund Skúladóttir.

Íslenska ríkið er skilgreint sem tengdur aðili sem stærsti hluthafi Íslandsbanka og hefur veruleg áhrif á samstæðuna. Bankasýsla ríkisins fer með eignarhlut ríkisins. Íslenska ríkið og Bankasýsla ríkisins eru þar af leiðandi skilgreind sem tengdir aðilar samstæðunnar. Samstæðan nýtir sér undanþágu fyrir félög tengd hinu opinbera, samkvæmt IAS 24, og telur viðskipti við þau ekki meðal tengdra aðila.

Vörur og þjónusta samstæðunnar standa ríkissjóði og fyrirtækjum í eigu ríkissjóðs til boða í samkeppni við aðra söluaðila og á almennt viðurkenndum viðskiptakjörum. Á svipaðan hátt kaupir samstæðan vörur og þjónustu af fyrirtækjum í eigu ríkissjóðs á almennt viðurkenndum viðskiptakjörum. Viðskipti við tengda aðila, þar á meðal vaxtakjör og tryggingar, voru gerð á grundvelli viðskipta milli ótengdra aðila.

Eftirfarandi töflur sýna stöður og viðskipti við tengda aðila.

31. desember 2023	Nýtingar- réttur eigna	Aðrar eignir	Skuldir	Staða	Lánsloforð og ábyrgðir
Stjórn, lykilstjórnendur og aðrir tengdir aðilar	-	738	544	194	77
Hlutdeildarfélög	3.037	5.001	3.546	4.492	157
Staða við tengda aðila	3.037	5.739	4.090	4.686	234

2023	Vaxtatekjur	Vaxtagjöld	Aðrar tekjur	Önnur gjöld
Stjórn, lykilstjórnendur og aðrir tengdir aðilar	76	34	7	36
Hlutdeildarfélög	544	27	3	2.035
Transactions with related parties	620	61	10	2.071

31. desember 2022	Nýtingar- réttur eigna	Aðrar eignir	Skuldir	Staða	Lánsloforð og ábyrgðir
Hluthafar sem hafa veruleg áhrif á bankann.....	-	-	-	-	2
Stjórn, lykilstjórnendur og aðrir tengdir aðilar	-	450	415	35	72
Hlutdeildarfélög	3.157	5.074	4.028	4.203	9
Staða við tengda aðila	3.157	5.524	4.443	4.238	83

2022	Vaxtatekjur	Vaxtagjöld	Aðrar tekjur	Önnur gjöld
Stjórn, lykilstjórnendur og aðrir tengdir aðilar	34	219	4	-
Hlutdeildarfélög	326	81	26	1.993
Viðskipti við tengda aðila	360	300	30	1.993

Í árslok 2023 nam vænt útlánatap vegna krafna á tengda aðila 3 milljónum króna á stigi 1 (2022: 3 milljónum króna). Engir kaupréttarsamningar voru gerðir árið 2023. Starfskjör tengdra aðila eru tilgreind í skýringu 11.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

43. Skuldbinding og óvissuþættir

Bankinn og dótturfélög hans kunna á hverjum tíma að eiga aðild að dómsmálum eða stjórnsýslumálum sem stafa af daglegri starfsemi. Önnur mál, en þau sem eru talin hér að neðan, eru talin hafa óverulega þýðingu fyrir samstæðuna.

Skuldbinding

Vettvangsathugun Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands á peningaþvættisvörnum bankans

Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands gerði í september 2022 vettvangsathugun á aðgerðum Íslandsbanka gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka. Í skýrslu sinni um athuginina tilgreindi eftirlitið ákveðna annmarka á peningaþvættisvörnum bankans, m.a. að því er varðar áhættumat á starfsemi og áhættumat á samningssamböndum og einstökum viðskiptum, framkvæmd áreiðanleikakannana og reglubundið eftirlit. Bankinn hefur ekki andmælt þessum niðurstöðum og hefur þegar gert úrbætur á peningaþvættisvörnum sínum að hluta en að öðru leyti heldur sú vinna áfram. Málinu gæti lokið með sátt og greiðslu sektar. Bankinn hefur fært ótilgreinda skuldbindingu í tengslum við málið.

Óvissar skuldir

Borgun hf. – mál Landsbankans hf.

Borgun hf. (nú Teyja Ísland hf.) er greiðslumiðlunarfyrirtæki og fyrrum dótturfélag Íslandsbanka. Landsbankinn hf. seldi 31,2% hlut sinn í Borgun síðla árs 2014. Landsbankinn hefur haldið því fram að stjórnendur Borgunar hafi ekki lagt fram allar verðmyndandi upplýsingar er vörðuðu fyrirtækið, þegar bankinn seldi sinn hlut í Borgun, nánar tiltekið verðmæti á hlutdeild Borgunar í söluandvirði Visa Europe sem selt var til Visa International skömmu eftir sölu Landsbankans á hlut sínum. Landsbankinn telur sig eiga rétt á skaðabótum og höfðaði dómsmál á hendur Borgun og fleirum til viðurkenningar á þeim bótarétti sínum þann 12. janúar 2017. Ekki er gerð fjárfkra í málinu en í stefnu telur stefnandi sig mögulega hafa farið á mis við 1.930 milljóna króna hagnað við söluna á eignarhlutum í Borgun.

Þann 11. mars 2020 undirritaði bankinn kaupsamning um sölu á 63,47% hlut í Borgun hf. til SaltPay Co Ltd. og lauk sölnunni þann 7. júlí 2020. Í kaupsamningi um sölu lafaði bankinn að bæta 63,47% af tjóni Borgunar eða kaupanda Borgunar vegna þessa dómsmáls Landsbankans, þó ekki hærrí fjárhæð en sem nam hlutdeild bankans í söluverði Borgunar.

Þann 27. apríl 2023 sýknaði fjölskipaður héraðsdómur Reykjavíkur alla stefndu af kröfum Landsbankans. Landsbankinn hefur áfrýjað málinu til Landsréttar. Bankinn hefur ekki fært skuldbindingu í tengslum við þetta mál.

105 Miðborg slhf. – ÍAV hf.

105 Miðborg slhf. er sérhæfður sjóður í stýringu hjá Íslandssjóðum hf., dótturfélagi í fullri eigu Íslandsbanka. Í febrúar 2021 rifti 105 Miðborg verksamningi við ÍAV hf., um byggingu fasteigna við Kirkjusand í Reykjavík. Riftunin byggði á meintum vanefndum og töfum við byggingu fasteignar við Kirkjusand. Verktakinn, ÍAV, hefur krafist rúmlega 3.829 milljóna króna auk dráttarvaxta og lögfræðikostnaðar úr hendi 105 Miðborgar og Íslandssjóða í skaðabætur fyrir meinta ólögmeata riftun. Málið var höfðað fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur þann 11. maí 2021. Þá hefur 105 Miðborg höfðað mál á hendur ÍAV og krafist um 3.878 milljóna króna auk dráttarvaxta og lögfræðikostnaðar fyrir meintar tafir og verulegar vanefndir á verksamningi. Samstæðan á 8,25% eignarhlut í 105 Miðborg slhf. Samstæðan hefur ekki fært skuldbindingu í tengslum við þetta mál.

Málsókn Neytendasamtakanna

Í desember 2021 höfðuðu þrír viðskiptavinir Íslandsbanka mál á hendur bankanum. Málsóknin er drifin áfram af Neytendasamtökunum. Í málunum krefjast stefnendur viðurkenningar á því að ákveðnir skilmálar í veðskuldabréfum bankans um breytilega vexti séu ólöglegir og óskuldbindandi fyrir viðskiptavinum og að bankinn verði dæmdur til þess að greiða viðskiptavinum til baka þá vexti sem þeir kunni að hafa ofgreitt.

Tvö þessara mála varða verðtryggt lán sem hafa að geyma ákvæði um vaxtaendurskoðun sem bankanum er óheimilt að beita samkvæmt dómi Hæstaréttar í máli nr. 623/2016. Í framhaldi af þeim dómi endurgreiddi bankinn viðskiptavinum sem tekið höfðu lán með sams konar ákvæði um vaxtaendurskoðun mismuninn á greiddum vöxtum og upphaflegum vöxtum lánanna og færði vexti lánanna í upprunalegt horf. Í málunum sem nú hafa verið höfðuð er byggt á því að í stað samningsvaxta skuli lánin bera vexti samkvæmt 4. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu. Óhagfelld niðurstaða í málunum getur haft áhrif á þann hluta af lánasafni bankans sem hafa að geyma þá skilmála sem fjallað var um í framangreindum dómi Hæstaréttar. Óhagfelld niðurstaða kynni einnig að leiða til kröfu um endurgreiðslu vaxta vegna uppgreiddra lána sem voru með sams konar skilmála. Bankinn hefur lagt mat á möguleg áhrif óhagfelldrar niðurstöðu þessara tveggja mála miðað við óhagstæða sviðsmynd og gætu neikvæð fjárhagsleg áhrif á bankann í þeirri sviðsmynd numið á bilinu 2 til 3 milljörðum króna. Þann 25. maí 2023 sýknaði héraðsdómur Reykjavíkur bankann í einu af málunum og hefur stefnandi áfrýjað þeirri niðurstöðu til Landsréttar.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

43. Skuldbinding og óvissuþættir (framhald)

Málsókn Neytendasamtakanna (framhald)

Þriðja málið snýr að óverðtryggðu húsnæðisláni með breytilegum vöxtum. Í málinu er byggt á því að ákvæði skuldabréfsins um breytilega vexti sé ógilt og bankanum sé ekki heimilt að breyta vöxtum á grundvelli ákvæðisins og skuli því upphaflega tilgreindir samningsvextir gilda út lánstímann. Talið er að óhagfelld niðurstaða í málinu geti haft áhrif á öll verðtryggð og óverðtryggð húsnæðislán bankans á breytilegum vöxtum, sem og lán sem eru með fasta vexti í upphafi lánstímans en eru háð vaxtaendurskoðun eða fara yfir á breytilega vexti að tilteknu tímabili loknu.

Í apríl 2022 lögðu stefnendur í tveimur af ofangreindum málum fram beiðni um að aflað yrði ráðgefandi álits EFTA-dómstólsins varðandi túlkun á tilteknum ákvæðum í tilskipunum sem teknar hafa verið inn í EES-samninginn. Þann 13. desember 2022 úrskurðaði héraðsdómur um álitsbeiðnirnar. Í öðru málinu, sem varðar skilmála samnings um verðtryggt húsnæðislán, var beiðni stefnanda hafnað. Í hinu málinu, sem varðar skilmála samnings um óverðtryggt húsnæðislán með breytilegum vöxtum, féllst héraðsdómur á að óska eftir ráðgefandi áliti EFTA-dómstólsins um hluta þeirra atriða sem beiðnin varðaði. Mál var flutt fyrir EFTA-dómstólnum þann 13. júní 2023. Óljóst er hvenær ráðgefandi áliti EFTA-dómstólsins liggur fyrir og hvaða áhrif það mun hafa á málið.

Öll málin þrjú varða húsnæðislán og það hvort skilmálar þeirra og framkvæmd bankans við vaxtabreytingar séu í samræmi við kröfur laga nr. 118/2016 um fasteignalán til neytenda. Þess ber að geta að kröfum laga nr. 33/2013 um neytendalán hvað varðar þessi atriði svipar til þeirra krafna sem fram koma í lögum um fasteignalán til neytenda og því er ekki lokað fyrir það skotið að óhagfelld niðurstaða umræddra dómsmála gæti varðað önnur lán til neytenda með breytilegum vöxtum. Bankanum hefur ennfremur borist beiðni um upplýsingar um lán um 1.200 íslenskra viðskiptavina banka og annarra lánastofnana á Íslandi, frá lögfræðistofu Neytendasamtakanna, sem lögmennirnir telja í sambærilegri stöðu.

Það er mat bankans, eftir að hafa lagt mat á nokkrar sviðsmyndir, að möguleg áhrif af óhagfelldri dómsniðurstöðu á þann hluta lánasafns bankans sem geymir sambærilega skilmála um breytingar á vöxtum, geti numið um það bil 8 milljörðum króna. Þessi áætlun tekur ekki tillit til mögulegrar fastvaxtaáættu, en ef dómsniðurstaða hefði í för með sér að vextir allra lána til neytenda yrðu fastir út lánstímann, þrátt fyrir að skilmálar kveði á um að vextir geti tekið breytingum, myndi það valda verulegri aukningu á fastvaxtaáættu bankans og gæti við óhagfelldar breytingar á markaðsvöxtum haft í för með sér umtalsvert fjárhagstjón.

Bankinn hefur farið yfir skilmála veðskuldabréfa sinna og framkvæmd við ákvarðanir um endurskoðun breytilegra vaxta og telur kröfur stefnenda ekki réttmætar. Að mati bankans er neikvæð niðurstaða ólíkleg og hefur bankinn ekki fært skuldbindingu í tengslum við málin.

EC Clear ehf.

Í ágúst 2021 höfðaði EC Clear ehf., fyrrum eigandi færsluhirðingarfyrirtækis, dómsmál sameiginlega gegn bankanum og fjórum öðrum fjármálastofnunum þar sem krafist var greiðslu skaðabóta að fjárhæð 923 milljónum króna auk vaxta frá júní 2013 vegna tjóns sem færsluhirðingarfyrirtækið taldi sig hafa orðið fyrir vegna meintra brota stefndu á samkeppnislögum á árunum 2003 til 2013. Þetta var í sjötta sinn sem reynt hefur verið að höfða sambærileg dómsmál en fyrri málum hefur öllum verið vísað frá. Þann 30. september 2022 vísaði Héraðsdómur málinu frá. Þann 10. janúar 2023 felldi Landsréttur úrskurð héraðsdóms úr gildi að hluta og lagði fyrir héraðsdóm að taka málið til efnismeðferðar. Ekki liggur fyrir hvenær aðalmeðferð fer fram. Bankinn hefur ekki fært skuldbindingu í tengslum við málið.

44. Atburðir eftir reikningsskiladag

Engir atburðir hafa átt sér stað eftir lok reikningsskiladags og fram að samþykki ársreiknings samstæðunnar fyrir árið 2023 sem kalla á viðbótarupplýsingar.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

45. Áhættustýring

Áhættustýring og innra eftirlit

Starfsemi samstæðunnar felur í sér margs konar áhættu og stýring þeirrar áhættu er óaðskiljanlegur hluti af starfseminni. Bankinn leggur áherslu á góða stjórnarhætti. Umgjörð samstæðunnar varðandi áhættustýringu og innra eftirlit byggir á þriggja þrepa eftirlitskerfi, eins og því er lýst í leiðbeiningum Evrópsku bankaeftirlitsstofnunarinnar (EBA) um innri stjórnarhætti, og er ætlað að styðja við góðar ákvarðanir og sterka áhættuvitund. Umgjörðin miðar að því að tryggja skilvirkni, virka áhættustýringu, góða viðskiptahætti, áreiðanleika fjárhagsupplýsinga og annarra upplýsinga innan og utan samstæðunnar ásamt hlífni við viðeigandi lög, reglur, tilmæli og innri reglur.

Fyrsta varnarlinan er mynduð af viðskipta- og stoðeiningum bankans; önnur varnarlinan af innri eftirlitseiningum bankans, áhættustýringu og regluvörslu; og þriðja varnarlinan er innri endurskoðun sem leggur, í umboði stjórnar, óháð mat á skilvirkni stjórnarháttar, áhættustýringar og innra eftirlits.

Stjórnskipulag samstæðunnar er tvíþætt. Stjórn bankans markar stefnu og hefur yfirumsjón með því að henni sé framfylgt. Stjórn hefur einnig yfirumsjón með reikningsskilum og fjármálastjórn ásamt því að tryggja að umgjörð innri endurskoðunar, regluvörslu og áhættustýringar sé skilvirk. Bankastjóri, framkvæmdastjóri áhættustýringar og aðrir framkvæmdastjórnar ásamt lykilnefndum bera ábyrgð á að innleiða skipulag áhættustýringar og innra eftirlits í samræmi við þær heimildir sem stjórn veitir.

Stjórn ber endanlega ábyrgð á því að innviðir áhættustýringar og innra eftirlits í samstæðunni séu fullnægjandi. Stjórn ákvarðar og miðlar umgjörð áhættustýringar og áhættuvilja með útgáfu stefnuskjala um áhættustýringu og yfirlýsingar um áhættuvilja. Fyrir þau viðfangsefni stjórnar sem teljast mikilvæg, krefjast aukinnar sérþekkingar eða athygli hefur stjórn skipað undirnefndir til að styðja við þróun, innleiðingu og eftirlit með þeim viðfangsefnum.

Bankastjóri ber ábyrgð á daglegum rekstri bankans í samræmi við stefnu og ákvarðanir stjórnar. Að auki ber bankastjóra að tryggja að starfsemi samstæðunnar sé í samræmi við lög og reglur og samþykktir hluthafafundar en í því felst meðal annars að tryggja að umgjörð áhættustýringar og annarra eftirlitseininga sé fullnægjandi. Bankastjóri ræður framkvæmdastjóra áhættustýringar, framkvæmdastjóra regluvörslu og aðra framkvæmdastjóra. Bankastjóri skipar einnig meðlimi lykilnefnda bankans.

Framkvæmdastjóri áhættustýringar ber ábyrgð á því að skilgreina dagleg verkefni áhættustýringar og meta hvort fagkunnátta sé fullnægjandi innan sviðsins. Að auki er framkvæmdastjóri áhættustýringar ábyrgur fyrir eftirliti með umgjörð áhættustýringar samstæðunnar og að ganga úr skugga um að skipulag og úrræði bankans til að stýra áhættu séu fullnægjandi.

Stjórn staðfestir val og ráðningu bankastjóra á framkvæmdastjóra áhættustýringar. Framkvæmdastjóri áhættustýringar veitir stjórn og áhættunefnd stjórnar milliliðalaust heildstæðar og skýrar upplýsingar um áhættu í rekstri bankans. Ekki er hægt að víkja framkvæmdastjóra áhættustýringar frá störfum án fyrirfram samþykkis stjórnar.

Framkvæmdastjóri áhættustýringar heyrir beint undir bankastjóra. Hann situr í framkvæmdastjórn bankans og er óháður viðskiptaeiningum bankans. Framkvæmdastjóri áhættustýringar veitir óháð mat á áhættum í rekstri samstæðunnar og getur beitt neitunarvaldi á nefndarfundum telji hann eða aðrir fulltrúar eftirlitseininga að mál sem lagt er til ákvörðunar sé í ósamræmi við áhættuvilja samstæðunnar, áhættustefnu eða skilgreinda verkferla.

Áhættustýringu er falið að bera kennsl á, skilja, mæla og hafa eftirlit með þeirri áhættu sem samstæðan hefur tekist á hendur. Áhættustýring veitir óháð mat, greiningar og ráðgjöf vegna erinda eða ákvarðana viðskipta- og stoðeininga sem fela í sér áhættu auk mats á því hvort slík erindi eru í samræmi við áhættuvilja og áhættustefnu stjórnar.

Áhættustýring veitir stjórnendum og stjórn ráðgjöf varðandi þróun og umbætur á áhættustefnu, áhættustýringarferlum og áhættumörkum.

Áhættustýring veitir innri og ytri hagsmunaaðilum heildstæða og óháða sýn á áhættusnið samstæðunnar samanborið við áhættuvilja og tryggir eftirfylgni ef um er að ræða brot á innri eða ytri mörkum eða reglum.

Viðskipta- og stoðeiningar eru þó ábyrgar fyrir því að hafa sjálfstæða sýn á áhættu í þeirra starfsemi og að upplýsa stjórnendur um möguleg brot á mörkum, reglum eða stefnu.

Áhættustýring veitir stjórnendum og stjórn þær upplýsingar um áhættu sem nauðsynlegar eru til að skilgreina og ákvarða áhættuvilja bankans.

Yfirlögfræðingur bankans er ráðinn af og heyrir beint undir bankastjóra. Hann veitir framkvæmdastjórn og stjórn ráðgjöf um lögfræðileg málefni. Yfirlögfræðingur stýrir lögfræðideild bankans sem veitir heildstæða lögfræðiráðgjöf til viðskipta- og stoðeininga bankans.

Innri endurskoðandi er tilnefndur af og heyrir beint undir stjórn bankans og stýrir innri endurskoðunardeild bankans í umboði stjórnar. Innri endurskoðandi er ábyrgur fyrir málefnum er tengjast innri endurskoðun bankans þar með talið verkefnum tengdum innri endurskoðun sem er útvistað.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

45. Áhættustýring (framhald)

Framkvæmdastjóri regluvörslu stýrir og ber ábyrgð á regluvörslu bankans sem tilheyrir annarri varnarlínu og starfar sem óháð eining innan bankans.

Framkvæmdastjóri regluvörslu er ráðinn af og heyrir beint undir bankastjóra og er ráðningin staðfest af stjórn. Ekki er hægt að víkja framkvæmdastjóra regluvörslu frá störfum án fyrirfram samþykkis stjórnar. Upplýsa skal Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands og innri endurskoðanda um brottvikningu eða uppsögn framkvæmdastjóra Regluvörslu. Framkvæmdastjóri regluvörslu starfar einnig sem ábyrgðamaður aðgerða gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka.

Allir starfsmenn bera ábyrgð á því að skilja áhættuna sem felst í þeirra daglegu störfum, með því að þekkja þær innri og ytri reglur sem um störf þeirra gilda, vekja athygli á því ef þeir telja sig hafa komið auga á atvik í sínu starfi sem eru á skjön við innri eða ytri reglur og starfa í samræmi við starfs- og siðareglur bankans.

Skipulag lykilnefnda bankans er tvíþætt. Stefnunótandi nefndir eru framkvæmdastjórn og áhættustefnunefnd og taka þær lykilákvæðanir um innleiðingu á þeirri stefnu sem mörkuð er af stjórn. Viðskiptanefndir eru efnahagsnefnd, yfirlánaefnd, fjárfestingarráð, rekstrar- og öryggisnefnd, sjálfbærnefnd og stafræn vörunefnd og taka þær afstöðu til einstakra viðskipta- eða rekstrarerinda í samræmi við stefnuskjöl, reglur og önnur mörk sem samþykkt hafa verið af stjórn, framkvæmdastjórn eða áhættustefnunefnd.

Bankastjóri skipar lykilnefndir bankans og er umboði þeirra og hlutverki lýst í erindisbréfi útgefnu af bankastjóra.

Nánar er fjallað um áhættustýringu og áhættustýringarferli samstæðunnar í óendurskoðaðri áhættuskýrslu 2023 sem hægt er að nálgast á vefsíðu bankans: www.islandsbanki.is.

46. Útlánaáhætta

Útlánaáhætta er skilgreind sem áhættan á tapi fyrir samstæðuna ef viðskiptamaður eða mótaðili í fjármálagerningi stendur ekki við samningsbundnar skuldbindingar sínar.

Samþjöppunaráhætta er heiti á þeirri áhættu sem skapast þegar sameiginlegir áhættuþættir einkenna marga viðskiptavinum bankans, svo sem atvinnugrein, efnahagslíf, landfræðileg staðsetning, tegund fjármálagerninga eða vegna innbyrðis tengsla mótaðila. Stórar áhættuskuldbindingar til einstakra aðila eða til hóps tengdra viðskiptavina þar sem greiðsluþrot eins eykur verulega líkur á greiðsluþroti annarra aðila í hópnum eru meðhöndlaðar sem samþjöppunaráhætta.

Útlánaáhætta skapast fyrst og fremst vegna útlána samstæðunnar og fyrirgreiðslu til viðskiptavina og lánastofnana en einnig vegna innstæðna hjá Seðlabanka Íslands og liða utan efnahagsreiknings eins og ábyrgða, lánsloforða og afleiðusamninga. Íslandsbanki hefur markað sér stefnu varðandi útlánaáhættu og komið á fót ferli til þess að mæla áhættuna og stýra henni. Markmið útlánaáhættustýringar bankans er að ná jafnvægi milli áhættu og arðsemi og lágmarka neikvæð áhrif útlánaáhættu á fjárhagslega afkomu samstæðunnar.

Grunnurinn að öllum ákvörðunum í lánamálum hvílir á ítarlegri greiningu á fjárhagsstöðu mótaðila, greiningu á núverandi greiðsluflæði og mati á framtíðargreiðsluflæði ásamt almennri getu lántaka til þess að endurgreiða skuldbindingar sínar. Bankinn stýrir útlánaáhættu með því að setja mörk sem miðast við einstaka lántakendur, hópa lántakenda, lönd og atvinnugreinar. Bankinn mælir útlánaáhættu fyrir hvern mótaðila eða hóp tengdra viðskiptavina í samræmi við innri og ytri viðmið um tengda aðila.

Bankinn beitir margvíslegum reglum og verklagi til að draga úr útlánaáhættu. Hefðbundna leiðin er að taka veð í eignum lántakanda. Helstu tegundir trygginga fyrir lánum eru fasteignir, farartæki, tæki, skip og verðbréf. Þegar það á við er öðrum ráðum beitt til að draga úr útlánaáhættu.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

47. Hámarksútlánaáhætta og tryggingar

Bæði eignir sem koma fram á efnahagsreikningi og liðir utan efnahags skapa útlánaáhættu fyrir samstæðuna. Hámark útlánaáhættu vegna eigna sem fram koma á efnahagsreikningi er mælt með því að líta á bókfært virði eigna. Hámark útlánaáhættu vegna skuldbindinga utan efnahags er mælt með því að líta til hámarksfjárhæðar sem samstæðan er skuldbundin til að lána sé eftir því óskað, eða greiða vegna ábyrgða, að frádregnum varúðarfærslum vegna þeirra.

Tryggingar og aðrar útlánavarnir eru mismunandi eftir tegundum lántaka og lánsforma. Lán til lánastofnana eru venjulega ótryggð. Helsta trygging fyrir lánveitingum til einstaklinga er veð í íbúðarhúsnæði. Þegar um fyrirtæki er að ræða tekur samstæðan veð í fasteignum, fiskiskipum, reiðufé og verðbréfum sem og öðrum eignum þar á meðal viðskiptakröfum, birgðum, bifreiðum og tækjum. Lán til ríkisstofnana og sveitarfélaga eru oftast en ekki ótryggð.

Samstæðan notar í sumum tilfellum ábyrgðir til að draga úr útlánaáhættu, en þar sem ábyrgðir lækka ekki hámarksútlánaáhættu heldur flytja hana frá einum mótaðila til annars eru þær ekki taldar hafa fjárhagsleg áhrif hér. Undantekningar eru ríkisábyrgðir í tengslum við stuðning-sog viðbótarlán sem veitt voru sem hluti aðgerða vegna COVID-19 heimsfaraldursins og sýndar eru undir aðrar tryggingar. Stuðnings- og viðbótarlán með ríkisábyrgð sem eru hluti af úrræðum stjórnvalda í tengslum við COVID-19 heimsfaraldurinn eru færð undir liðinn „Útlán til viðskiptavina“. Af þeim eru 828 milljónir króna með 100% ríkisábyrgð og 666 milljónir króna með 85% ríkisábyrgð. Kvaðir í lánasamningum eru einnig mikilvægar en lækka ekki hámarksútlánaáhættu.

Mat á tryggingum byggir á markaðsverði, opinberu fasteignamati eða áliti sérfræðinga samstæðunnar, eftir því hvað er tiltækt hverju sinni. Þegar um er að ræða fiskiskip eru aflaheimildir þess taldar með í matinu á fjárhagslegum áhrifum trygginga. Heildarvirði veðsettra eigna getur verið hærra en taflan gefur til kynna. Fyrir eignaleigusamninga er samstæðan áfram eigandi hins leigða.

Sundurliðun lána til viðskiptavina er eftir atvinnugreinum. Samstæðan notar innri atvinnugreinaflokkun sem er byggð á ISAT2008 atvinnugreinaflokkuninni en hún er byggð á flokkunarviðmiðum European NACE Rev. 2.

Eftirfarandi töflur sýna hámarksútlánaáhættu eftir tegund trygginga fyrir eignir sem heyrir undir IFRS 9 kröfur um virðisrýmun.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

47. Hámarksútlánaáhætta og tryggingar (framhald)

31. desember 2023	Hámarks- útlána- áhætta	Íbúðar- húsnæði	Atvinnu- húsnæði	Skip	Handbært fé og verðbréf	Bifreiðar og tæki	Aðrar tryggingar	Útlánaáhætta tryggð með veði	Útlánaáhætta ekki tryggð með veði	Virðisrýrnun
Hámarksútlánaáhætta og tryggingar										
Handbært fé og innstæður hjá SI	87.504	-	-	-	-	-	-	-	87.504	18
Útlán til lánastofnana	73.475	-	-	-	-	-	-	-	73.475	90
Skuldabréf og skuldagerningar	161.342	-	-	-	-	-	-	-	161.342	-
Útlán til viðskiptavina:	1.223.426	606.706	307.978	60.466	23.517	76.787	66.315	1.141.769	81.657	11.728
Einstaklingar	594.631	532.832	8.280	4	185	17.368	184	558.853	35.778	3.560
-þar af húsnæðislán	530.676	528.534	1.499	-	177	-	-	530.210	466	2.051
Verslun og þjónusta	182.808	14.159	71.111	753	3.969	47.061	31.546	168.599	14.209	2.162
Byggingariðnaður	80.099	25.822	45.510	76	367	3.543	2.389	77.707	2.392	1.009
Orkuiðnaður	7.938	30	6.623	-	1	10	21	6.685	1.253	79
Fjármálastarfsemi	214	-	61	-	-	-	-	61	153	1
Iðnaður og flutningar	75.802	2.122	47.248	1.829	316	8.084	12.073	71.672	4.130	2.835
Fjárfestingarfélög	45.931	4.018	11.646	-	18.521	198	11.200	45.583	348	764
Opinberir aðilar og félagasamtök	18.476	61	754	-	-	20	15	850	17.626	24
Fasteignafélög	144.173	27.169	110.037	-	94	368	1.363	139.031	5.142	1.179
Sjávarútvegur	73.354	493	6.708	57.804	64	135	7.524	72.728	626	115
Aðrar fjáreignir	2.846	-	-	-	-	-	-	-	2.846	8
Liðir utan efnahags:	197.115	9.629	31.770	6.492	4.227	1.139	20.464	73.721	123.394	1.184
Fjárhagslegar ábyrgðir	20.680	-	6.766	105	1.532	-	1.961	10.364	10.316	347
Lánsloforð	176.435	9.629	25.004	6.387	2.695	1.139	18.503	63.357	113.078	837
Samtals	1.745.708	616.335	339.748	66.958	27.744	77.926	86.779	1.215.490	530.218	13.028

Hámarksútlánaáhætta vegna skuldbindinga utan efnahags sýnir hámarksfjárhæðir og er ekki tekið tillit til þess að samstæðan gæti lækkað heimildir áður en þær verða fullnýttar.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

47. Hámarksútlánaáhætta og tryggingar (framhald)

31. desember 2022	Hámarks- útlána- áhætta	Íbúðar- húsnæði	Atvinnu- húsnæði	Skip	Handbært fé og verðbréf	Bírfreiðar og tæki	Aðrar tryggingar	Útlánaáhætta tryggð með veði	Útlánaáhætta ekki tryggð með veði	Virðisrýrnun
Hámarksútlánaáhætta og tryggingar										
Handbært fé og innstæður hjá SÍ	94.424	-	-	-	-	-	-	-	94.424	3
Útlán til lánastofnana	110.364	-	-	-	-	-	-	-	110.364	152
Skuldabréf og skuldagerningar	130.804	-	-	-	-	-	-	-	130.804	-
Útlán til viðskiptavina:	1.186.639	557.263	306.469	82.645	20.744	63.889	69.383	1.100.393	86.246	11.132
Einstaklingar	570.522	509.638	9.988	3	177	15.767	170	535.743	34.779	2.328
-þar af húsnæðislán	507.969	504.654	2.514	-	168	-	-	507.336	633	894
Verslun og þjónusta	172.222	8.356	76.739	788	2.932	37.908	32.473	159.196	13.026	3.518
Byggingariðnaður	59.815	14.395	35.787	1	186	2.911	2.298	55.578	4.237	757
Orkuiðnaður	10.411	57	8.862	-	9	5	25	8.958	1.453	45
Fjármálastarfsemi	2.622	-	595	-	-	-	1.149	1.744	878	20
Iðnaður og flutningar	91.078	1.954	48.834	2.203	109	6.660	13.147	72.907	18.171	2.846
Fjárfestingarfélög	40.336	3.006	10.432	-	16.975	102	9.226	39.741	595	685
Opinberir aðilar og félagasamtök	11.046	49	740	-	-	31	19	839	10.207	31
Fasteignafélög	126.297	19.349	103.126	-	265	427	671	123.838	2.459	784
Sjávarútvegur	102.290	459	11.366	79.650	91	78	10.205	101.849	441	118
Aðrar fjáreignir	5.411	-	-	-	-	-	-	-	5.411	13
Liðir utan efnahags:	203.145	8.303	32.714	13.136	2.318	-	24.344	80.815	122.330	1.338
Fjárhagslegar ábyrgðir	18.385	-	6.556	104	1.403	-	1.837	9.900	8.485	413
Lánsloforð	184.760	8.303	26.158	13.032	915	-	22.507	70.915	113.845	925
Samtals	1.730.787	565.566	339.183	95.781	23.062	63.889	93.727	1.181.208	549.579	12.638

Hámarksútlánaáhætta vegna skuldbindinga utan efnahags sýnir hámarksfjárhæðir og er ekki tekið tillit til þess að samstæðan gæti lækkað heimildir áður en þær verða fullnýttar.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

48. Útlánagæði fjáreigna

Tölurnar hér á eftir sýna vergt bókfært virði útlána og útlánaáættu vegna skuldbindinga utan efnahags. Fjárhæðir eru sundurliðaðar eftir áhættuflokkum og flokkun á stig eftir virðisrýmunaraðferð, þ.e. stig 1, 2 og 3.

Samstæðan notar eigin líkön til að meta vanefndalíkur viðskiptavina. Líkönin útluta hverjum viðskiptavini einn af tíu áhættuflokkum. Áhættuflokkur 10 er fyrir viðskiptavini í vanskilum en áhættuflokkar 1-9 eru fyrir viðskiptavini sem ekki eru í vanskilum. Áhættuflokkar eru niður á viðskiptavini en ekki einstaka lánveitingu.

Áhættumat stærri fyrirtækja er byggt á nýjustu fjárhagsupplýsingum þeirra ásamt mati bankans á stjórnendum þeirra, markaðsstöðu og atvinnugrein.

Fyrir einstaklinga og smærri fyrirtæki notar samstæðan tvö tölfræðileg áhættumatslíkön. Annað líkanið er fyrir einstaklinga og hitt er fyrir smærri fyrirtæki með heildarlán frá samstæðunni innan við 150 milljónir króna. Þessi líkön styðjast við upplýsingar um greiðslusögu viðskiptavina, skuldbindingu, innlán og lýðfræðilegar breytur til að meta líkindi þess að viðskiptavinir lendi í vanskilum á næstu 12 mánuðum.

Flokkar 1-4 tákna litla áhættu, flokkar 5-6 miðlungsáhættu, flokkar 7-8 meiri áhættu, flokkur 9 mikla áhættu og áhættuflokkur 10 stendur fyrir viðskiptavini sem eru í vanskilum. Óflokkað eru lán sem enn á eftir að flokka.

Frekari upplýsingar um áhættuflokka, þar á meðal upplýsingar um röðun skuldara í áhættuflokka og líkur á vanskilum þeirra, er að finna í kafla 4.2.2 í óendurskoðaðri áhættuskýrslu 2023.

Sami viðskiptavinurinn getur samtímis verið með lán og skuldbindingar utan efnahags sem eru á stigi 1 og 2. Ef viðskiptavinurinn er hins vegar með skuldbindingu sem uppfyllir skilyrði fyrir flokkun á stig 3, þá eru öll hans lán og skuldbindingar flokkaðar á stig 3.

31. desember 2023

Útlán til viðskiptavina:	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals
Áhættuflokkar 1-4	487.172	2.604	-	489.776
Áhættuflokkar 5-6	485.438	17.968	-	503.406
Áhættuflokkar 7-8	184.363	14.490	-	198.853
Áhættuflokkur 9	15.519	5.324	-	20.843
Áhættuflokkur 10	-	-	22.272	22.272
Óflokkað	3	1	-	4
	1.172.495	40.387	22.272	1.235.154
Vænt útlánatap	(4.788)	(2.727)	(4.213)	(11.728)
Bókfært virði	1.167.707	37.660	18.059	1.223.426

Lánsloforð og fjárhagslegar ábyrgðir utan efnahags:	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals
Áhættuflokkar 1-4	93.558	168	-	93.726
Áhættuflokkar 5-6	71.681	417	-	72.098
Áhættuflokkar 7-8	24.477	3.370	-	27.847
Áhættuflokkur 9	961	447	-	1.408
Áhættuflokkur 10	-	-	1.220	1.220
Óflokkað	1.983	17	-	2.000
	192.660	4.419	1.220	198.299
Vænt útlánatap	(916)	(106)	(162)	(1.184)
Samtals	191.744	4.313	1.058	197.115

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

48. Útlánagæði fjáreigna (framhald)

31. desember 2022

Útlán til viðskiptavina:	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals
Áhættuflokkar 1-4	478.439	524	-	478.963
Áhættuflokkar 5-6	473.451	14.804	-	488.255
Áhættuflokkar 7-8	177.477	10.372	-	187.849
Áhættuflokkur 9	17.425	4.035	-	21.460
Áhættuflokkur 10	-	-	21.123	21.123
Óflokkað	81	40	-	121
	1.146.873	29.775	21.123	1.197.771
Vænt útlánatap	(4.636)	(2.235)	(4.261)	(11.132)
Bókfært virði	1.142.237	27.540	16.862	1.186.639

Lánsloforð og fjárhagslegar ábyrgðir utan efnahags:	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals
Áhættuflokkar 1-4	99.648	2	-	99.650
Áhættuflokkar 5-6	66.519	328	-	66.847
Áhættuflokkar 7-8	28.039	5.464	-	33.503
Áhættuflokkur 9	706	428	-	1.134
Áhættuflokkur 10	-	-	1.640	1.640
Óflokkað	1.484	180	45	1.709
	196.396	6.402	1.685	204.483
Vænt útlánatap	(869)	(242)	(227)	(1.338)
Samtals	195.527	6.160	1.458	203.145

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

49. Greiðsluúrræði

Fyrir viðskiptavini sem eiga í greiðsluerfiðleikum, hvort heldur sem er tímabundið eða varanlega, getur samstæðan að vissum skilyrðum uppfylltum gripið til vægari úrræða en innheimtuaðgerða. Dæmi um slík úrræði væri frýsting greiðslna, lánalenging, vanskil færð á höfuðstól láns eða að fallið er frá kvöðum í lánasamningi. Talað er um að slík lán hafi hlotið umliðun.

Nánar er fjallað um samband umliðunar og flokkunar á stig í skýringu 62.3 í samstæðuársreikningi 2023.

Hafi fjáreign hlotið umliðun, flokkast hún sem slík í a.m.k. 24 mánuði. Fjáreign er flokkuð með umliðun, nema viðskiptavinur uppfylli öll neðangreind skilyrði:

- Ekkert lán viðskiptavinar telst vera með verulega aukningu á útlánaáættu; og
- Öll lán viðskiptavinar eru í undir 30 daga vanskilum; og
- A.m.k. tvö ár eru liðin frá því að umliðunaratburður átti sér stað; og
- Reglulegar greiðslur af umtalsverðri fjárhæð höfuðstóls eða vaxta hafa verið greiddar a.m.k. á hálfu tímabilinu

Eftirfarandi tafla veitir yfirlit yfir fjáreignir samstæðunnar sem falla undir umliðun.

31. desember 2023

Brúttó bókfært virði	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals
Einstaklingar	1.975	4.323	1.650	7.948
Fyrirtæki	2.136	16.853	5.230	24.219
Samtals	4.111	21.176	6.880	32.167
Vænt útlánatap	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals
Einstaklingar	(16)	(75)	(124)	(215)
Fyrirtæki	(32)	(504)	(1.224)	(1.760)
Samtals	(48)	(579)	(1.348)	(1.975)

31. desember 2022

Brúttó bókfært virði	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals
Einstaklingar	3.232	2.422	1.264	6.918
Fyrirtæki	23.662	17.596	9.189	50.447
Samtals	26.894	20.018	10.453	57.365
Vænt útlánatap	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals
Einstaklingar	(20)	(46)	(98)	(164)
Fyrirtæki	(86)	(1.783)	(2.766)	(4.635)
Samtals	(106)	(1.829)	(2.864)	(4.799)

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

50. Stórar áhættuskuldbindingar

Þegar heildaráhættuskuldbindingar hóps tengdra viðskiptavina gagnvart samstæðunni nema 10% eða meira af eiginfjárpætti 1 samstæðunnar er um stóra áhættuskuldbindingu að ræða. Eins og reglugerð Evrópusambandsins nr. 575/2013 um varfærnisráðgjöf vegna starfsemi fjármálafyrirtækja kveður á um eru allir fjármálagerningar, bæði þeir sem fram koma á efnahagsreikningi og liðir utan efnahags taldir með þegar fjárhæðir stórra áhættuskuldbindinga eru metnar. Samstæðan notar eigin aðferð til að skilgreina tengsl milli viðskiptavina. Aðferðin endurspeglar túlkun samstæðunnar á reglugerðinni þar sem hópar tengdra viðskiptavina eru skilgreindir.

Stærð áhættuskuldbindinga er mæld bæði fyrir og eftir frádráttarliði skv. fyrirnefndri reglugerð. Eftir frádráttarliði voru tvær stórar áhættuskuldbindingar gagnvart samstæðunni þann 31. desember 2023 (31.12.22: fimm). Engin stór áhættuskuldbinding er umfram 25% af eiginfjárgrunni sem er það hámark sem kveðið er á um í lögnum.

Stærsta áhættuskuldbindingin fyrir frádráttarliði er íslenska ríkið sem skýrist að mestu af ríkisskuldabréfum sem eru í lausafjár safni bankans.

31. desember 2023

Hópar tengdra viðskiptamanna:	Fyrir	Eftir
Áhættuskuldbinding 1	76%	2%
Áhættuskuldbinding 2	15%	15%
Áhættuskuldbinding 3	10%	10%

31. desember 2022

Hópar tengdra viðskiptamanna:	Fyrir	Eftir
Áhættuskuldbinding 1	87%	9%
Áhættuskuldbinding 2	13%	13%
Áhættuskuldbinding 3	12%	12%
Áhættuskuldbinding 4	11%	11%
Áhættuskuldbinding 5	11%	11%
Áhættuskuldbinding 6	11%	11%

51. Lausafjánhætta

Samstæðan skilgreinir lausafjánhættu sem áhættuna af því að geta ekki fjármagnað fjárhagslegar skuldbindingar sínar eða fyrirhugaðan vöxt, eða geta einungis gert það á kjörum sem eru umtalsvert lakari en ríkjandi markaðskjör á hverjum tíma.

Samstæðan er að stærstum hluta fjármögnuð með innlánum viðskiptavina. Fjárfstýring Íslandsbanka ber ábyrgð á fjármögnun bankans og lausafjáfstýringu í samræmi við innri og ytri mörk og stefnur. Dagleg umsýsla lausafjár er í höndum fjárfstýringar. Áhættustýring, sem önnur varnarliða, ber ábyrgð á skýrslugjöf er varðar lausafjánhættu til innri og ytri hagsmunaaðila og hefur heildstæða yfirsýn yfir lausafjánhættu á samstæðugrunni.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

52. Lausafjárþekjuhlutfall og fjármögnunarhlutfall

Lykilmælikvarðar við mat á lausafjárahættu eru lausafjárþekjuhlutfall (LCR) og fjármögnunarhlutfall (NSFR). Seðlabanki Íslands, sem setur reglur og hefur eftirlit með lausafjárstöðu íslenskra banka, hefur felið LCR og NSFR mælikvarðana inn í reglur um lausafjárhlutföll og reglur um fjármögnunarhlutföll. Samstæðan fylgir leiðbeinandi tilmælum Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands nr. 2/2010, um bestu framkvæmd lausafjárstyringar hjá fjármálafyrirtækjum og reglum nr. 1520/2022 um lausafjárþekjuhlutfallið.

Frá og með janúar 2023 tóku reglur nr. 1520/2022 gildi. Lágmarks LCR hlutfall sem samstæðunni ber að viðhalda er 100% fyrir heildar LCR. Ný krafa fyrir LCR er 80% í evrum og í íslenskum krónum er krafan 50%. Það er ekki lengur lágmarkskrafa vegna samanlagðar stöðu í erlendum gjaldmiðlum. Samstæðunni ber að halda 100% lágmarks NSFR hlutfalli.

Taflan hér á eftir sýnir NSFR og LCR fyrir samstæðuna í árslok 2023 og 2022.

Fjármögnunarhlutfall	31.12.2023	31.12.2022
Allir gjaldmiðlar	124%	118%
Lausafjárþekjuhlutfall	31.12.2023	31.12.2022
Allir gjaldmiðlar	195%	205%
ISK	115%	109%
EUR	663%	792%

Eftirfarandi tafla sýnir samsetningu lausafjáreigna samstæðunnar

31. desember 2023	ISK	EUR	USD	Aðrir gjaldmiðlar	Total
Sjóður og innlán hjá Seðlabanka Íslands	83.563	487	290	665	85.005
Erlend ríkisskuldabréf	-	31.371	20.913	29.735	82.019
Innlend skuldabréf veðhæf í viðskiptum við SÍ	73.995	-	-	-	73.995
Lausafjáreignir 2. stigs	12.287	3	-	22	12.312
Hágæða lausafjáreignir	169.845	31.861	21.203	30.422	253.331
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	510	18.704	25.212	15.582	60.008
Heildar lausafjáreignir	170.355	50.565	46.415	46.004	313.339

31. desember 2022	ISK	EUR	USD	Aðrir gjaldmiðlar	Total
Sjóður og innlán hjá Seðlabanka Íslands	85.381	462	284	506	86.633
Erlend ríkisskuldabréf	-	34.691	5.666	13.388	53.745
Innlend skuldabréf veðhæf í viðskiptum við SÍ	57.696	-	-	-	57.696
Lausafjáreignir 2. stigs	24.370	3	-	25	24.398
Hágæða lausafjáreignir	167.447	35.156	5.950	13.919	222.472
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	1.028	21.138	37.573	30.081	89.820
Heildar lausafjáreignir	168.475	56.294	43.523	44.000	312.292

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

53. Tímagreining eigna og skulda

Eftirfarandi töflur sýna tímagreiningu eigna og ónúvirtra greiðsluflæða skulda samstæðunnar. Tímagreining eigna byggir á samningsbundnum gjalddögum.

Skuldabréf og skuldagerningar byggja á samningsbundnum gjalddögum og endurspeгла því ekki þann tíma sem áætlað er að þurfi til að selja eignina í veltubók.

Töflurnar sýna ónúvirtar samningsbundnar vaxta- og höfuðstólsgreiðslur vegna fjárhagslegra skuldbindinga samstæðunnar. Samtölur fyrir hverja tegund skuldbindinga eru því hærri en samsvarandi tölur á efnahagsreikningi samstæðunnar. Greiðsluflæði skuldbindinga, sem ekki er fyrirfram ákveðið, t.d. vegna breytilegra vaxta, verðtryggingar eða gengistryggingar, er áætlað út frá spá um þróun undirliggjandi þátta.

Fyrir samningsbundnar skuldbindingar eru fjárhæðir brotnar niður á tímabil eftir því hvenær samningsbundnar höfuðstólsgreiðslur og áætlaðar greiðslur á vöxtum falla til. Óbundnar innstæður og aðrar skuldbindingar, sem ekki hafa samningsbundinn gjalddaga, eru flokkaðar miðað við að viðskiptavinur krefji samstæðuna um greiðslu við fyrsta tækifæri.

Töflurnar hér á eftir sýna greiðsluflæði þeirra afleiðuskuldbindinga samstæðunnar sem hafa neikvætt og jákvætt markaðsvirði á uppgjörsgengi. Fyrir afleiður sem gerðar eru upp án nettunar er greiðsluflæði fyrir báða leggina sýnt þar sem ekki er hægt að beita skuldajöfnun við uppgjör.

31. desember 2023	Laust til útgr.	Allt að 3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Enginn gjaldtagi	Samtals	Bókfært virði
Handbært fé og innstæður hjá SÍ	40.011	47.493	-	-	-	-	87.504	87.504
Útlán til lánastofnana	16.086	57.389	-	-	-	-	73.475	73.475
Skuldabréf og skuldagerningar	-	85.667	48.754	24.598	2.323	-	161.342	161.342
Afleiðusamningar	-	1.887	1.474	2.842	-	-	6.203	5.776
- Afleiður gerðar upp nettó	-	490	-	-	-	-	490	490
- Innstreymi	-	34.297	27.617	32.655	-	-	94.569	76.961
- Útstreymi	-	(32.900)	(26.143)	(29.813)	-	-	(88.856)	(71.675)
Útlán til viðskiptavina	435	96.569	115.037	352.958	658.427	-	1.223.426	1.223.426
Hlutabréf og eiginfjárgæðingar	-	-	-	-	-	13.241	13.241	13.241
Aðrar fjáreignir	2.413	365	68	-	-	-	2.846	2.846
Samtals fjáreignir	58.945	289.370	165.333	380.398	660.750	13.241	1.568.037	1.567.610
Innlán SÍ og lánastofnana	7.611	7.028	1.564	-	-	-	16.203	16.149
Innlán viðskiptavina	668.448	88.729	46.467	35.530	43.896	-	883.070	850.709
Afleiðusamningar og skortstöður	-	2.042	2.103	2.115	913	-	7.173	5.090
- Afleiður gerðar upp nettó	-	391	-	-	-	-	391	391
- Innstreymi	-	(43.522)	(20.508)	(18.591)	-	-	(82.621)	(68.235)
- Útstreymi	-	45.161	22.578	20.407	-	-	88.146	72.294
- Skortstöður	-	12	33	299	913	-	1.257	640
Lántaka	-	18.071	35.902	430.196	70.359	-	554.528	417.573
Víkjandi lán	-	290	2.026	20.525	44.852	-	67.693	38.155
Aðrar fjárskuldir	2.522	1.546	1.629	2.024	1.399	-	9.120	8.879
- Leiguskuldir	-	151	449	1.962	1.399	-	3.961	3.720
- Aðrar skuldir	2.522	1.395	1.180	62	-	-	5.159	5.159
Samtals fjárskuldir	678.581	117.706	89.691	490.390	161.419	-	1.537.787	1.336.555
Samtals fjáreignir frádregnar fjárskuldum	(619.636)	171.664	75.642	(109.992)	499.331	13.241	30.250	231.055

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

53. Tímagreining eigna og skulda (framhald)

31. desember 2022	Laust til útgr.	Allt að 3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Enginn gjaldtagi	Samtals	Bókfært virði
Handbært fé og innstæður hjá SÍ	41.518	52.906	-	-	-	-	94.424	94.424
Útlán til lánastofnana	46.761	63.587	16	-	-	-	110.364	110.364
Skuldabréf og skuldagerningar	-	50.429	46.570	28.940	4.865	-	130.804	130.804
Afleiðusamningar	-	3.062	1.619	2.260	-	-	6.941	7.461
- Afleiður gerðar upp nettó.....	-	897	-	-	-	-	897	897
- Innstreymi	-	41.940	24.587	29.827	-	-	96.354	81.324
- Útstreymi	-	(39.775)	(22.968)	(27.567)	-	-	(90.310)	(74.760)
Útlán til viðskiptavina	-	80.768	129.442	326.017	650.412	-	1.186.639	1.186.639
Hlutabréf og eiginfjárgæðingar	-	-	-	-	-	15.868	15.868	15.868
Aðrar fjáreignir	4.968	288	155	-	-	-	5.411	5.411
Samtals fjáreignir	93.247	251.040	177.802	357.217	655.277	15.868	1.550.451	1.550.971
Innlán SÍ og lánastofnana	5.015	2.998	4.269	3.387	-	-	15.669	15.269
Innlán viðskiptavina*	610.507	123.946	52.453	23.018	33.858	-	843.782	789.897
Afleiðusamningar og skortstöður	-	1.366	4.220	4.504	509	-	10.599	10.804
- Afleiður gerðar upp nettó.....	-	134	-	-	-	-	134	134
- Innstreymi	-	(51.316)	(20.748)	(19.479)	-	-	(91.543)	(77.250)
- Útstreymi	-	52.533	24.968	23.923	-	-	101.424	87.635
- Skortstöður	-	15	-	60	509	-	584	285
Lántaka	-	12.384	111.618	465.372	50.404	-	639.778	468.270
Víkjandi lán	-	529	1.427	20.516	35.530	-	58.002	34.392
Aðrar fjárskuldir	5.356	1.271	1.486	1.911	1.634	-	11.658	11.329
- Leiguskuldir.....	-	141	396	1.866	1.634	-	4.037	3.708
- Aðrar skuldir.....	5.356	1.130	1.090	45	-	-	7.621	7.621
Samtals fjárskuldir	620.878	142.494	175.473	518.708	121.935	-	1.579.488	1.329.961
Samtals fjáreignir fráðregnar fjárskuldum	(527.631)	108.546	2.329	(161.491)	533.342	15.868	(29.037)	221.010

*Samanburðarfjárhæðum hefur verið breytt, áhrif þess eru óveruleg.

Liðir utan efnahags

Skýring 47 um hámarksútlánaáættu og tryggingar sýnir samningsbundnar skuldbindingar samstæðunnar vegna skuldbindinga utan efnahags gagnvart viðskiptavinum, annaðhvort vegna loforða um lánveitingar eða vegna ábyrgða sem veittar hafa verið þriðja aðila. Fjárhæðirnar eru hámarksfjárhæðir og er ekki tekið tillit til þess að samstæðan gæti lækkað lánsloforð áður en þau eru fullnýtt. Þessar skuldbindingar tilheyra fyrsta gjalddagatímabilinu þar sem samstæðan gæti í hverju tilfelli fyrir sig verið krafinn um að mæta þeim samningsbundnu skuldbindingum strax.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

54. Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er sú áhætta að verðbreytingar á mörkuðum, svo sem breytingar á vöxtum, gengi gjaldmiðla, hlutabréfaverði, verðtryggingu og hrávöruverði, hafi óhagstæð áhrif á fjármálagerninga samstæðunnar og þar með á afkomu hennar og eigið fé. Markaðsáhætta er tilkomin vegna misvægis í efnahagsreikningi samstæðunnar og stöðutöku í skuldabréfum, gjaldeyri og hlutabréfum. Auk þess sem áhætta skapast af stöðum í afleiðusamningum (sjá skýringu 23).

Markaðsáhætta er flokkuð í veltubók og fjárfestingarbók. Markaðsáhætta í veltubók tengist viðskiptum samstæðunnar til skamms eða meðallangs tíma í verðbréfum, erlendum gjaldmiðlum, öðrum fjármálagerningum og afleiðum. Allar fjárhagslegar eignir og skuldbindingar í veltubók eru bókfærðar á gangvirði og allar gangvirðisbreytingar endurspeglast strax í rekstrarreikningi. Stöður sem mynda markaðsáhættu í fjárfestingarbók tengjast verðbréfum sem fjárfest er í til lengri tíma, óskráðum verðbréfum eða stöðum í dóttur- og hlutdeildarfélagum. Stór hluti markaðsáhættu í fjárfestingarbók kemur til vegna misvægis í samsetningu eigna og skuldbindinga, til dæmis með tilliti til erlendra gjaldmiðla, vaxta, verðtryggingar eða annarra þátta sem geta haft áhrif á afkomu eða flókt í afkomu samstæðunnar. Skýr mörk eru sett varðandi slíkt misvægi og eru stjórnendur og stjórn reglulega upplýst um þá áhættu sem í því felst.

55. Vaxtaáhætta

Vaxtaáhætta er skilgreind sem þau áhrif sem óhagstæðar hreyfingar á vöxtum geta haft á eigið fé eða afkomu samstæðunnar. Næmismælingum eins og punktvirði (e. basis-point-value) er beitt til þess að mæla og stýra vaxtaáættu. Punktvirði segir til um hvernig gangvirði undirliggjandi stöðu breytist ef vaxtaferlar hliðrast upp um 0,01 prósentustig (einn punkt).

Vaxtaáhætta í veltubók

Fjárfestingar í veltubók skuldabréfa eru aðallega í ríkisskuldabréfum, skuldabréfum sveitarfélaga, sértryggðum skuldabréfum útgefnum af íslenskum bönkum. Hafa ber í huga að heildarvirði gnótt- og skortstaða í töflunum hér á eftir þarf ekki nauðsynlega að vera það sama og í skýringu 17 þar sem hér er um að ræða samtölu gnótt- og skortstaða áður en hrein staða í hverju bréfi er reiknuð. Skuldabréf í lausafjársafni bankans voru endurflokkuð úr veltubók í fjárfestingarbók á fjórða ársfjórðungi 2023.

	31.12.2023			31.12.2022		
	Markaðs- virði	Meðal- líftími	Punktvirði	Markaðs- virði	Meðal- líftími	Punktvirði
Skuldabréf og skuldagerningar veltubókar, gnóttstaða						
Verðtryggð	970	5,21	(0,51)	3.446	6,39	(2,20)
Óverðtryggð	1.166	2,99	(0,35)	124.065	0,58	(7,17)
Samtals	2.136	4,00	(0,86)	127.511	0,74	(9,37)
Skuldabréf og skuldagerningar veltubókar, skortstaða						
Verðtryggð	45	6,71	0,03	-	-	-
Óverðtryggð	368	6,50	0,24	282	5,04	0,14
Samtals	413	6,52	0,27	282	5,04	0,14
Hrein staða veltubókar skuldabréfa	1.723	3,40	(0,59)	127.229	0,73	(9,23)

Eftirfarandi tafla sýnir vaxtanæmi veltubókar bankans gagnvart samsíða 100 punkta hliðrun allra vaxtaferla.

Næmisgreining á skuldabréfum og öðrum skuldagerningum	31.12.2023		31.12.2022	
	Hagnaður fyrir skatta			
	Hliðrun niður	Hliðrun upp	Hliðrun niður	Hliðrun upp
Mynt				
ISK, verðtryggð	54	(54)	222	(222)
ISK, óverðtryggð	59	(59)	601	(601)
EUR	-	-	87	(87)
USD	-	-	4	(4)
Aðrar myntir samtals	-	-	39	(39)
Samtals	113	(113)	953	(953)

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

55. Vaxtaáhhætta (framhald)

Vaxtaáhhætta í fjárfestingarbók

Vaxtaáhhætta í fjárfestingarbók er til komin vegna kjarnastarfsemi samstæðunnar. Þessi vaxtaáhhætta felst einkum í hættu á tapi vegna sveiflna í framtíðargreiðsluflæði eða gangvirði fjármálagerninga vegna vaxtabreytinga sem endurspeglar þá staðreynd að eignir og skuldir samstæðunnar hafa mismunandi gjalddaga og eru verðlagðar miðað við mismunandi vaxtagrunn.

Eftirfarandi tafla sýnir vaxtanæmi fjárfestingarbókar samstæðunnar gagnvart samsíða 100 punkta hliðrun allra vaxtaferla, að öllu öðru óbreyttu, skipt eftir vaxtabindingartímabilum. Vaxtanæmi í fjárfestingarbók er frá fjórða ársfjórðungi 2023 metið með því að nota samningsbundið greiðsluflæði nema fyrir skuldabréf með innköllunarheimild og óbundin innlán án gjalddaga þar sem tekið er mið af hegðunarforsemdum. Skuldabréf í lausafjár safni bankans voru endurflokkuð úr veltubók í fjárfestingarbók á fjórða ársfjórðungi 2023.

Vaxtanæmi fjárfestingarbókar

31. desember 2023

Mynt	0-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-2 ár	2-5 ár	5-10 ár	Yfir 10 ár	Samtals
ISK, verðtryggð	14	(64)	(948)	(2.761)	3.223	43	(493)
ISK, óverðtryggð	(28)	(276)	(794)	1.465	46	(4)	409
EUR	114	86	(5)	133	-	-	328
SEK	49	(54)	-	-	-	-	(5)
USD	9	(12)	-	-	-	-	(3)
Aðrar myntir	51	(47)	-	-	-	-	4
Samtals	209	(367)	(1.747)	(1.163)	3.269	39	240

31. desember 2022

Mynt	0-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-2 ár	2-5 ár	5-10 ár	Yfir 10 ár	Samtals
ISK, verðtryggð	12	(12)	220	(4.195)	2.860	(80)	(1.195)
ISK, óverðtryggð	23	232	(517)	(740)	1	46	(955)
EUR	103	218	(15)	(132)	-	-	174
SEK	51	-	-	-	-	-	51
USD	39	-	-	-	-	-	39
Aðrar myntir	79	-	3	(5)	-	-	77
Samtals	307	438	(309)	(5.072)	2.861	(34)	(1.809)

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

56. Gjaldeyrisáhætta

Gjaldeyrisáhætta er áhættan af því að afkoma eða eigið fé verði fyrir neikvæðum áhrifum af völdum breytinga á gengi erlendra gjaldmiðla, vegna viðskipta í erlendum gjaldmiðlum eða vegna misræmis í myntsamsetningu eigna og skulda.

Greining á gjaldeyrisáættu hér á eftir byggist á samningsbundnum gjaldmiðli sérhvers undirliggjandi efnahagsliðar. Að auki eru liðir utan efnahagsreiknings, sem bera gjaldeyrisáættu, taldir með í heildargjaldeyrisjöfnuði samstæðunnar. Fjárhæðir liða utan efnahagsreiknings endurspeglar nafnverðsfjárhæðir afleiðna og stundarsamninga.

Útgefin skuldabréf eru sýnd í greiningu á gjaldeyrisáættu á nafnvirði með áföllnum vöxtum. Hluti útgefinna skuldabréfa er metinn á gangvirði í samstæðureikningsskilunum. Þar af leiðandi stemmir hrein staða í gjaldeyrisjöfnuðinum ekki við hreina stöðu í bókhaldi sem veldur því að gjaldeyrismunur er færður í rekstrarreikning samstæðunnar.

31. desember 2023

	EUR	USD	GBP	CHF	JPY	SEK	NOK	DKK	CAD	Aðrar erl. myntir	Samtals erl. myntir
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands .	487	290	120	49	10	52	85	141	27	182	1.443
Útlán til lánastofnana	18.752	25.198	1.626	4.301	314	2.794	17.994	207	685	58	71.929
Skuldabréf og skuldageringar	31.377	20.919	-	-	-	17.920	11.812	-	-	-	82.028
Útlán til viðskiptavina	92.652	15.817	293	618	1.816	736	2.496	588	6.880	-	121.896
Hlutabréf og eiginfjárgerningar	46	302	102	-	-	22	-	-	-	-	472
Aðrar eignir	221	38	-	-	-	-	-	-	-	-	259
Eignir samtals	143.535	62.564	2.141	4.968	2.140	21.524	32.387	936	7.592	240	278.027
Innlán lánastofnana	7.731	995	20	-	-	4	-	1	-	-	8.751
Innlán viðskiptavina	38.255	48.952	4.322	545	445	767	4.459	1.440	204	24	99.413
Lántaka	154.069	11.719	-	-	-	30.343	34.725	-	-	-	230.856
Vikjandi lán	-	-	-	-	-	16.780	-	-	-	-	16.780
Aðrar skuldir	7	25	-	-	-	-	-	111	-	-	143
Skuldir samtals	200.062	61.691	4.342	545	445	47.894	39.184	1.552	204	24	355.943
Hrein staða efnahagsreiknings	(56.527)	873	(2.201)	4.423	1.695	(26.370)	(6.797)	(616)	7.388	216	(77.916)
Hrein staða utan efnahagsreiknings	60.795	1.091	2.270	(4.400)	(1.696)	26.007	6.918	693	(7.334)	(281)	84.063
Hrein staða	4.268	1.964	69	23	(1)	(363)	121	77	54	(65)	6.147

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

56. Gjaldeyrisáhætta (framhald)

31. desember 2022

	EUR	USD	GBP	CHF	JPY	SEK	NOK	DKK	CAD	Aðrar erl. myntir	Samtals erl. myntir
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands .	462	284	126	36	7	43	47	78	31	139	1.253
Útlán til lánastofnana	35.515	37.533	2.565	534	816	5.220	20.790	4.855	1.321	146	109.295
Skuldabréf og skuldagerningar	34.693	5.666	7	-	-	3.393	9.996	-	-	-	53.755
Útlán til viðskiptavina	127.658	25.155	348	657	2.193	40	2.946	140	7.073	-	166.210
Hlutabréf og eiginfjárgerningar	127	350	78	-	-	1.025	-	-	-	-	1.580
Aðrar eignir	344	243	7	-	-	46	-	1	-	-	641
Eignir samtals	198.799	69.231	3.131	1.227	3.016	9.767	33.779	5.074	8.425	285	332.734
Innlán lánastofnana	8.657	1.869	17	-	-	-	7	-	-	-	10.550
Innlán viðskiptavina	35.002	42.694	4.988	641	683	910	3.891	10.011	322	12	99.154
Lántaka	179.456	12.228	-	-	-	23.231	46.128	-	-	-	261.043
Víkjandi lán	-	-	-	-	-	23.667	-	-	-	-	23.667
Aðrar skuldir	254	200	7	-	-	1	-	1	-	-	463
Skuldir samtals	223.369	56.991	5.012	641	683	47.809	50.026	10.012	322	12	394.877
Hrein staða efnahagsreiknings	(24.570)	12.240	(1.881)	586	2.333	(38.042)	(16.247)	(4.938)	8.103	273	(62.143)
Hrein staða utan efnahagsreiknings	22.616	(11.542)	1.766	(576)	(2.394)	38.117	16.233	4.953	(8.244)	(377)	60.552
Hrein staða	(1.954)	698	(115)	10	(61)	75	(14)	15	(141)	(104)	(1.591)

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

56. Gjalddeyrisáhætta (framhald)

Taflan hér á eftir sýnir áhrif 10% veikingar eða styrkingar gengis gjaldmiðla þar sem samstæðan var með opnar stöður á uppgjörssdegi, að öllu öðru óbreyttu.

Næmisgreining á gjaldeyrisáhættu	31.12.2023		31.12.2022	
	Hagnaður fyrir skatta			
	-10%	10%	-10%	10%
Gjaldmiðill				
EUR	(427)	427	195	(195)
USD	(196)	196	(70)	70
GBP	(7)	7	12	(12)
CHF	(2)	2	(1)	1
JPY	-	-	6	(6)
SEK	36	(36)	(8)	8
NOK	(12)	12	1	(1)
DKK	(8)	8	(2)	2
CAD	(5)	5	14	(14)
Aðrar erlendar myntir	7	(7)	10	(10)
Samtals	(614)	614	157	(157)

57. Hlutabréf og eiginfjárgæringar

Hlutabréf og eiginfjárgæringar í veltubók samstæðunnar koma til vegna flæðiviðskipta og viðskiptavaktar með skráð hlutabréf í kauphöll Nasdaq Iceland. Hlutabréf og eiginfjárgæringar í fjárfestingarbók eru annaðhvort metin sem tilskilin á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eða flokkuð sem fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi.

Taflan hér á eftir sýnir áhrif 10% hliðrunar á hlutabréfaverði á eigið fé samstæðunnar og rekstrarreikning að öllu öðru óbreyttu. Varnir afleiðusamninga eru undanskildar hér.

Næmisgreining á hlutabréfum og eiginfjárgæringum	31.12.2023		31.12.2022*	
	Hagnaður fyrir skatta			
		Hliðrun		Hliðrun
Eignasafn	Hliðrun niður	upp	Hliðrun niður	upp
Veltubók	(62)	62	(131)	131
Fjárfestingarbók	(178)	178	(215)	215
Samtals	(240)	240	(346)	346

*Samanburðarfjárhæðum hefur verið breytt, áhrif þess eru óveruleg.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

58. Verðbólguáhætta

Samstæðan ber áhættu vegna óvæntra breytinga á vísitölu neysluverðs þar sem virði verðtryggðra eigna er hærra en virði verðtryggðra skulda. Virði þessara eigna og skulda breytist í samræmi við breytingar á vísitölu neysluverðs á hverjum tíma og allar breytingar á neysluverðsvísitölunni hafa áhrif á afkomu samstæðunnar. 1% hækkun á vísitölunni leiðir til 1.294 milljóna króna hækkunar hagnaðar fyrir skatta og 1% lækkun leiðir til samsvarandi lækkunar þegar aðrir áhættuþættir eru óbreyttir.

	31.12.2023	31.12.2022
Skuldabréf og skuldagerningar	1.551	4.148
Útlán til viðskiptavina	405.910	282.521
Verðtryggðar eignir samtals	407.461	286.669
Innlán viðskiptavina	116.551	107.684
Lántaka	140.428	137.169
Víkjandi lán	19.850	9.199
Liðir utan efnahags	1.176	4.912
Skortstöður	11	-
Verðtryggðar skuldir samtals	278.016	258.964
Verðtryggingarjöfnuður	129.445	27.705

59. Eiginfjárstýring

Töflurnar hér á eftir sýna eiginfjárgrunn, áhættugrunn, eiginfjárlutföll og vogunarhlutföll samstæðunnar þann 31. desember 2023 og 31. desember 2022.

Eiginfjárbörf samstæðunnar er reiknuð samkvæmt reglugerð Evrópusambandsins nr. 575/2013 um varfærniskröfur vegna starfsemi fjármálafyrirtækja og lögum nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki. Eiginfjárbörf vegna útlánaáhættu, markaðsáhættu og rekstraráhættu er reiknuð með staðalaðferð en mótaðila áhætta vegna afleiðusamninga er reiknuð samkvæmt einfaldaðri staðalaðferð.

Samstæðan hefur sett sér markmið um lágmarkseiginfjárlutfall sem miðar að því að tryggja að eiginfjárlutfallið fari ekki niður fyrir heildarkröfu Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands. Samkvæmt niðurstöðum könnunar- og matsferlis Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands frá 30. júní 2023 skal viðbótarkrafa um eiginfjárgrunn vera 2,4% af áhættugrunni. Heildarkrafa samstæðunnar um eiginfjárgrunn er 19,8%. Eiginfjármarkmið samstæðunnar gerir ráð fyrir 1-3% stjórnendaauka ofan á heildareiginfjárlöfuna.

Í mars 2023 tilkynnti fjármálastöðugleikanefnd að sveiflujöfnunaraukinn yrði hækkaður úr 2% í 2,5% frá og með 15. mars 2024, þar með hækkar heildarkrafa samstæðunnar um eiginfjárgrunn í 20,3%.

Lög um fjármálafyrirtæki kveða á um að vogunarhlutfall skuli ekki fara undir 3%.

	31.12.2023	31.12.2022
Eiginfjárgrunnur		
Hlutfé	9.898	10.000
Yfirverðsreikningur hlutfjár	55.000	55.000
Varasjóðir	5.083	9.158
Óráðstafað eigið fé	154.712	144.716
Áhrif vegna IFRS 9	-	1.301
Gangvirðisbreyting fjárskulda vegna eigin útlánaáhættu	1.827	(1.786)
Fyrirsjáanlegar arðgreiðslur og samþykkt endurkaup*	(14.990)	(27.267)
Skatteign	(122)	(116)
Óefnislegar eignir	(1.922)	(3.279)
Ófullnægjandi virðisrymun fyrir laskað lánshæfi	(3)	-
Almennt eigið fé þáttar 1 samtals	209.483	187.727
Viðbótareiginfjárbáttur 1	10.019	10.062
Eiginfjárbáttur 1	219.502	197.789
Eiginfjárbáttur 2	28.135	24.330
Eiginfjárgrunnur samtals	247.637	222.119

*Á aðalfundi Íslandsbanka 16. mars 2023 voru samþykkt endurkaup á allt að 10% af eigin bréfum. Þá hefur Seðlabanki Íslands heimilað endurkaup að fjárhæð 5 milljarðar króna sem er innan 10% heimildar aðalfundar. Þann 31. desember 2023 eru 2,7 milljarðar króna útistandandi og eru því dregnir frá eiginfjárlutfalli þáttar 1.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

59. Eiginfjárstýring (framhald)

Áhættugrunnur

Vegna útlánaáhættu	865.758	893.110
Vegna markaðsáhættu	10.360	15.417
Vegna aðlögunar á útlánavirði	677	2.756
Vegna rekstraráhættu	100.237	88.208

Áhættugrunnur samtals	977.032	999.491
------------------------------	----------------	----------------

Eiginfjárlutföll

Eiginfjárlutfall almenns þáttar 1	21,4%	18,8%
Eiginfjárlutfall þáttar 1	22,5%	19,8%
Eiginfjárlutfall	25,3%	22,2%

Vogunarlutfall

Áhættuskuldbindingar

Liðir á efnahag	1.571.430	1.541.738
Liðir utan efnahags	53.224	68.702
Afleiður	11.246	30.596

Áhættuskuldbindingar samtals	1.635.900	1.641.036
-------------------------------------	------------------	------------------

Eiginfjárbáttur 1	219.502	197.789
-------------------------	---------	---------

Vogunarlutfall	13,4%	12,1%
-----------------------	--------------	--------------

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

60. Lágmarkskrafa um eiginfjárgrunn og hæfar skuldbindingar (MREL)

Lágmarkskrafa um eiginfjárgrunn og hæfar skuldbindingar (MREL) fyrir bankann er byggð á skilaáætlun sem er samþykkt af Skilavaldi Seðlabanka Íslands. Hægt er að uppfylla kröfuna með eiginfjárgrunninum að ákveðnum hæfum skuldbindingum sem uppfylla skilyrði líkt og að eftirstöðvartími er meira en eitt ár. Ekki er búið að innleiða tilskipun 2014/59/ESB (BRRD) um endurreisn og skilameðferð lánastofnana og verðbréfafyrirtækja í íslensk lög. Það er ekki gerð krafa um viðbótarfjárhæð til að viðhalda markaðstrausti (MCC) á Íslandi.

MREL krafa bankans er samtala fjárhæð tappols (LAA) og fjárhæð endurfjármögnunar (RCA). Þann 31. desember 2023 voru LAA og RCA bæði jöfn og heildarkrafan um eiginfjárgrunn eða 10,4% og er því MREL krafan upp á 20,8% af áhættugrunni.

Lágmarkskrafa um eiginfjárgrunn og hæfar skuldbindingar (MREL)	31.12.2023		31.12.2022	
	Upphæð	% af áhættugrunni	Upphæð	% af áhættugrunni
MREL	203.223	20,8%	211.892	21,2%
Samanlögð krafa um eiginfjárauka (CBR)	91.450	9,4%	93.028	9,3%
MREL ásamt samanlagðri kröfu um eiginfjárauka	294.673	30,2%	304.920	30,5%

Eiginfjárgrunnur og hæfar skuldbindingar	31.12.2023		31.12.2022	
	Upphæð	% af áhættugrunni	Upphæð	% af áhættugrunni
Eiginfjárgrunnur	247.637	25,3%	222.119	22,2%
Hæfar skuldbindingar	155.617	15,9%	122.925	12,3%
Eiginfjárgrunnur og hæfar skuldbindingar	403.254	41,3%	345.044	34,5%

61. Rekstraráhætta

Samstæðan skilgreinir rekstraráhættu sem áhættu á tapi sem afleiðingu af ófullnægjandi innri verkferlum, misbresti á að verkferlum sé fylgt, mannlegum mistökum og kerfisbilunum eða vegna ytri atburða. Skilgreining samstæðunnar á rekstraráhættu innifelur orðsporsáhættu, lagaáhættu, háttsemisáhættu og hlífingaráhættu ásamt öðrum áhættuþáttum.

Stjórn Íslandsbanka ber ábyrgð á því að umgjörð fyrir stýringu rekstraráhættu sé fullnægjandi. Stjórnin hefur samþykkt rekstraráhættustefnu sem lýsir umgjörð rekstraráhættustýringar í bankanum. Áhættustýring ber ábyrgð á því að innleiða umgjörð fyrir stýringu rekstraráhættu og að þróa og viðhalda rekstraráhættustefnu og miðla henni til starfsmanna bankans.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

62. Helstu reikningsskilaaðferðir

Neðangreindum reikningsskilaaðferðum hefur verið beitt með samræmdum hætti af öllum félögum samstæðunnar á öll tímabil sem þessi ársreikningur nær yfir.

Efnisyfirlit

62.1	Grundvöllur samstæðu.....	73
62.2	Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	74
62.3	Fjáreignir og fjárskuldir.....	74
62.4	Handbært fé og ígildi þess	80
62.5	Afleiðusamningar	80
62.6	Áhættuvarnarreikningsskil.....	81
62.7	Leigusamningar	81
62.8	Lánsloforð og fjárhagslegar ábyrgðir	82
62.9	Skuldbindingar	82
62.10	Starfskjör	82
62.11	Eigið fé.....	82
62.12	Vaxtatekjur og vaxtagjöld	83
62.13	Þóknunatekjur og þóknagjöld	84
62.14	Hreinar fjármunatekjur (fjármagnsgjöld)	84
62.15	Virðisrýrnun ófjárhagslegra eigna.....	84
62.16	Skattar	85
62.17	Jöfnun.....	85
62.18	Hagnaður á hlut	85

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

62.1 Grundvöllur samstæðu

Ársreikningur samstæðu bankans samanstendur af ársreikningi Íslandsbanka hf., sem móðurfélags, og dótturfélaga hans.

Samstæðureikningsskil

Samstæðan myndar samstæðu með dótturfélögum sínum á grundvelli yfirláða. Samstæðureikningsskil hefjast þegar samstæðan fær yfirláð yfir dótturfélaginu og þeim lýkur þegar samstæðan hefur ekki lengur yfirláð yfir dótturfélaginu.

Við gerð ársreiknings samstæðunnar sameinar Íslandsbanki reikningsskil sín reikningsskilum dótturfélaga sinna, lið fyrir lið, með því að leggja saman sams konar eignir, skuldir, eigið fé, tekjur, gjöld og sjóðstreymi. Þegar nauðsyn krefur eru gerðar lagfæringar á reikningsskilum dótturfélaga til að samræma reikningsskilaaðferðir þeirra reikningsskilaaðferðum samstæðunnar. Allar efnahagsstöður, tekjur og gjöld milli félaga innan samstæðu eru felldar út að fullu við gerð samstæðureikningsskila.

Breyting á eignarhlutdeild samstæðunnar í dótturfélagi, án þess að yfirláðum ljúki, er færð sem viðskipti með hlutafé.

Yfirláð

Dótturfélög eru skilgreind sem fyrirtæki sem Íslandsbanki hefur, beint eða óbeint, yfirláð yfir. Yfirláð yfir félagi eru til staðar þegar samstæðan getur notað vald sitt til að hafa áhrif á arðsemi í félaginu, sem samstæðan ber áhættu af með fjárfestingunni. Þegar ákvarða skal hvort eigi að sameina reikningsskil félags með samstæðunni leggur samstæðan mat á mörg atriði, meðal annars:

- Tilgang og hlutverk félagsins
- Viðeigandi starfsemi og hvernig hún er ákvörðuð
- Hvort að réttur samstæðunnar veiti henni völd til að stýra starfseminni
- Hvort að samstæðan beri áhættu af eða hafi ávinning af breytilegri arðsemi, og
- Hvort að samstæðan hafi völd til að þess að hafa áhrif á arðsemi félagsins

Alla jafna er gert ráð fyrir því að meirihluti atkvæðisréttar leiði til yfirláða. Hins vegar í ákveðnum tilvikum þá getur samstæðan haft yfirláð yfir félagi þrátt fyrir að ráða yfir minna en 50% hlutafjáreignar eða hefur ekki vald yfir félagi þrátt fyrir að ráða yfir meira en 50% hlutafjáreignar. Þegar samstæðan metur hvort hún hafi vald yfir félagi og hefur þar af leiðandi stjórn á breytilegri arðsemi þess, hefur samstæðan hliðsjón af öllum viðeigandi staðreyndum og kringumstæðum, þar á meðal samningum við aðra sem hafa atkvæðisrétt innan félagsins, réttindum sem stafa af öðrum samningum, atkvæðisrétti samstæðunnar og mögulegum atkvæðisrétti.

Samstæðan endurmetur yfirláð sín yfir dótturfélögum með reglubundnum hætti.

Sameining félaga

Samstæðan færir sameiningu félaga með því að beita kaupaðferð. Með kaupaðferðinni skilgreinir samstæðan sjálfa sig sem kaupanda, ákvarðar kaupdaginn, skráir og metur aðgreinanlegar eignir sem keyptar eru, yfirteknar skuldir og alla hlutdeild minnihluta í hinu keypta félagi og skráir og metur alla viðskiptavild eða hagnað af kaupunum.

Yfirláðum lýkur

Missi samstæðan yfirláð yfir dótturfélagi, færir hún eignir og skuldir út úr ársreikningi samstæðunnar, sem og eign minnihluta og aðrar stöður innan eigin fjár en allur hagnaður og tap, sem myndast við þessar færslur, færast í rekstrarreikning undir liðinn „Aðrar rekstrartekjur“ eða undir liðinn „Aflögð starfsemi til sölu, að frádregnum tekjuskatti“ ef um er að ræða dótturfélag sem flokkað er sem aflögð starfsemi.

Þegar yfirláðum lýkur er öll hlutdeild sem haldið er eftir í fyrrum dótturfélagi metin á gangvirði.

Sjóðastýring

Samstæðan rekur og hefur umsjón með eignum í verðbréfasjóðum, sérhæfðum sjóðum fyrir almenna fjárfesta og öðrum sérhæfðum sjóðum fyrir hönd fjárfesta. Slíkir sjóðir eru fjármagnaðir með útgáfu hlutdeildarskírteina eða hlutabréfa. Samstæðan ber ekki neina samningsbundna fjárhagslega ábyrgð gagnvart slíkum sérsniðnum einingum. Reikningsskil þessara sjóða eru ekki innifalin í ársreikningi samstæðunnar, nema í þeim tilvikum þegar sjóðirnir lúta yfirláðum samstæðunnar.

Samstæðan fer yfir allar staðreyndir og kringumstæður til að ákvarða hvort taka skuli þessa sjóði inn í reikningsskil samstæðunnar. Samstæðan telst umbjóðandi og þar með hafa yfirláð yfir sjóðum og færir þá í ársreikning samstæðunnar, þegar hún sinnir hlutverki sjóðstjóra og verður ekki vikið til hliðar að ástæðulausu, fær breytilegar tekjur af verulegri eign hlutdeildarskírteina og/eða vegna ábyrgða og er í aðstöðu til að beita valdi sínu til að hafa áhrif á tekjur sjóðsins.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

62.2 Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum

Hlutdeildarfélög eru félög þar sem samstæðan hefur veruleg áhrif á fjármála- og rekstrarlegar ákvarðanir félags án þess að hafa yfirráð yfir ákvörðunum þess. Veruleg áhrif eru alla jafna til staðar þegar samstæðan ræður yfir 20-50% atkvæðisréttar annars félags. Atriði sem höfð eru í huga þegar ákveðið er hvort veruleg áhrif séu til staðar eru sams konar og þau sem eru notuð til að ákvarða yfirráð yfir dótturfélögum (sjá skýringu 62.1).

Samstæðan færir fjárfestingu í hlutdeildarfélögum með hlutdeildaraðferð.

Þegar verulegum áhrifum samstæðunnar á hlutdeildarfélagi lýkur, metur samstæðan og færir eftirstæðan eignarhlut á gangvirði. Allur mismunur milli bókfærðs virðis hlutdeildarfélagsins, þegar verulegum áhrifum lýkur, og gangvirðis hinnar áframhaldandi fjárfestingar, og söluhagnaður eða sölutap er fært í rekstrarreikning undir liðinn „Aðrar rekstrartekjur“.

Tekjur og gjöld vegna hlutdeildarfélaga eru færð í rekstrarreikning undir liðinn „Aðrar rekstrartekjur“.

62.3 Fjáreignir og fjárskuldir

Skráning

Samstæðan skráir fjáreignir og fjárskuldir í efnahagsreikning á viðskiptadegi sem er sú dagsetning þegar samstæðan verður aðili að samningsbundnum ákvæðum gerningsins, nema fyrir útlán sem eru skráð á þeim degi sem samstæðan afhendir skuldara reiðufé. Við upphaflega skráningu metur samstæðan fjáreign eða fjárskuld á gangvirði og fyrir fjáreignir og fjárskuldir sem eru ekki metnar á gangvirði er bætt við viðskiptakostnaði sem má rekja beint til kaupa eða útgáfu fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar.

Afskráning

Samstæðan afskráir fjárskuld þegar samningsbundnar skuldbindingar hennar eru uppfylltar, þær eru felldar niður eða renna út.

Samstæðan afskráir fjáreignir við eftirfarandi aðstæður:

- Þegar samningsbundnu sjóðstreymi af fjáreignunum lýkur; eða
- Þegar samstæðan flytur réttindin til að taka við samningsbundnu sjóðstreymi af fjáreignunum í viðskiptum þar sem:
 - Samstæðan flytur alla áhættu og allan ávinning af eignarhaldi á fjáreignunum; eða
 - Samstæðan hvorki yfirfærir né heldur að verulegu leyti eftir allri áhættu og öllum ávinningi af eignarhaldi og heldur ekki yfirráðum yfir fjáreignunum

Sérhver hluti í fluttum fjáreignum sem uppfyllir skilyrði fyrir afskráningu og á uppruna sinn hjá samstæðunni eða er haldið eftir er skráður sem aðgreind eign eða skuld. Við afskráningu fjáreignar er mismunurinn milli bókfærðs virðis eignarinnar (eða þess bókfærða virðis sem er ráðstafað til þess hluta hinnar fluttu eignar), og samtölu (i) móttekins endurgjalds (þar á meðal sérhver ný eign sem fengist hefur að frádreginni sérhverri nýrri skuld sem stofnað er til) og (ii) alls uppsafnaðs hagnaðar eða taps sem hafði verið skráð í aðra heildarafkomu, skráður í rekstrarreikning.

Samstæðan á viðskipti þar sem hún yfirfærir eignir sem skráðar eru í efnahagsreikningi, en heldur eftir annaðhvort allri áhættu og ávinningi eignanna sem yfirfærðar eru, eða hluta þeirra. Ef öllum eða verulegum hluta áhættu og ávinnings er haldið eftir, er yfirfærð eign ekki afskráð í efnahagsreikningi. Flutningur eigna þar sem haldið er eftir öllum eða verulegum hluta allrar áhættu og ávinnings felur meðal annars í sér endurhverf viðskipti og verðbréfalán.

Samstæðan afskráir ekki af efnahagsreikningi verðbréf sem samstæðan selur samkvæmt endurkaupasamningi á tilgreindum degi í framtíðinni (endurhverf viðskipti) á föstu verði eða á söluverði auk ágóða lánveitanda. Samstæðan skráir móttekið fé sem skuldbindingu í efnahagsreikningi. Mismunurinn á sölu- og kaupverði er færður sem vaxtakostnaður á líftíma samnings með aðferð virkra vaxta.

Verðbréfalán og lánaviðskipti eru venjulega tryggð með verðbréfum eða handbæru fé. Flutningur verðbréfa til mótaðila er eingöngu tilgreindur í efnahagsreikningi ef áhætta og ávinningur vegna eignar eru líka flutt. Útgreitt lausafé eða lausafé móttekið sem veð er skráð sem eign eða skuld.

Í viðskiptum þar sem samstæðan heldur yfirráðum yfir eigninni en hvorki heldur eftir né flytur efnislega alla áhættu og allan ávinning af eignarhaldi, heldur samstæðan áfram að færa eignina í samræmi við áframhaldandi þátttöku sína, að teknu tilliti til þess að hve miklu leyti hún er óvarin fyrir breytingum á verðmæti fluttu eignarinnar.

Skilamálabreytingar

Verulegar breytingar á skilmálum skráðra fjáreigna eða skipti á þeim fyrir nýjar með verulega breyttum skilmálum leiða til þess að samstæðan afskráir upphaflegu fjáreignirnar og skráir nýjar fjáreignir á gangvirði.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

62.3 Fjáreignir og fjárskuldir (framhald)

Flokkun og mat fjáreigna

Við upphaflega skráningu flokkar samstæðan fjáreignir sínar í eftirfarandi flokka:

- Fjáreignir færðar á afskrifuðu kostnaðarverði
- Fjáreignir færðar á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu
- Fjáreignir færðar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning
- Veltufjáreignir í áhættuvörn

Flokkun fjáreigna byggir á mati á sjóðstreymiseinkennum eignanna og því viðskiptalíkani sem þær tilheyra.

Viðskiptalíkön

Viðskiptalíkön um stjórnun fjáreigna eru skilgreind af lykilstarfsmönnum samstæðunnar á grundvelli þess hvernig eignum er stýrt og afkoma þeirra kynnt stjórnendum. Viðskiptalíkonin eru skilgreind utan um flokka fjáreigna, sem stýrt er saman til að ná ákveðnu skilmálum almennra lánasamninga. Höfuðstóll er gangvirði fjáreignar við upphaflega skráningu og breytist yfir líftíma fjáreignarinnar, til dæmis ef greitt er inn á höfuðstól. Vextir eru arðsemi útlána, þar á meðal bætur fyrir tímavirði peninga og útlánaáættu sem tengist útistandandi höfuðstól yfir tímabil. Vextir geta einnig innihaldið endurgjald fyrir aðra útlánaþætti (t.d. lausafjáráhættu) og kostnað (t.d. þjónustugjöld eða stjórnunarkostnað) ásamt hagnaðarhlutfalli sem er í samræmi við almennan lánasamning.

Eingöngu endurgreiðslur höfuðstóls og vaxta (SPPI)

Prófað er hvort samningsbundið sjóðstreymi fjáreigna í flokkunum haldið til innlausnar og haldið til innlausnar og til sölu samanstandi eingöngu af endurgreiðslu höfuðstóls og vaxta (e. solely payments of principal and interest – SPPI). SPPI eru greiðslur samkvæmt skilmálum almennra lánasamninga. Höfuðstóll er gangvirði fjáreignar við upphaflega skráningu og breytist yfir líftíma fjáreignarinnar, til dæmis ef greitt er inn á höfuðstól. Vextir eru arðsemi útlána, þar á meðal bætur fyrir tímavirði peninga og útlánaáættu sem tengist útistandandi höfuðstól yfir tímabil. Vextir geta einnig innihaldið endurgjald fyrir aðra útlánaþætti (t.d. lausafjáráhættu) og kostnað (t.d. þjónustugjöld eða stjórnunarkostnað) ásamt hagnaðarhlutfalli sem er í samræmi við almennan lánasamning.

Þar sem samningsskilmálar fela í sér áhættu eða flókt á sjóðstreymi sem eru ekki í samræmi við almenna lánasamninga er sú fjáreign flokkuð og metin á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

Fjáreignir færðar á afskrifuðu kostnaðarverði

Fjáreign er færð á afskrifuðu kostnaðarverði ef samningsbundið sjóðstreymi hennar felur eingöngu í sér endurgreiðslu höfuðstóls og vaxta og markmiðið er að halda eigninni til innlausnar og hún færð í þann flokk, þ.e. haldið til innlausnar.

Fjáreignir á afskrifuðu kostnaðarverði eru metnar með aðferð virkra vaxta. Afskrifað kostnaðarverð er reiknað með því að taka tillit til þeirrar fjárhæðar, sem eignin er metnar á við upphaflega skráningu að frádregnum afborgunum af höfuðstól, að viðbætti eða frádreginni uppsafnaðri afskrift með aðferð virkra vaxta alls mismunar á upphaflegu fjárhæðinni og innlausnarvirðinu (svo sem vegna afsláttar eða álags við kaupin, þóknana og kostnaðar sem samofin er virkum vöxtum) og að frádregnu framlagi vegna virðisrýrnunar. Bókfært virði fjáreigna á afskrifuðu kostnaðarverði í efnahagsreikningi inniheldur áfallna vexti. Virðisrýrnun og bakfærð virðisrýrnun eru færðar undir liðinn „Hrein virðisbreyting fjáreigna“ í rekstrarreikningi.

Fjáreignir færðar á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu

Fjáreign er færð á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu ef samningsbundið sjóðstreymi hennar felur eingöngu í sér endurgreiðslu höfuðstóls og vaxta og markmiðið er að halda eigninni til innlausnar og til sölu og hún færð í þann flokk, þ.e. haldið til innlausnar og til sölu.

Fjáreignir á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu eru upphaflega skráðar og síðan metnar á gangvirði í efnahagsreikningi. Breytingar á gangvirði eru færðar í gegnum aðra heildarafkomu. Vaxtatekjur eru færðar með aðferð virkra vaxta og færast undir liðinn „Hreinar vaxtatekjur“ og gengismunur sem færður er undir liðinn „Hreinn gengismunur“. Virðisrýrnun og bakfærð virðisrýrnun eru færðar undir liðinn „Hrein virðisbreyting fjáreigna“ í rekstrarreikningi, mótfærsla vegna virðisrýrnunar er svo færð í aðra heildarafkomu. Virðisrýrnun fjáreigna sem færðar eru á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu hefur ekki áhrif á bókfært virði fjáreigna, þar sem fjáreignirnar eru færðar á gangvirði. Við afskráningu fjáreigna í flokknum eru áður færðar gangvirðisbreytingar endurflokkaðar yfir á rekstrarreikning.

Við upphaflega skráningu hlutabréfa og eiginfjárgerninga, sem ekki eru ætluð í veltuviðskipti, er heimilt að ákveða að færa óinnleystar og innleystar gangvirðisbreytingar og gengismun í gegnum aðra heildarafkomu í stað rekstrarreiknings. Sé þessi heimild nýtt er ekki heimilt að breyta meðferð hennar síðar. Meðferð slíkra eigna er ákvörðuð fyrir hverja eign fyrir sig en ekki eignaflokk. Hlutabréf og eiginfjárgerningar, sem færð eru á gangvirði gegnum aðra heildarafkomu, sæta ekki virðisrýrnunarprófum. Arðgreiðslur eru færðar gegnum rekstrarreikning, svo fremi sem um hagnað af fjárfestingu sé að ræða. Við afskráningu slíkra eigna eru áður færðar gangvirðisbreytingar ekki færðar í rekstrarreikningi.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

62.3 Fjáreignir og fjárskuldir (framhald)

Fjáreignir færðar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

Fjáreignir færðar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eru allar aðrar fjáreignir sem eru ekki færðar á afskrifuðu kostnaðarverði eða á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu. Þetta á við um fjáreignir tilskildar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning og fjáreignir sem eru óafturkallanlega tilgreindar af samstæðunni í upphafi skráningar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning sem annars myndu uppfylla kröfur um að vera flokkaðar á afskrifuðu kostnaðarverði eða færðar á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu. Samstæðan tilgreinir fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning ef það kemur í veg fyrir eða dregur verulega úr reikningsskilalegu ósamræmi sem myndi annars verða. Engar fjáreignir eru tilgreindar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning hjá samstæðunni.

Fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eru upphaflega skráðar og síðan metnar á gangvirði í efnahagsreikningi. Breytingar á gangvirði eru færðar í rekstrarreikning undir liðinn „Hreinar fjármunatekjur (fjármagnsgjöld)“, að undanskildum áföllnum vöxtum sem færðir eru undir liðinn „Hreinar vaxtatekjur“ og gengismunur sem færður er undir liðinn „Hreinn gengismunur“.

Veltufjáreignir í áhættuvörð

Veltufjáreignir í áhættuvörð samanstanda af afleiðusamningum með jákvætt gangvirði sem eru áhættuvarnargerningar (sjá skýringu 62.6).

Flokkun og mat fjárskulda

Til að meta fjárskuldir sínar aðgreinir samstæðan þær við upphaflega skráningu í eftirfarandi flokka, að undanskildum lánsloforðum og fjárhagslegum ábyrgðum (sjá skýringu 62.8):

- Fjárskuldir færðar á afskrifuðu kostnaðarverði
- Fjárskuldir tilskildar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning
- Fjárskuldir tilgreindar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning
- Veltufjárskuldir í áhættuvörð

Fjárskuldir færðar á afskrifuðu kostnaðarverði

Fjárskuldir sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði eru fjárskuldir sem ekki eru afleiður. Fjárskuldir sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði samanstanda meðal annars af innstæðum, lántökum og víkjandi lánum.

Fjárskuldir færðar á afskrifuðu kostnaðarverði eru upphaflega skráðar á gangvirði að frádregnum áföllnum viðskiptakostnaði og síðan á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta. Afskrifað kostnaðarverð er reiknað með því að taka tillit til fjárhæðarinnar sem fjárskuldinnar eru metnar á við upphaflega skráningu að frádregnum afborgunum af höfuðstól, að viðbætti eða frádreginni uppsafnaðri afskrift með aðferð virkra vaxta á öllum mismun milli upphaflegrar fjárhæðar og innlausnarfjárhæðarinnar (svo sem vegna afsláttar eða álags við útgáfu, þóknana og kostnaðar sem samofin eru aðferð virkra vaxta). Áfallnir vextir eru hluti af bókfærðu virði fjárskuldanna í efnahagsreikningi.

Afskrifaður kostnaður tiltekinnar skuldabréfa, sem samstæðan hefur gefið út og eru tilgreind sem áhættuvarðir liðir þegar áhættuvarnarsambönd vegna gangvirðisáhættu eru skilgreind, er aðlagður eftir breytingum á gangvirði bréfanna sem rekja má til vaxtaáhættu (sjá skýringu 62.6).

Fjárskuldir tilskildar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

Fjárskuldir tilskildar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eru fjárskuldir sem aðallega er stofnað til í þeim tilgangi að hagnast á skammtímaverðbreytingum eða þóknunum vegna miðlunar. Fjárskuldir tilskildar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eru skortstöður í skráðum skuldabréfum og afleiðusamningum með neikvætt gangvirði sem ekki eru flokkaðar sem fjárhagslegar ábyrgðir og eru ekki áhættuvarnargerningar.

Fjárskuldir tilskildar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eru upphaflega skráðar og síðan metnar á gangvirði í efnahagsreikningi. Breytingar á gangvirði eru færðar í rekstrarreikning undir liðinn „Hreinar fjármunatekjur (fjármagnsgjöld)“, að undanskildum áföllnum vöxtum sem færðir eru undir liðinn „Hreinar vaxtatekjur“ og gengismunur sem færður er undir liðinn „Hreinn gengismunur“.

Fjárskuldir tilgreindar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

Fjárskuldir tilgreindar á gangvirði gegnum rekstrarreikning eru færðar á gangvirði og breytingar á gangvirði sem má rekja til breytinga á útlánaáhættu fjárskuldanna eru færðar í yfirlit um aðra heildarafkomu og eru ekki færðar í rekstrarreikning á síðari tímabilum. Það gangvirði sem eftir stendur er fært í gegnum rekstur undir liðinn „Hreinar fjármunatekjur (fjármagnsgjöld)“, að undanskildum áföllnum vöxtum sem eru færðir undir liðinn „Hreinar vaxtatekjur“ samkvæmt samningsvöxtum og gengishagnaður og -tap sem er fært undir liðinn „Hreinn gengismunur“.

Samstæðan reiknar gangvirði sem má rekja til breytinga á útlánaáhættu sem mismuninn á milli breytinga á gangvirði fjárskulda og gangvirðisbreytinga sem má rekja til breytinga á markaðsvöxtum. Breytingar á gangvirði sem má rekja til breytinga á markaðsvöxtum fjárskulda er reiknað með því að afvaxta samningsbundið sjóðstreymi í lok tímabilsins með afvöxtunarsuðli þeirra markaðsvaxta sem eiga við.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

62.3 Fjáreignir og fjárskuldir (framhald)

Eftir upphaflega skráningu metur samstæðan hvort færsla hagnaðar og taps í yfirlit um aðra heildaraftöku skapi eða auki reikningsskilalegt ósamræmi í rekstrarreikningi, ef svo er þá er heildar gangvirðisbreytingin færð í rekstrarreikning.

Veltufjárskuldir í áhættuvörn

Veltufjárskuldir í áhættuvörn samanstanda af afleiðusamningum með neikvætt gangvirði sem eru áhættuvarnargerningar (sjá skýringu 62.6).

Endurflokkun

Fjáreignir eru endurflokkaðar eftir upphaflega skráningu ef breyting verður á rekstrarmarkmiði eignarinnar og breytingin er talin veruleg.

Fjárskuldir eru ekki endurflokkaðar.

Mat á gangvirði

Gangvirði fjármálagernings er það verð sem væri greitt við kaup eða móttekið við sölu á viðkomandi fjármálagerningi í frjálsum viðskiptum á milli markaðsaðila á matsdegi. Samstæðan metur gangvirði fjáreigna og fjárskulda út frá skráðu verði á virkum markaði þegar það er aðgengilegt. Markaður er talinn virkur ef skráð verð er aðgengilegt og tiltækt reglulega og ef þetta verð endurspeglar raunveruleg og regluleg viðskipti. Gangvirði byggist á nýjasta tiltæka markaðsverði á reikningsskiladegi.

Ef ekki er til virkur markaður fyrir fjármálagerning ákvarðar samstæðan gangvirði með verðmatsaðferðum. Meðal verðmatsaðferða eru núvirðis- og fjárstreymislíkön, samanburður við svipaða fjármálagerninga þar sem þekkt verð á markaði er fyrir hendi, Black-Scholes verðlagningarlíkan og önnur virðislíkön. Forsendur sem eru meðal annars notaðar í verðmatsaðferðum eru áhættulausir vextir og viðmiðunarvextir, áhættuálag og aðrir þættir sem eru notaðir til að meta afvöxtunarstuðla, verð skuldabréfa og gengi hlutabréfa, gengi erlendra gjaldmiðla, ásamt flökti á verði og fylgni þess. Í vissum tilfellum, ef erfitt er að nálgast óháð mat fyrir inntaksbreytur í líkönum, er stuðst við mat sérfræðinga samstæðunnar. Gangvirði endurspeglar útlánaáhættu fjármálagerningsins og felur í sér leiðréttingar til að taka tillit til útlánaáhættu samstæðunnar og gagnaðilans þar sem við á.

Samstæðan prófar verðmatsaðferðir reglubundið og stillir af með hliðsjón af sögulegum gögnum og með því að styðjast við verð í nýlegum, þekktum markaðsviðskiptum með sama fjármálagerning eða á grundvelli annarra tiltækra og þekktra markaðsgagna.

Breytingar á gangvirði fjáreigna og fjárskulda eru færðar í rekstrarreikning undir liðinn „Hreinar fjármunatekjur (fjármagnsgjöld)“.

Samstæðan hefur sett upp skipulagt eftirlit með mati á gangvirði fjármálagerninga. Viðskiptaæiningar sem eiga viðkomandi eignir eru ábyrgar fyrir mati á virði þeirra og að leggja verðmatið fyrir fjárfestingarráð til samþykktar. Áhættustýring rýnir niðurstöðurnar, verðmatsaðferðirnar og forsendur verðmatsins. Endanlegt mat er staðfest af fjárfestingarráði bankans.

Fjármálagerningar sem færðir eru á gangvirði eru flokkaðir í þrjú þrep sem endurspeglar hvaða gögn voru notuð við mat á virði þeirra. Samstæðan metur í lok hvers uppgjörstímabils hvort eignir og skuldir sem metnar eru á gangvirði hafi færst á milli þrepa með því að yfirfara flokkunina. Er þá byggt á uppruna þeirra breyta sem hafa mikil áhrif á gangvirðismat eignanna og er það lægst flokkaða veigamikla breytan sem ræður flokkuninni.

1. þrep: Gangvirði ákvarðað út frá markaðsverði

Fjármálagerningar í þessu þrepi eru fjáreignir og fjárskuldir sem innihalda skuldabréf og hlutabréf sem virk viðskipti eru með og skráð eru á markað hér á landi eða erlendis.

2. þrep: Gangvirði ákvarðað með matsaðferðum á grundvelli markaðsupplýsinga

Fjármálagerningar í þessu þrepi eru innlend skuldabréf, hlutabréf og afleiður. Samstæðan flokkar vaxtaafleiður, eins og vaxtaskiptasamninga og gjaldeyrisvaxtaskiptasamninga, í 2. þrep og reiknar núvirði af væntu framtíðargreiðsluflæði þeirra með vaxtaferlum sem metnir eru út frá til að mynda kjörum í vaxtaskiptasamningum og framvirkum vöxtum. Framvirkir gjaldeyrissamningar og gjaldeyrisskiptasamningar eru flokkaðir í 2. þrepi og verðlagðir með því að nota stundargengi, sem búið er að leiðrétta með framvirku álagi í punktum (hundraðshlutum úr einu prósentustigi) en upplýsingar um þá má fá af markaði. Framvirkir skuldabréfa- og hlutabréfasamningar eru einnig flokkaðir í 2. þrepi og verðlagðir með hefðbundnum líkönum sem byggjast meðal annars á hlutabréfaverði, væntu arðgreiðsluhlutfalli og fjármögnunarkostnaði útgefendanna.

3. þrep: Gangvirði ákvarðað með matsaðferðum sem byggja á miklu leyti á upplýsingum sem ekki er hægt að staðfesta á markaði

Fjármálagerningar í þessu þrepi eru fyrst og fremst óskráð illseljanleg hlutabréf og skuldabréf. Óskráð hlutabréf og skuldabréf eru upphaflega skráð á kostnaðarverði en í lok hvers ársfjórðungs, að teknu tilliti til verðmatsaðferða sem er lýst hér að ofan, eru þau endurmetin.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

62.3 Fjáreignir og fjárskuldir (framhald)

Virðisrýrðun fjáreigna

Virðisrýrnunarlíkanið sem IFRS 9 byggir á lítur til atburða sem gætu gerst í framtíðinni og virðisrýrðun skv. IFRS 9 á að endurspegla líkindavegið meðaltal fyrir allar mögulegar útkomur. Þar að auki byggir virðisrýrnunarlíkan skv. IFRS 9 á tvenns konar mælingum á væntu útlánatapi, annars vegar á væntu útlánatapi vegna atburða sem verða á næstu 12 mánuðum frá reikningsskiladegi og hins vegar á væntu útlánatapi vegna allra atburða sem verða á líftíma fjáreignarinnar. Það hvor mælingin er valin byggir á því hvort vart hafi orðið verulega aukinnar útlánaáættu vegna fjáreignarinnar á reikningsskiladegi samanborið við þá útlánaáættu sem metin var við upphaflega skráningu eignarinnar. Til að uppfylla kröfur IFRS 9 þá verður að byggja talsvert á líkönum. Þau líkön sem samstæðan notar til þess eru þróuð og þeim viðhaldið samkvæmt ramma samstæðunnar um líkanagerð. Til þess að líkan rúmist innan þessa ramma þurfa tilteknar kröfur að vera uppfylltar um upphaflega þróun líkansins, skjölun þess, þar með talið kennsluefni fyrir endanotendur, samþykktarferli líkansins, útfærslu líkansins í tölvukerfum og viðhald líkansins, þar með talið staðfestingar og gæðaprófanir. Virðisrýrnunarferli samstæðunnar, það er að segja allt það ferli sem þarf að vera virkt til að skila viðeigandi mati á virðisrýrðun á hverjum reikningsskiladegi, er skjalfest og staðfest af áhættustefnunefnd bankans.

Skipting fjáreigna í stig

Á hverjum reikningsskiladegi þarf að skipta öllum fjáreignum sem eru metnar í virðisrýrnunarferlinu í þrjá hópa sem nefnast „stig“. Þessi skipting endurspeglar hversu mikið útlánaáættu vegna eignarinnar hefur aukist frá upphaflegri skráningu eignarinnar. Skiptingin hefur síðan áhrif á það hvernig virðisrýrðun eignarinnar er metin og hvernig vextir af eigninni eru bókfærðir.

Stig 1

Allar fjáreignir þar sem ekki hefur orðið vart verulegrar aukningar á útlánaáættu eru færðar á stig 1. Fyrir fjáreignir á þessu stigi þá er fjárhæð virðisrýrnunar metin sem vænt útlánatap vegna atburða sem geta orðið á næstu 12 mánuðum frá reikningsskiladegi. Vextir af eigninni eru bókfærðir út frá vergu bókfærðu virði eignarinnar.

Stig 2

Fjáreignir á stigi 2 eru fjáreignir sem samstæðan metur sem svo að vart hafi orðið verulega aukinnar útlánaáættu frá upphaflegri skráningu eignarinnar. Fyrir fjáreignir á þessu stigi þá er fjárhæð virðisrýrnunar metin sem vænt útlánatap vegna allra atburða sem geta orðið á líftíma eignarinnar. Vextir af eigninni eru bókfærðir út frá vergu bókfærðu virði eignarinnar.

Skilgreining samstæðunnar á verulegri aukningu á útlánaáættu er fyrir hverja fjáreign fyrir sig. Samstæðan metur það sem svo að veruleg aukning hafi orðið á útlánaáættu ef líkur hafa aukist verulega á að vanefndaatburður (þ.e. færsla á stig 3) muni eiga sér stað á líftíma eignarinnar samanborið við hvernig þessar líkur voru metnar við upphaflega skráningu eignarinnar. Í þessu samhengi þá vísar upphafleg skráning eignarinnar til upphafs samningsins en ekki til atburða þar sem samningnum var breytt og þær breytingar leiddu ekki til afskráningar eignarinnar. Mat á því hvort veruleg aukning hafi orðið á útlánaáættu er byggt á nokkrum skilgreindum vísbendingum. Ein þeirra er sú að eign sé komin í yfir 30 daga vanskil og samstæðan lítur ekki fram hjá þeirri vísbendingu. Aðrar vísbendingar eru mat samstæðunnar á framtíðarhorfum viðskiptavinar, atburðir eins og veiting umlíðunar sem eru ekki það alvarlegir að þeir leiði til laskaðs lánshefis, skráningar á vanskilaskrá og veruleg hækkun á vanefndalíkum samkvæmt áhættumati. Skilgreiningin á verulegri aukningu á útlánaáættu byggist eingöngu á mati á líkum á færslu á stig 3 en það felur í sér að ekki er tekið tillit til tryggingastöðu eða annarra upplýsinga sem hafa einungis áhrif á tap að gefnum vanefndum. Þegar þær vísbendingar sem leiddu til flutnings á stig 2 eiga ekki lengur við fyrir tiltekna fjáreign þá færast hún aftur á stig 1. Einnig má geta þess að fjáreignir eru sagðar vera með umlíðun í tvö ár eftir að umlíðunaratburður hefur átt sér stað en umlíðunaratburðir leiða einungis til þess að eignir eru á stigi 2 í tólf mánuði. Eftir það færast þær aftur yfir á stig 1 nema aðrar vísbendingar fyrir flutningi á stig 2 séu til staðar.

Samstæðan nýtir ekki undanþágu sem heimil er samkvæmt IFRS 9 fyrir fjáreignir þar sem útlánaáættu er lítil. Í samræmi við skipulag samstæðunnar þá hefur samstæðan sett sér þá stefnu að mæla virðisrýrnunarframlag fyrir eignaleigusamninga byggt á væntu útlánatapi út líftíma samnings einungis fyrir þá samninga þar sem vart hefur orðið verulegrar aukningar á útlánaáættu. Fyrir aðra eignaleigusamninga er virðisrýrnunarframlagið jafnt mati á væntu útlánatapi vegna atburða sem verða á næstu 12 mánuðum frá reikningsskiladegi.

Stig 3

Þetta stig er fyrir þær fjáreignir þar sem útlánaáættu hefur raungerst. Fyrir þessar fjáreignir hefur því útlánaáættuatburður nú þegar átt sér stað og vænt útlánatap vegna atburða næstu 12 mánaða og vegna atburða allan líftíma fjáreignarinnar er því það sama. Sú fjárhæð er bókfærð sem virðisrýrðun fjáreignarinnar. Vextir af eignum á þessu stigi eru færðar út frá nettó bókfærðu virði eignarinnar, þ.e. að frádregnu virðisrýrnunarframlagi.

Skilgreining samstæðunnar á því að útlánaáættu hafi raungerst á við hvern viðskiptavin fyrir sig en ekki hverja fjáreign. Í orðfæri samstæðunnar nefnist þetta ástand laskað lánshefi og samkvæmt skilgreiningu þá telst viðskiptavinur hafa laskað lánshefi ef annað af eftirfarandi gildir:

- Það er mat samstæðunnar að ólíklegt sé að viðskiptavinur geti staðið í skilum í samræmi við skilmála án þess að samstæðan grípi til fullnustuaðgerða samkvæmt lánasamningi, eða
- Vanskil viðskiptavinar hafa verið yfir mikilvægisþröskuldi umfram 90 daga

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

62.3 Fjáreignir og fjárskuldir (framhald)

Mat samstæðunnar skv. a) lið er byggt á skilgreindum vísbendingum, þar á meðal eru alvarleg brot á kvöðum samninga, skráningar á innri válista, upphaf alvarlegra innheimtuaðgerða og alvarlegar skráningar á ytri vanskilaskrá. Þá eru einnig ákveðnar forsendur sem viðskiptavinir, sem eru með laskað láns hæfi, verða að uppfylla til að losna undan því að vera með laskað láns hæfi. Þar á meðal er reynslutími og einnig er horft til framtíðarhorfa viðskiptavinar.

Vænt útlánatap

Fyrir sérhverja fjáreign þá er vænt útlánatap reiknað út frá líkönum samstæðunnar sem meta líkur á að vanefndaatburður muni eiga sér stað (PD), líkönum sem meta hversu stórt hlutfall af þeirri fjárhæð sem samstæðan er útsett fyrir tapi á muni tapast þegar til vanefnda kemur (LGD) og líkönum sem meta hver fjárhæðin sem samstæðan er útsett fyrir tapi á verður þegar vanefndaatburður á sér stað (EAD). Í sinni einföldustu mynd er hægt að reikna vænt útlánatap með því að margfalda þessa þætti saman, en af ýmsum ástæðum þá er nauðsynlegt að formúlan sem notuð er sé flóknari en þetta.

PD líkön samstæðunnar skiptast í alsjálfvirk líkön og líkön sem byggja á sérfræðimati í meira eða minna mæli. Fyrir þau líkön þar sem sérfræðimat kemur við sögu þá er til staðar ferli til þess að tryggja eftirlit með matinu og að matið sé endurnýjað eins oft og þörf er á. Inntaksgögnin fyrir líkönin eru meðal annars lýðfræðilegar upplýsingar, upplýsingar úr ársreikningum fyrirtækja og söguleg greiðsluhegðun.

Tillit er tekið til efnahagsástands í PD líkönum með því að beita skölunarstuðlum sem varpa meðaltals PD gildum yfir heila efnahagssveiflu yfir í PD gildi sem hæfa efnahagsástandinu hverju sinni. Samstæðan er með líkan til að meta þessa skölunarstuðla út frá efnahagsspám sem unnar eru af aðalagfræðingi bankans. Útkoman úr spánni er mat á safni af hagstæðum fimm ár fram í tímann. Líkaninu er beitt á hluta af þessum stærðum og skilar það skölunarstuðlum. Skölunarstuðlarnir eru yfirfarnir í áhættustefnunefnd bankans með tilliti til allra hagstæða í spánni og annarra viðeigandi þátta og nefndin samþykkir notkun þeirra við útreikning virðisrýmnunarinnar. Þetta ferli er framkvæmt a.m.k. ársfjórðungslega.

Samstæðan notar þrjár mismunandi efnahagssviðsmyndir. Fyrir utan grunnsviðmyndina eru skölunarstuðlar reiknaðir fyrir bjartsýnni og svartsýnni sviðsmyndir. Þetta er gert til þess að ná utan um ólíka möguleika á efnahagsþróun. Endanlegt mat á virðisrýmnum endurspeglar þannig líkindavegið meðaltal af væntu útlánatapi í ólíkum sviðsmyndum.

Áhættustefnunefnd ákvað að það væri viðeigandi að hnika til hlutfallslegu vægi framtíðarsviðsmyndanna til að taka óvissu í efnahagsumhverfinu betur með í reikninginn. Yfirleitt eru sviðsmyndirnar með vægið 25%-50%-25% (bjartsýn, grunnmynd, svartsýn) en ákveðið var að hafa vægið 20%-50%-30% til að endurspegla bestu nálgun á líkindavegið meðaltal af öllum mögulegum sviðsmyndum. Vægið hélst því óbreytt allt árið.

Taflan hér fyrir neðan sýnir þjóðhagsstærðir úr efnahagsspá aðalagfræðings bankans sem eru notaðar fyrir útreikninga á væntu útlánatapi 31.12.2023.

Breyting á hagstærðum %	Áætlun 2023	Spá 2024	Spá 2025	Spá 2026	Spá 2027
Hagvöxtur (raunbreyting VLF milli ára)	2,2	2,6	3,0	2,3	2,4
Húsnæðisverð á Íslandi (meðalbreyting milli ára)	7,3	2,6	3,9	4,5	3,5
Kaupmáttur (meðalbreyting milli ára)	0,6	2,3	2,3	1,2	1,2
Gengisvísitala krónunnar (breyting milli ársmeðaltala)	1,4	(5,3)	(2,0)	1,0	1,0
Meginvextir Seðlabanka Íslands (ársmeðaltal)	8,2	8,9	7,2	5,2	4,5
Verðbólga (ársmeðaltal)	8,7	5,4	3,7	3,3	3,2
Fjármunamyndun (raunbreyting milli ára)	0,8	(0,6)	4,1	1,5	2,5
þar af atvinnuvegafjárfesting	2,7	(3,3)	4,4	2,5	2,5

Líkan samstæðunnar um LGD byggir á nokkrum sviðsmyndum um hver afdrif fjáreignar geta orðið þegar laskað láns hæfi hefur átt sér stað. Einn möguleiki er að fjáreignin komist aftur í skil án taps fyrir samstæðuna. Ef það gerist ekki þá geta endurheimtur byggst á því að samstæðan leysi til sín tryggingar. Til þess að meta endurheimtur í slíkri sviðsmynd þá eru skoðaðir nokkrir ólíkir möguleikar fyrir þróun virðis veðandlaga. Einnig geta orðið endurheimtur þó ekki séu tryggingar til staðar fyrir fjáreigninni. Þessar ólíku sviðsmyndir fyrir endurheimtur eru vegnar saman á ólíkan hátt í samræmi við þær efnahagsforsendur sem liggja til grundvallar. Þannig verður til ólínulegt samhengi milli efnahagsástands og vænts útlánataps þannig að vegið meðaltal vænts útlánataps verður ekki það sama og vænt útlánatap í þeirri sviðsmynd sem liggur í miðju dreifingar efnahagssviðsmyndanna.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

62.3 Fjáreignir og fjárskuldir (framhald)

Til að leggja mat á það hversu hári fjárhæð samstæðan er útsatt fyrir tapi á, þegar til vanefnda kemur, þá er nauðsynlegt að taka tillit til væntra endurgreiðslna á lánum í endurgreiðsluferli og væntri nýtingu á lánsloforðum svo sem kreditkortum, yfirdráttum, ábyrgðum og lánalínum. Væntur líftími fjáreigna getur einnig verið lengri en samningsbundinn líftími þeirra gefur til kynna ef það er almenn regla að samningarnir séu framlengdir.

Á síðasta ársfjórðungi ársins 2023 samþykkti samstæðan tímabundnar breytingar á virðisrýmunarlíkaninu vegna jarðhræringa á Reykjanesi. Sjá nánar í skýringu 3.

Reglur um afskriftir

Þegar fyrir liggur að frekari innheimtuaðgerðir krafna munu verða árangurslausar eða of kostnaðarsamar þá telst krafa töpuð og er afskrifuð í bókum samstæðunnar. Afskrift breytir ekki lögvarðri kröfu á viðskiptamann og hafi ekki verið samið um annað skal afskrifuð krafa færð á kröfuvakt. Beri innheimta á kröfuvakt árangur skal ráðstafa innheimtri fjárhæð inn á áður afskrifaðar kröfur.

Virðisrýmunarferillinn

Samkvæmt virðisrýmunarferli samstæðunnar þá er skipting fjáreigna í stig og útreikningur vænts útlánataps gerður samkvæmt þeim reglum og með þeim líkönum sem lýst er að ofan. Útkoman er yfirfarin af viðskiptaæiningum samstæðunnar og þær geta lagt til breytingar að uppfylltum skilyrðum um nauðsynlegan rökstuðning fyrir þeim. Matið á virðisrýmuninni og allar tillögur að breytingum eru yfirfarnar af virðisrýmunarráði sem skipað er af áhættustefnunefnd bankans. Endanlegt mat á virðisrýmun er samþykkt í áhættustefnunefnd bankans ársfjórðungslega.

Í allri umfjöllun um virðisrýmun hér að ofan eru mikilvægissjónarmið höfð til hliðsjónar þannig að ekki er fjallað um atriði og undantekningar sem teljast ekki mikilvæg.

62.4 Handbært fé og ígildi þess

Handbært fé og ígildi þess er fært á afskrifuðu kostnaðarverði í efnahagsreikningi og telst bera litla útlánaáhættu á reikningsskiladegi. Virðisrýmun og bakfærð virðisrýmun eru færðar undir liðinn „Hrein virðisbreyting fjáreigna“ í rekstrarreikningi.

Til handbærs fjár og ígildis þess í sjóðstreymisýfirliti telst reiðufé, óbundnar innstæður hjá Seðlabanka Íslands, óbundnar innstæður hjá lánastofnunum og skammtímalán til lánastofnana. Handbært fé og ígildi þess samanstendur af innstæðum með gjalddaga innan þriggja mánaða frá móttöku.

62.5 Afleiðusamningar

Afleiður eru aðallega notaðar í veltuviðskiptum en eru einnig notaðar til að verja samstæðuna gegn áhættum af ýmsu tagi eins og vaxtaáhættu, verðbólguáhættu og gjaldeyrisáhættu. Afleiður eru flokkaðar sem fjáreignir eða fjárskuldir, metnar á gangvirði og skráðar í efnahagsreikning sem eignir eða skuldir, eftir því hvort gangvirði þeirra á uppgjörsdegi er jákvætt (eignir) eða neikvætt (skuldir).

Samstæðan beitir áhættuvarnarreikningsskilum og í samræmi við það færir samstæðan ákveðnar afleiðueignir og -skuldir sem tilskildar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning en aðrar sem afleiðueignir eða -skuldir í áhættuvörn (sjá skýringu 62.3 og skýringu 62.6).

Þegar afleiður eru innbyggðar í aðra fjármálagerninga eða eru hluti af samningum eru þær kallaðar blandaðir gerningar sem hefur þau áhrif að hluti af sjóðstreymi blandaðra gerninga er breytilegt á svipaðan máta og ef um sjálfstæðar afleiður væri að ræða. Þessar innbyggðu afleiður eru metnar og settar fram í ársreikningi samstæðunnar eins og ef þær væru sjálfstæðar afleiður. Samstæðan færir innbyggðar afleiður sérstaklega óháð samningunum sem afleiðurnar eru hluti af þegar þeir samningar eru ekki eignir og gildissvið IFRS 9 nær ekki um þá, afleiðurnar eru ekki færðar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, skilmálar innbyggðu afleiðnanna uppfylla skilgreiningu sem afleiður ef þær væru sjálfstæður samningur, og fjárhagslegir eiginleikar og áhætta innbyggðu afleiðnanna eru ekki nátengd fjárhagslegum eiginleikum og áhættu samninganna sem afleiðurnar eru hluti af. Þegar samstæðan þarf að aðgreina innbyggðar afleiður og færa þær eins og sjálfstæða samninga, færir samstæðan gangvirði innbyggðu afleiðnanna í sama lið í efnahagsreikningi og þá samninga sem þeir eru hluti af.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

62.6 Áhættuvarnarreikningsskil

IFRS 9 heimilar að beita áfram reikningsskilaaðferðum sem settar eru fram í IAS 39 um áhættuvarnarreikningsskil og hefur samstæðan ákveðið að nýta þessa heimild.

Við upphaflega skráningu áhættuvarnanna, skráði samstæðan sambandið milli áhættuvarnargerninganna og hinna áhættuvörðu liða með formlegum hætti, þar á meðal markmið og stefnu áhættustýringar við beitingu áhættuvarnarinnar, ásamt aðferðinni sem notuð verður til að meta skilvirkni áhættuvarnarsambandanna. Samstæðan framkvæmir mat, bæði við upphaf áhættuvarnarsambandanna og á áframhaldandi grundvelli, á því hvort búist sé við því að áhættuvarnargerningarnir komi að miklu gagni við að vega á móti breytingum á gangvirði hinna áhættuvörðu liða á því tímabili sem áhættuvörnin nær yfir og hvort raunveruleg áhrif af hverri áhættuvörn sé á bilinu 80-125%. Við framkvæmd matsins gerir samstæðan ráð fyrir að viðmiðunarvextir breytist ekki vegna innleiðingar á endurbættum viðmiðunarvöxtum.

Samstæðan beitir gangvirðisvarnarreikningsskilum þar sem áhættuvarnarsamböndin samanstanda af tilteknum skuldabréfum, sem samstæðan hefur gefið út í evrum á föstum vöxtum, sem hinir áhættuvörðu liðir og áhættuvarnargerningarnir eru tilteknir vaxtaskiptasamningar í evrum, þar sem samstæðan greiðir breytilega vexti og fær fasta vexti. Áhættuvarnarsamböndin eru skilgreind og færð sem gangvirðisvarnir þar sem vaxtaskiptasamningarnir verja samstæðuna fyrir áhættu vegna breytinga á gangvirði skuldabréfanna sem stafa af vaxtabreytingum. Samstæðan færir breytingarnar á gangvirði vaxtaskiptasamninganna strax í rekstrarreikning ásamt breytingunum á gangvirði skuldabréfanna sem rekja má til vaxtaáhættunnar. Breytingar á hreinu gangvirði vaxtaskiptasamninganna og skuldabréfanna eru færðar undir liðinn „Hreinar fjármunatekjur (fjármagnsgjöld)“, áfallnir vextir af skuldabréfunum og vaxtaskiptasamningunum eru færðir undir liðinn „Hreinar vaxtatekjur“ og gengishagnaður og gengistap af skuldabréfunum er fært undir liðinn „Hreinn gengismunur“.

Ef afleiðusamningur sem notaður er í áhættuvörn rennur út, er seldur, honum er slitið eða samningur er nýttur, eða áhættuvörn uppfyllir ekki lengur skilyrði fyrir gangvirðisvarnarreikningsskilum eða skilgreining áhættuvarnar er afturkölluð, þá eru áhættuvarnarreikningsskil fyrir viðkomandi áhættuvarnarsamband felld niður til frambúðar. Leiðréttingar á áhættuvörðum lið, þar sem aðferð virkra vaxta er beitt á, upp að því marki að hann er felldur niður, eru afskrifaðar í rekstrarreikningi sem hluti af endurútreiknuðu núvirði liðsins það sem eftir er af líftíma hans.

62.7 Leigusamningar

Við upphaflega skráningu samnings metur samstæðan hvort samningur sé leigusamningur að hluta til eða öllu leyti. Ef samningur veitir rétt til yfirráða á ákveðinni eign til ákveðins tíma gegn endurgjaldi þá telst hann leigusamningur, að hluta til eða öllu leyti. Samstæðan hefur ákveðið að færa samninga sem eru leigusamningar að hluta til eða að öllu leyti sem leigusamninga.

Samstæðan sem leigutaki

Samstæðan notar samræmda aðferð við að færa og meta leigusamninga fyrir utan leigusamninga til styttri tíma og leigusamninga með lágt virði. Samstæðan færir leiguskuld og nýtingarrétt eignar í upphafi leigusamnings. Samstæðan hefur ákveðið að færa ekki nýtingarrétt eigna og leiguskuldir fyrir skammtímaleigusamninga sem hafa leigutímabil sem er styttra en 12 mánuðir og leigusamninga fyrir eignir með lágt virði. Samstæðan færir leigugreiðslur sem tengjast þessum leigusamningum sem gjöld á línulegum grunni yfir leigutímabilið.

Samstæðan setur nýtingarrétt eigna fram undir liðinn „Rekstrarfjármunir“ og leiguskuldir undir liðinn „Aðrar skuldir“ í efnahagsreikningi. Nánar er fjallað um tímagreiningu leiguskulda í skýringu 53. Vextir af leiguskuldum eru færðir í rekstrarreikningi undir liðinn „Hreinar vaxtatekjur“. Afskriftir á nýtingarrétti eigna eru færðar í rekstrarreikningi undir liðinn „Annar rekstrarkostnaður“.

Samstæðan sem leigusali

Samstæðan flokkar leigusamninga eftir efni þeirra og að hve miklu leyti áhætta og ávinningur sem tengist eignarhaldi eignanna færist yfir til leigutakans. Leigusamningar eru skilgreindir sem rekstrarleiga þegar áhætta og ávinningur sem fylgja eignarhaldinu færist ekki efnislega frá leigusala til leigutaka. Leigusamningar eru skilgreindir sem fjármögnunarleiga þegar áhætta og ávinningur sem fylgja eignarhaldinu færist efnislega frá leigusala til leigutaka.

Þar sem samstæðan er leigusali í eignaleigu, færir samstæðan kröfu sem jafngildir hreinni fjárfestingu í leigunni undir liðinn „Útlán til viðskiptavina“ í efnahagsreikningi. Samstæðan beitir reikningsskilaaðferðum sínum um afskráningu og virðisrýrnun fjáreigna einnig á eignaleigukröfur sínar. Samstæðan færir fjármagnstekjur af eignaleigu í rekstrarreikningi undir liðinn „Hreinar vaxtatekjur“ á leigutímanum til að fá fram samfellda arðsemi hinnar hreinu fjárfestingar í leigunni á tímabilinu.

Þegar samstæðan er leigusali í samningum sem teljast vera lögformlegir eignaleigusamningar en eru efnislega lánasamningar flokkar samstæðan þá meðal útlána á afskrifuðu kostnaðarverði.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

62.8 Lánsloforð og fjárhagslegar ábyrgðir

Lánsloforð eru skuldbindingar samstæðunnar til að útvega lánsfé samkvæmt bindandi samkomulagi um skipti á ákveðnum fjármunum á tilgreindu verði á tilgreindri framtíðardagsetningu eða dagsetningum. Vænt útlánatap vegna lánsloforða (sjá skýringu 62.3) er fært í efnahagsreikning undir liðinn „Aðrar skuldir“. Þóknarir vegna lánsloforða sem samstæðan veitir viðtöku eru færðar í rekstrarreikning undir liðinn „Hreinar þóknanatekjur (gjöld)“.

Fjárhagslegar ábyrgðir eru samningar sem skuldbinda samstæðuna til að bæta réttthafa tap sem hann verður fyrir vegna vanefnda skuldara á greiðslum á gjalddaga, í samræmi við skilmála skuldagernings. Fjárhagslegar ábyrgðir eru gefnar út af samstæðunni til lánastofnana eða annarra samningsaðila viðskiptavinarins svo hægt sé að setja þær fram sem veð gegn lánveitingu, yfirdrætti eða annarri lánaþyrngreiðslu.

Skuldir vegna fjárhagslegra ábyrgða sem samstæðan gefur út eru upphaflega metnar sem gangvirði álagsþóknunar á útgáfudegi. Skuldirnar eru síðan færðar á upphaflegu gangvirði ábyrgðarinnar eða væntu útlánatapi ábyrgðarinnar (sjá skýringu 62.3), hvort sem hærra reynist. Hækkun eða lækkun skuldbindinga vegna ábyrgða er færð í rekstrarreikning. Álagsþóknunin er færð í rekstrarreikning undir liðinn „Hreinar þóknanatekjur (gjöld)“ yfir líftíma ábyrgðarinnar.

62.9 Skuldbindingar

Skuldbindingar eru færðar þegar lagaleg eða rökstudd greiðsluskylda hvílir á samstæðunni vegna liðinna atburða, ef líklegt þykir að samstæðan þurfi að gera upp skuldbindinguna með fjármunum og hægt er að meta fjárhæðina með áreiðanlegum hætti.

Fjárhæðin sem færð er sem skuldbinding er áreiðanlegasta matið á því endurgjaldi sem þarf til að gera upp núverandi skuldbindingar á reikningsskiladegi, að teknu tilliti til áhættu og óvissu sem tengist skuldbindingunni. Þegar skuldbinding er metin út frá því framtíðargreiðsluflæði sem þarf til að gera upp núverandi skuldbindingu, er bókfært virði hennar núvirði greiðsluflæðisins. Ekki er greint frá öllum upplýsingum um ákveðin mál ef það er mat stjórnenda að það kynni að hafa áhrif á niðurstöðu málanna.

Þegar þess er vænst að hluti eða allur efnahagslegur ávinningur sem þarf til að gera upp skuldbindingu verði endurheimtur frá þriðja aðila og nær öruggt er að endurgreiðslan verði innheimt og hægt er að meta fjárhæð viðskiptakröfunnar á áreiðanlegan hátt er viðskiptakrafan skráð sem eign.

62.10 Starfskjör

Öll félög samstæðunnar eru skuldbundin til að greiða lögbundin og samningsbundin iðgjöld með framlagi í almenna lífeyrissjóði og séreignarsjóði. Samstæðan hefur engar frekari greiðsluskyldur umfram þessi framlög. Samstæðan færir þessi iðgjöld meðal launatengdra gjalda þegar þau falla til.

Starfskjör til skamms tíma fela í sér laun, kaupauka í peningum, hlunnindi og launaðar fjarvistir. Starfskjör til skamms tíma eru gjaldfærð af samstæðunni eftir því sem hin tengda þjónusta er veitt. Skuld er færð fyrir fjárhæðinni sem gert er ráð fyrir að greidd verði samkvæmt áætlunum um kaupauka í peningum ef samstæðan hefur núgildandi lagalega eða ætlaða skuldbindingu til að greiða þessa fjárhæð vegna fyrri þjónustu sem starfsmaðurinn hefur veitt og hægt er að meta skuldbindinguna með áreiðanlegum hætti.

Samstæðan hefur ekki skilgreint eftirlaunakerfi né virkt kaupaukakerfi.

62.11 Eigið fé

Hlutfé

Hlutfé sem sýnt er í ársreikningi samstæðunnar samanstendur af heildarnafnvirði almennra hluta útgefnunum af bankanum. Viðbótarkostnaður, sem rekja má beint til útgáfu almennra hluta, er færður sem frádráttur frá eigin fé, að frádregnum öllum skattaáhrifum.

Arður af hlutabréfum

Arður til hluthafa bankans er færður sem skuld og dreginn frá eigin fé á því reikningstímabili sem hann er samþykktur af hluthöfum á aðalfundi bankans. Arður til hluthafa í minnihluta í dótturfélögum er færður sem skuld og dreginn frá eigin fé á því reikningstímabili sem hann er samþykktur af hluthafafundi dótturfélaganna. Arður sem ákveðinn er eftir uppgjörsdag er ekki færður sem skuld á uppgjörsdagi.

Lögbundinn varasjóður

Samkvæmt lögum um hlutfélög nr. 2/1995 skal lögbundinn varasjóður nema 25% af hlutfé bankans.

Bundnir varasjóðir

Samstæðan skal eftir því sem við á færa tilteknar fjárhæðir af óráðstöfuðu eigin fé á bundinn varasjóð. Fjárhæðir á bundnum varasjóðum eru ekki tækar til arðgreiðslna. Bundnir varasjóðir greinast þannig:

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

62.11 Eigið fé (framhald)

Bundinn varasjóður vegna eignfærðs þróunarkostnaðar

Við eignfærslu þróunarkostnaðar færir samstæðan sömu fjárhæð af óráðstöfuðu eigin fé á bundinn varasjóð. Fjárhæðir sem færðar eru á bundinn varasjóð eru færðar til baka á óráðstafað eigið fé í samræmi við afskrift eignfærðs þróunarkostnaðar sem færð er í rekstrarreikning.

Bundinn varasjóður vegna gangvirðisbreytinga fjáreigna

Samstæðan færir gangvirðisbreytingar, vegna fjáreigna sem færðar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, af óráðstöfuðu eigin fé á bundinn varasjóð, að teknu tilliti til skattáhrifa ef við á. Fjárhæðir sem færðar hafa verið á bundinn varasjóð eru færðar til baka á óráðstafað eigið fé við sölu fjáreignarinnar.

Bundinn varasjóður vegna óinnleysts hagnaðar af hlutdeildarfélagum

Sé hlutdeild í afkomu hlutdeildarféлага umfram móttekinn arð eða þann arð sem ákveðið hefur verið að úthluta, færir samstæðan mismuninn á bundinn varasjóð. Bundni varasjóðurinn skal, eftir því sem við á, leystur upp með færslu á óráðstafað eigið fé ef eignarhluturinn er seldur eða hann afskrifaður.

Gangvirðisvarasjóður

Gangvirðisvarasjóður samanstendur af öllum óinnleystum hagnaði eða tapi sem tengjast gangvirðisbreytingum á eiginfjárgæmingum sem eru flokkaðir á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu. Gangvirðisbreytingarnar eru ekki endurflokkaðar yfir í rekstrarreikning við afskráningu eiginfjárgæminga.

Varasjóður útlánaáættu fjárskulda

Breytingar á gangvirði eigin útlánaáættu fjárskulda sem tilgreindar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eru færðar á varasjóð útlánaáættu fjárskulda. Gangvirðisbreytingarnar eru ekki endurflokkaðar yfir í rekstrarreikning við greiðslu skuldar.

Þýðingarmunur

Þýðingarmunur er gengismunur vegna þýðingar reikningsskila erlendra dótturfélaga í íslenskar krónur.

62.12 Vaxtatekjur og vaxtagjöld

Vaxtatekjur og vaxtagjöld vegna allra fjáreigna og fjárskulda sem metnar eru á afskrifuðu kostnaðarverði eru færð í rekstrarreikning með aðferð virkra vaxta.

Virkir vextir er sú ávöxtunarkrafa sem afvaxtar vænt framtíðargreiðsluflæði fjáreignar eða fjárskuldar yfir áætlaðan líftíma fjármálagerningsins eða styttra tímabil, eftir því sem við á, til bókfærðs virðis fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar. Þegar hlutfall virkra vaxta er reiknað áætlað samstæðan greiðsluflæði með tilliti til allra samningsskilmála fjármálagerningsins en tekur ekki tillit til vænts útlánataps. Við útreikninginn er tekið tillit til allra þóknana og greiðslna á milli samningsaðila sem heyra undir hlutfall virkra vaxta, sem og viðskiptakostnaðar, yfirverðs og affalla.

Virkir vextir er sú ávöxtunarkrafa sem samstæðan gefur sér við upphaflega skráningu fjáreignar og fjárskuldar og bókfært virði þeirra er síðan aðlagð ef áætlanir um greiðslur og innborganir eru endurmetnar. Bókfært virði er endurreiknað með sömu ávöxtunarkröfu og notuð var við upphaflega skráningu. Breytingar á bókfærðu virði eru færðar sem vaxtatekjur eða vaxtagjöld. Vaxtatekjur og vaxtagjöld vegna fjármálagæringa á breytilegum vöxtum, eru venjulega skráð á gildandi markaðsvöxtum að viðbættum afskriftum eða að frádregnu álagi eða afföllum, sem byggjast á upprunalegri ávöxtunarkröfu.

Vextir á virðisrýrðar fjáreignir eru reiknaðir með upphaflegri ávöxtunarkröfu fjáreignarinnar. Fyrir fjáreignir á stigi 1 og stigi 2 eru vextir reiknaðir af vergu bókfærðu virði eignanna og vegna fjáreigna á stigi 3 eru vextir reiknaðir af vergu bókfærðu virði eignanna að frádregnu virðisrýrnunarframlagi (sjá skýringu 62.3).

Vaxtatekjur og vaxtagjöld vegna fjáreigna og fjárskulda sem færðar eru á gangvirði í gegnum rekstur, eru skráð í rekstrarreikning á grundvelli reikningsskila á rekstrargrunni að undanskildum fjárskuldum tilgreindum á gangvirði í gegnum rekstrarreikning (sjá skýringu 62.3).

Áfallnir vextir vaxtaskiptasamninga, sem eru skilgreindir og færðir sem áhættuvarnargæringar í gangvirðisvörn gegn vaxtaáættu sem stafar af ákveðnum fastvaxta skuldabréfum í evrum, útgefnum af samstæðunni (sjá skýringu 62.6), eru færðir í rekstrarreikning sem breyting á vaxtakostnaði sem færður er fyrir skuldabréfin.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

62.13 Þóknatekjur og þóknagjöld

Fjárhæðin, sem færð er vegna þóknatekna og -gjalda er sú fjárhæð sem endurspeglar raunverulegan kostnað við þjónustu við viðskiptavinum. Tekjur og gjöld vegna þóknana sem eru óaðskiljanleg frá virkum vöxtum á fjáreign eða fjárskuld eru tekin með við mat á virkum vöxtum.

Þóknarir vegna lánsloforða, sem líklegt þykir að viðskiptavinur nýti, eru færðar sem hluti af virkum vöxtum útlánsins. Þegar ekki er gert ráð fyrir nýtingu á lánsloforðum eru þóknarir færðar línulega í rekstrarreikning yfir lánstímabilið.

Þóknarir vegna sambankalána eru færðar sem tekjur þegar ferlinu er lokið og samstæðan hefur ekki haldið eftir neinum hluta lánþakans fyrir sig eða hefur haldið hluta af sömu virku vöxtunum og aðrir þátttakendur.

Þóknatekjur og -gjöld sem stofnað er til vegna samningaviðræðna, þátttöku í samningaviðræðum, viðskipta fyrir þriðja aðila svo sem umsýslu á yfirtöku hlutabréfa eða annarra verðbréfa eða kaupa eða sölu fyrirtækja, eru skráð þegar undirliggjandi viðskiptum er lokið.

Þóknatekjur fyrir umsjón með verðbréfasöfnum, aðra ráðgjöf og þjónustu eru færðar samkvæmt viðkomandi þjónustusamningi, vanalega eftir því sem þjónustan er veitt.

Þóknatekjur fyrir eignastýringu sem tengjast sérhæfðum sjóðum fyrir almenna fjárfesta eru skráðar hlutfallslega á það tímabil sem þjónustan er veitt. Sama á við um einkabankþjónustu, fjármálaskipulagningu og vörsluþjónustu sem er veitt samfellt yfir lengri tíma. Árangurstengdar þóknarir, eða hluti af þóknunum, eru færðar þegar tilsettum árangri hefur verið náð.

Í þeim tilvikum þegar samstæðan telst vera umboðsmaður er þóknatekjum og þóknagjöldum jafnað saman og nettófjárhæð birt.

62.14 Hreinar fjármunatekjur (fjármagnsgjöld)

Hreinar fjármunatekjur (fjármagnsgjöld) fela í sér hreinan hagnað (tap) af fjáreignum og fjárskuldum sem tilskildar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, hreinan hagnað (tap) af fjárskuldum sem tilgreindar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, hreinan hagnað (tap) af gangvirðisvörnum og hreinum hagnaði (tap) vegna afskráningar fjárskulda metnum á afskrifuðu kostnaðarverði.

Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum og fjárskuldum tilskildum á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

Hreinn hagnaður eða tap af fjáreignum og fjárskuldum sem tilskildar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning felur í sér allar innleystar og óinnleystar gangvirðisbreytingar fjáreigna og fjárskulda sem samstæðan flokkar sem tilskildar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, nema vaxtatekjur og -gjöld sem færð eru undir liðinn „Hreinar vaxtatekjur“ og gengishagnað og -tap sem færð eru undir liðinn „Hreinn gengismunur“. Tekjur vegna arðgreiðslna fjáreigna eru skráðar í rekstrarreikning þegar réttur samstæðunnar til þess að móttaka greiðslu er staðfestur.

Hreinn hagnaður (tap) af fjárskuldum tilgreindum á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

Hreinn hagnaður eða tap af fjárskuldum sem tilgreindar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning felur í sér allar innleystar og óinnleystar gangvirðisbreytingar fjárskulda sem samstæðan tilgreinir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, nema gangvirðisbreytingar sem má rekja til breytinga á útlánaáhhættu sem færð er í yfirlit um aðra heildarafkomu, gjaldfærða vexti sem eru færðir undir liðinn „Hreinar vaxtatekjur“, og gengishagnað og -tap sem færð eru undir liðinn „Hreinn gengismunur“.

Hreinn hagnaður (tap) af gangvirðisvörn

Hreinn hagnaður eða tap af gangvirðisvörnum felur í sér breytingar á hreinu gangvirði vaxtaskiptasamninga sem eru skilgreindir sem áhættuvarnargerningar í gangvirðisvörn og breytingar á gangvirði tiltekinna skuldabréfa sem rekja má til vaxtaáhhættu skuldabréfanna og eru þau skilgreind sem áhættuvarðir liðir í gangvirðisvörn (sjá skýringu 62.6).

Hreinn hagnaður (tap) vegna afskráningar fjárskulda metnum á afskrifuðu kostnaðarverði

Hreinn hagnaður (tap) vegna afskráningar fjárskulda metnum á afskrifuðu kostnaðarverði innifelur munin á endurkaupaverði og bókfærðu virði útgefinna skuldabréfa metnum á afskrifuðu kostnaðarverði á afskráningardegi.

62.15 Virðisrýmun ófjárhagslegra eigna

Samstæðan metur á hverjum reikningsskiladegi hvort einhver vísbending sé um virðisrýmun ófjárhagslegra eigna annarra en tekjuskattsinnleignar og fastafjármuna til sölu og aflagðar starfsemi. Ef slík vísbending er til staðar metur samstæðan endurheimtanlegt virði eignarinnar. Ef bókfært virði eignar reynist hærra en vænt endurheimtanlegt virði hennar er virðisrýmun færð í rekstrarreikning.

Virðisrýmun ófjárhagslegra eigna er bakfærð ef breyting hefur orðið á endurheimtanlegu virði eignarinnar. Virðisrýmun er aðeins færð til baka að því marki að bókfært virði eignarinnar sé ekki hærra en bókfært virði sem hefði verið ef virðisrýmun hefði aldrei verið færð, að frádregnum afskriftum eða niðurfærslu.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

62.16 Skattar

Tekjuskattur

Tekjuskattur felur í sér sérstakan fjársýsluskatt, tekjuskatt til greiðslu og frestaðan tekjuskatt og er sýndur í sérstökum lið í rekstrarreikningi. Tekjuskattur af aflagðri starfsemi er færður í rekstrarreikning undir liðinn „Aflögð starfsemi til sölu, að frádregnum tekjuskatti“. Tekjuskattur er skráður í rekstrarreikning nema að því marki sem hann tengist liðum sem færðir eru beint á eigið fé í samræmi við skráningu þess undirliggjandi liðar sem hann tengist.

Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki

Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki reiknast 0,145% (2021: 0,145%) af skattalegu bókfærðu virði skulda í árslok, umfram 50.000 milljónir króna, að skattskuldum frátöldum. Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki telst til ófrádráttarbærs kostnaðar við útreikning á tekjuskatti. Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki er sýndur í sérstökum lið í rekstrarreikningi og er færður í efnahagsreikningi undir liðinn „Skattskuldir“.

Sérstakur fjársýsluskattur

Sérstakur fjársýsluskattur reiknast 6% af skattskyldum hagnaði yfir 1.000 milljónum króna. Sérstakur fjársýsluskattur er færður í efnahagsreikningi undir liðinn „Skattskuldir“.

Tekjuskattur til greiðslu

Tekjuskattur til greiðslu er sá skattur sem gert er ráð fyrir að greiða þurfi af skattskyldri afkomu ársins miðað við þá skattprósentu sem í gildi er á reikningsskiladegi. Tekjuskattur til greiðslu inniheldur einnig allar breytingar sem gerðar hafa verið á skatti til greiðslu vegna fyrri ára. Inneign tekjuskatts er jafnað á móti tekjuskatti til greiðslu í efnahagsreikningi ef samstæðan hefur lagalegan aðfararhæfan rétt til að jafna út hinum færðu fjárhæðum og hefur í hyggju annaðhvort að gera upp nettó eða að innleysa eignina og gera upp skuldina samtímis. Tekjuskattur til greiðslu er færður í efnahagsreikningi undir liðinn „Skattskuldir“.

Skatteign og tekjuskattsskuldbinding

Frestaður tekjuskattur er færður á grundvelli tímabundins mismunar á skattalegu virði eigna og skulda og bókfærðu virði þeirra. Frestaður tekjuskattur er hins vegar ekki færður ef hann er tilkominn vegna upphaflegrar skráningar eignar eða skuldar, í öðrum viðskiptum en sameiningu félaga, sem á viðskiptadegi hafa hvorki áhrif á skattalega afkomu né reikningshaldslega afkomu. Þar að auki eru frestaðir skattar ekki færðir ef tímabundinn mismunur er tilkominn vegna upphaflegrar skráningar viðskiptavildar.

Frestaður tekjuskattur er reiknaður miðað við þá skattprósentu sem í gildi er á reikningsskiladegi. Gildandi skattprósenta var hækkuð tímabundið úr 20% í 21% af skattskyldri afkomu ársins 2024, þessi tímabundna breyting hefur áhrif á frestaðan tekjuskatt.

Skatteign er aðeins færð að því marki sem líklegt er að skattskyldur framtíðarhagnaður verði nægjanlegur til að nýta á móti eigninni. Skatteign er yfirfarin á hverjum reikningsskiladegi og lækkuð að því marki sem talið er ólíklegt að muni nýtast á móti framtíðarhagnaði.

Tekjuskattsskuldbinding er færð í efnahagsreikningi undir liðinn „Skattskuldir“ og skatteign er færð í efnahagsreikningi undir liðinn „Aðrar eignir“.

62.17 Jöfnun

Fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman og nettófjárhæð sýnd í efnahagsreikningi þegar og aðeins þegar, samstæðan hefur lagalegan rétt til jöfnunar fjárhæða og ætlunin er annaðhvort að gera upp á nettógrunni eða innleysa eignina og gera skuldina upp samhliða.

Samstæðan jafnar aðeins tekjum og gjöldum í rekstrarreikningi þegar þess er krafist eða það er leyft samkvæmt reikningsskilareglum.

62.18 Hagnaður á hlut

Samstæðan sýnir grunnhagnað og þynntan hagnað á hlut fyrir almenna hluti sína. Grunnhagnaður á hlut er reiknaður með því að deila í hagnað eða tap sem tilheyrir almennum hluthöfum bankans með vegnu meðaltali fjölda útistandandi almennra hluta á tímabilinu. Þynntur hagnaður er ákvarðaður með því að leiðrétta hagnað eða tap sem tilheyrir almennum hluthöfum bankans og vegið meðaltal fjölda útistandandi almennra hluta með tilliti til áhrifanna af öllum þynntum mögulegum almennum hlutum, ef einhverjir eru.

Stjórnarháttayfirlýsing Íslandsbanka hf. 2023 Óendurskoðuð

Stjórn Íslandsbanka hefur einsett sér að vera framúrskarandi í góðum stjórnarháttum og að stjórnarhættir bankans samræmist því regluverki sem um starfsemina gildir, alþjóðlega viðurkenndum viðmiðum og bestu framkvæmd á sviði stjórnarháttanna.

Íslandsbanki starfar samkvæmt gildandi löggjöf um aðila sem eru undir eftirliti Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands (FME), ásamt viðeigandi reglum og leiðbeiningum og reglum Nasdaq Iceland sem aðgengilegar eru á vefsíðunum sedlabanki.is og nasdaqomxnordic.com. Meðal þeirra laga sem um starfsemi bankans gilda eru lög um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002, lög um skilameðferð lánastofnana og verðbréfafyrirtækja nr. 70/2020, lög um markaði fyrir fjármálagerninga nr. 115/2021, lög um greiðsluþjónustu nr. 120/2011, lög um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka nr. 140/2018, lög um upplýsingagjöf um sjálfbærni á sviði fjármálaþjónustu og flokkunarkerfi fyrir sjálfbærar fjárfestingar nr. 25/2023, lög um fasteignalán til neytenda nr. 118/2016, lög um neytendalán nr. 33/2013, samkeppnislög nr. 44/2005 og lög um hlutafélög nr. 2/1995, sem ásamt samþykktum bankans mynda grunninn að starfsemi hans. Viðeigandi löggjöf er að finna á vefsíðu Alþingis, althingi.is.

Íslandsbanka ber samkvæmt 7. mgr. 54. gr. laga um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002 að fylgja viðurkenndum leiðbeiningum um stjórnarhætti

fyrirtækja. Bankinn leggur árlegamat á fylgni sína við gildandi leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja, útgefnum af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins (hér eftir leiðbeiningarnar). Samkvæmt leiðbeiningunum skal greina frá því hvort vikið sé frá þeim að einhverju leyti, og þá að hvaða leyti, auk þess sem greina skal frá ástæðum fráviks. Hjá Íslandsbanka eru engin frávik frá leiðbeiningunum. Leiðbeiningarnar eru aðgengilegar á leidbeiningar.is.

Stjórnarhættir bankans taka jafnframt mið af viðmiðunarreglum Evrópsku bankaeftirlitsstofnunarinnar um innri stjórnarhætti (EBA/GL/2021/05), sbr. 16. gr. reglugerðar ESB nr. 1093/2010 sem lögfest var á Íslandi með lögum nr. 24/2017, um evrópskt eftirlitskerfi á fjármálamarkaði.

Hlutabréf í bankanum eru til viðskipta á aðalmarkaði Nasdaq Iceland. Jafnframt gefur bankinn reglulega út skuldabréf á skipulegum verðbréfamarkaði bæði á Íslandi og á Írlandi. Bankinn fellur því undir upplýsingaskyldu útgefanda samkvæmt lögum um upplýsingaskyldu útgefanda verðbréfa og flöggunarskyldu nr. 20/2021 og reglur viðkomandi kauphalla.

Bankasýsla ríkisins, fyrir hönd íslenska ríkisins, er stærsti hluthafinn í bankanum og fer með 42,5% eignarhlut, í samræmi við lög nr. 88/2009 um Bankasýslu ríkisins og eigandastefnu ríkisins fyrir

fjármálafyrirtæki. Markmið ríkisins sem eiganda er að starfsemi bankans stuðli að trausti og trúverðugleika fjármálamarkaðar, samkeppni á fjármálamarkaði og að hámarka langtímavirði fyrir ríkissjóð að teknu tilliti til áhættu. Í samræmi við 19. gr. laga um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002 birtir bankinn á vefsíðu sinni lista yfir hluthafa sem eiga yfir 1% eignarhlut í bankanum.

Helstu þættir áhættustýringar og innra eftirlits

Innra eftirlit

Umgjörð bankans um áhættustýringu og innra eftirlit byggir á þriggja þrepa eftirlitskerfi, eins og því er lýst í leiðbeiningum Evrópsku bankaeftirlitsstofnunarinnar um innri stjórnarhætti, og er ætlað að styðja við góðar ákvarðanir og sterka áhættuvitund í bankanum. Skipulagið miðar að því að tryggja skilvirkni, virka áhættustýringu, góða viðskiptahætti, áreiðanleika fjárhagsupplýsinga og annarra upplýsinga innan og utan bankans, ásamt fylgni við viðeigandi lög, reglur, leiðbeiningar og innri reglur bankans.

Fyrsta varnarlínan er mynduð af viðskipta- og stoðeiningum bankans, önnur varnarlínan af innri eftirlitseiningum bankans, áhættustýringu og regluvörslu og þriðja varnarlínan er innri endurskoðun sem leggur óháð og hlutlægt mat á skilvirkni stjórnarháttar, áhættustýringar og innra eftirlits, og upplýsir stjórn um mat sitt.

Áhættustýring

Stjórn bankans samþykkir áhættustefnu, yfirlýsingu bankans um áhættuvilja og framkvæmd áhættustýringar og skal tryggja að yfirferð á innri ferlum og umgjörð um áhættustýringu eigi sér stað eigi sjaldnar en árlega.

Áhættustefnunefnd er ráðgefandi nefnd bankastjóra og í henni eiga sæti bankastjóri, allir framkvæmdastjórnar bankans og aðrir stjórnendur sem skipaðir eru af bankastjóra. Nefndin tekur lykilákvæðanir er varða innleiðingu á umgjörð áhættustýringar og innra eftirlits og hefur eftirlit

með því að áhættusnið bankans sé innan þess ramma sem markast af yfirlýsingu stjórnar um áhættuvilja. Nefndin gefur út leiðbeiningar um áhættuviðmið og samþykkir aðferðir og forsendur við útreikning á áhættumælikvörðum.

Frekari upplýsingar um áhættustýringu og innra eftirlit má finna í óendurskoðaðri áhættuskýrslu bankans (e. Pillar 3 Report) sem er birt á vefsíðu bankans.

Reikningsskil og endurskoðun

Bankastjóri sér til þess að stjórn fái reglulega nákvæmar upplýsingar um fjármál, uppbyggingu og rekstur bankans og endurskoðunarnefnd stjórnar aðstoðar stjórn bankans við að uppfylla eftirlitsskyldur sínar í tengslum við birtingu fjárhagsupplýsinga og innra eftirlit.

Fjármálasvið bankans útbýr reikningsskil fyrir samstæðuna í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu auk viðeigandi krafna í lögum um ársreikninga nr. 3/2006, lögum um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002 og reglum um reikningsskil lánastofnana. Áður en árs- og árshlutareikningar samstæðunnar eru lagðir fyrir stjórn til samþykktar, hefur endurskoðunarnefnd stjórnar yfirfarið reikningsskil samstæðunnar. Þá fjallar endurskoðunarnefnd reglulega um reikningsskil samstæðunnar og leggur mat á innra eftirlit hennar. Stjórnendauppgjör eru lögð fyrir stjórn 10 sinnum á ári, að jafnaði. Ytri endurskoðendur kanna hálfársuppgjör og endurskoða ársuppgjör samstæðu Íslandsbanka.

Árs- og árshlutauppgjör samstæðu Íslandsbanka eru birt opinberlega.

Aðalfundur kys endurskoðunarfyrirtæki í samræmi við samþykktir bankans. Tillaga stjórnar til aðalfundar byggir á tillögu endurskoðunarnefndar um val á endurskoðunarfyrirtæki. Ernst & Young ehf. (EY), sem kjörið var endurskoðunarfyrirtæki bankans á síðasta aðalfundi, skilaði þann 12. desember 2023 inn leyfi sínu og er því ekki lengur starfandi sem endurskoðunarfyrirtæki. Fyrirverandi

starfsmenn EY hófu störf hjá Deloitte ehf. (Deloitte) og mun sama teymi og hóf endurskoðunarvinnuna í haust ljúka henni undir merkjum Deloitte. Þar sem ekki var um félagaréttarlegan samruna endurskoðunarfyrirtækjanna að ræða var það niðurstaða stjórnar að boða til sérstaks hluthafafundar og leggja fram tillögu um að Deloitte yrði kjörð endurskoðunarfyrirtæki bankans vegna ársreiknings 2023. Til að tryggja að áður auglýst tímalína birtingar endurskoðaðs ársreiknings bankans raskaðist ekki og samfella yrði í þeirri endurskoðun sem þegar var hafin var skrifað undir ráðningarbréf við Deloitte vegna þessarar þjónustu með fyrirvara um samþykki hluthafafundar. Í ársbyrjun 2024 var ákveðið að ráðast í útboð á endurskoðunarþjónustu fyrir Íslandsbanka hf. og dótturfélög. Niðurstöður útboðsferlisins munu liggja til grundvallar tillögu endurskoðunarnefndar um val á endurskoðunarfyrirtæki fyrir árið 2024.

Innri endurskoðun

Innri endurskoðandi er ráðinn af stjórn og er ábyrgur fyrir innri endurskoðun innan bankans og dótturfélaga. Innri endurskoðun heyrir beint undir stjórn og starfar sjálfstætt frá öðrum deildum bankans í samræmi við 16. gr. laga um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002. Innri endurskoðun leggur mat á og stuðlar að endurbótum á stjórnarháttum bankans, áhættustýringu og eftirlitsferlum. Nánar er gerð grein fyrir skyldum og heimildum innri endurskoðunar í erindisbréfi frá stjórn.

Regluvarsla

Framkvæmdastjóri regluvörslu er ráðinn af bankastjóra og er ráðning hans staðfest af stjórn. Framkvæmdastjóri regluvörslu situr í framkvæmdastjórn bankans. Hlutverk framkvæmdastjóra regluvörslu er að hafa eftirlit og yfirsýn með hlítningaráhættu en undir hana falla fjármunabrotaráhætta, háttsemisáhætta, laga- og reglubreytingaráhætta og persónuverndaráhætta. Framkvæmdastjóri regluvörslu skal einnig fylgjast með og meta með reglubundnum hætti, ráðstafanir bankans í tengslum við viðskipti með fjármálagerninga. Framkvæmdastjóri regluvörslu er

jafnframt ábyrgur fyrir því að meta og fylgjast með hvort bankinn starfi í samræmi við lög um aðgerðir gegn peningapvætti og fjármögnun hryðjuverka nr. 140/2018. Auk þess er hann ábyrgur aðili samkvæmt bandarísku FATCA skattalöggjöfinni og staðli OECD ríkjanna um skipti á fjárhagsupplýsingum (e. Common Reporting Standard).

Gildi Íslandsbanka, sjálfbærni og siðferði

Hlutverk bankans er að vera hreyfiafl til góðra verka. Gildi Íslandsbanka eru eldmóður, fagmennska og samvinna og eru þau kjarni fyrirtækjamenningar sem mótar hegðun, hugarfar og viðmót starfsmanna bankans.

Bankinn hefur samþykkt starfs- og siðareglur sem ætlað er að stuðla að góðum starfsháttum innan bankans. Reglurnar má finna á vefsíðu bankans.

Bankinn hefur jafnframt samþykkt stefnu um sjálfbærni sem miðar að því að rekstur bankans sé til fyrirmyndar í íslensku atvinnulífi út frá alþjóðlegum viðurkenndum viðmiðum um umhverfismál, félagslega þætti og stjórnarhætti. Íslandsbanki stefnir á að vera leiðandi á sviði sjálfbærrar þróunar.

Bankinn hefur tiltekin fjögur heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna að leiðarljósi, þ.e. menntun fyriralla, jafnrétti kynjanna, aðgerðir í loftlagsmálum, og nýsköpun og uppbyggingu. Árlega gefur bankinn út árs- og sjálfbærnisráðgjafir sem byggir á UFS leiðbeiningum Nasdaq, viðeigandi mælikvörðum GRI (e. Global Reporting Initiative), viðmiðum Sameinuðu þjóðanna um ábyrga bankastarfsemi (e. UN Principles for Responsible Banking) og tengslum við heimsmarkmið SP. Síðan 2009 hefur bankinn verið aðili að hnattrænu samkomulagi Sameinuðu þjóðanna um siðferði og ábyrgð í viðskiptum (e. UN Global Compact).

Stjórn Íslandsbanka

Á aðalfundi hvers árs eru kosnir sjö einstaklingar, auk tveggja varamanna, í stjórn bankans til eins árs í senn. Stjórnarformaður er kosinn sérstaklega á aðal- eða hluthafafundi. Engin takmörk eru fyrir því

hve lengi stjórnarmenn mega sitja í stjórn bankans. Stjórn bankans fer með málefni bankans milli hluthafafunda nema þegar lög eða samþykktir bankans kveða á um annað. Stjórn ber ábyrgð á því að setja stefnu bankans og felur bankastjóra nánari útfærslu og framkvæmd hennar. Stjórn hefur eftirlit með starfsemi bankans og að hún sé ávallt í samræmi við lög, reglur og góða viðskiptahætti. Stjórn ræður bankastjóra og innri endurskoðanda.

Starfsreglur stjórnar eru settar á grundvelli 70. gr. laga nr. 2/1995 um hlutafélög og 54. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki. Gildandi reglur má finna á vefsíðu bankans. Samkvæmt samþykktum bankans eru stjórnarfundir ályktunarbærir ef meirihluti stjórnarmanna sækir fund. Stjórnarfundir á árinu 2023 voru 36 talsins og var stjórn ákvörðunarbær á öllum fundum.

Samþykktir bankans kveða á um að hlutfall hvors kyns í stjórn bankans skuli ekki vera lægra en 40%. Stjórn bankans er nú skipuð fjórum körlum og þremur konum. Stjórn hefur samþykkt stefnu um hæfi stjórnar, bankastjóra og lykilstarfsmanna sem kveður m.a. á um að samsetning stjórnar skuli á hverjum tíma vera fjölbreytt m.t.t. menntunar, starfsreynslu, kyns og aldurs stjórnarmanna.

Undirnefndir stjórnar

Undirnefndir stjórnar eru þrjár og starfa þær samkvæmt erindisbréfi frá stjórn og starfsreglum stjórnar. Erindisbréf undirnefnda stjórnar má finna á vefsíðu bankans. Stjórn kýs nefndarmenn undirnefnda og skipar formenn þeirra. Við skipun nefndanna skal stjórn taka tillit til þess hvaða sérþekkingar, hæfni og

reynslu seta í viðkomandi undirnefnd krefst. Nefndirnar eru allar skipaðar stjórnarmönnum.

Endurskoðunarnefnd stjórnar, sem skipuð er þremur stjórnarmönnum, aðstoðar stjórn við að uppfylla eftirlitsskyldur sínar vegna fjárhagsupplýsinga, innra eftirlits, endurskoðunar og eftirlits með fylgni við lög og reglur ásamt siðareglum bankans. Á árinu 2023 voru haldnir 12 fundir í endurskoðunarnefnd stjórnar og var nefndin ákvörðunarbær á þeim öllum.

Áhættunefnd stjórnar, sem skipuð er þremur stjórnarmönnum, aðstoðar stjórn við að uppfylla ráðgjafar- og eftirlitshlutverk sitt, m.a. vegna mótunar og innleiðingar á áhættustefnu og áhættuvilja bankans. Verkefni áhættunefndar stjórnar ná til móðurfélagsins, dótturfélaga þess og samstæðunnar í heild sinni. Á árinu 2023 voru haldnir níu fundir í áhættunefnd stjórnar og var nefndin ákvörðunarbær á þeim öllum.

Stjórnarháttá- og mannauðsnefnd stjórnar, sem skipuð er þremur stjórnarmönnum, aðstoðar stjórn bankans við að fylgjast með þróun og metareglulega nálgun bankans í góðum stjórnarháttum og frammistöðu stjórnarmanna. Ennfremur aðstoðar nefndin stjórn við að uppfylla eftirlitsskyldur sínar vegna starfskjarastefnu og innleiðingu á sjálfbærnistefnu bankans og álitaefnum er varða mannauðsmál. Á árinu 2023 voru haldnir sex fundir í stjórnarháttá- og mannauðsnefnd stjórnar og var nefndin ákvörðunarbær á þeim öllum.

Skipan undirnefnda stjórnar má sjá í töflu hér að neðan.

Stjórnarmenn

Linda Jónsdóttir
(f. 1978)
Formaður stjórnar
frá júlí 2023

Aðalstarf: Framkvæmdastjóri rekstrar hjá Marel hf. til 31. janúar 2024.

Starfsreynsla: Fjármálastjóri Marel hf. (2014–2022). Forstöðumaður fjárfestingar, fjármögnunar og fjárfestatengsla hjá Marel hf. (2009–2014). Forstöðumaður fjárfestingar hjá Straumi Burðarás fjárfestingabanka hf. (2005–2009). Forstöðumaður fjárfestingar og fjármögnunar hjá Burðarás hf. (2003–

2005). Framkvæmdastjóri Lífeyrissjóðs Eimskipafélags Íslands (2002–2003). Forstöðumaður fjárfestingar hjá Eimskip hf. (1999–2003).

Trúnaðarstörf: Vísindagarðar Háskóla Íslands (stjórnarmaður). Hefur setið í stjórn Framtakssjóðs Íslands, Viðskiptaráðs Íslands og Lífeyrissjóðs Eimskipafélags Íslands.

Menntun: M.Sc. í fjármálum fyrirtækja frá Háskólanum í Reykjavík. Cand. oecón í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands. Próf í verðbréfavíðskiptum.

Hlutfjáreign og óhæði: Linda á 12.659 hluti í Íslandsbanka. Maki Lindu á 12.659 hluti í Íslandsbanka. Linda telst óháð bankanum og stórum hluthöfum hans. Engin hagsmunatengsl eru við helstu viðskipta- eða samkeppnisaðila Íslandsbanka.

Undirnefndir: Nefndarmaður í stjórnarhátt- og mannauðsnefnd.

Stefán Pétursson
(f. 1963)
Varaformaður stjórnar
frá júlí 2023

Aðalstarf: Fjármálastjóri EpiEndo Pharmaceuticals ehf.

Starfsreynsla: Fjármálastjóri Arion banka hf. (2010–2021). Yfirmaður fjármögnunar, deildarstjóri fjármáladeildar og fjármálastjóri hjá Landsvirkjun (1993–2010).

Trúnaðarstörf: Hefur setið í stjórn Landfesta ehf., Valitor hf., Tryggingarsjóðs innstæðueigenda og fjárfesta, Viðskiptaráðs Íslands, Landeyjar ehf. og Hablaer og er fyrrum nefndarmeðlimur í verkefnisstjórn ÍL sjóðs.

Menntun: MBA frá Babson College í Boston, Bandaríkjunum. Cand. oecón í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands.

Hlutfjáreign og óhæði: Stefán á enga hluti í Íslandsbanka og telst óháður bankanum og stórum hluthöfum hans. Engin hagsmunatengsl eru við helstu viðskipta- eða samkeppnisaðila Íslandsbanka.

Undirnefndir: Nefndarmaður í áhættunefnd.

Agnar Tómas Möller (f. 1979)
Stjórnarmaður
frá mars 2023

Aðalstarf: Sjálfstætt starfandi ráðgjafi.

Starfsreynsla: Sjóðsstjóri skuldabréfasjóða hjá Kviku eignastýringu hf. (2018–2022). Sjóðsstjóri skuldabréfasjóða hjá GAMMA Capital Management hf. (2009–2018). Skuldabréfamíðlari hjá Kauppingi banka

hf. (2006–2008). Áhættustýring hjá Kauppingi banka hf. (2004–2006). Kennari við viðskipta- og hagfræðideild Háskóla Íslands (2010–2014).

Trúnaðarstörf: ATM ehf. (stjórnarmaður). Skáksamband Íslands (stjórnarmaður).

Menntun: M.Sc. í iðnaðarverkfræði frá Háskóla Íslands og leggur stund á B.A. í sagnfræði við sama skóla.

Hlutfjáreign og óhæði: Agnar á enga hluti í Íslandsbanka og telst óháður bankanum og stórum hluthöfum hans. Engin hagsmunatengsl eru við helstu viðskipta- eða samkeppnisaðila Íslandsbanka.

Undirnefndir: Nefndarmaður í endurskoðunarnefnd og áhættunefnd.

Anna Þórðardóttir
(f. 1960)

Stjórnarmaður
frá apríl 2016

Aðalstarf: Sjálfstætt starfandi stjórnarmaður.

Starfsreynsla: Endurskoðandi hjá KPMG ehf. (1988-2015), þar af eigandi frá 1999.

Trúnaðarstörf: Framtíðarsetur Íslands (stjórnarmaður).

Endurskoðunarnefnd Regins hf. (sem formaður). Hefur setið í stjórn KPMG ehf., Félags löggiltra endurskoðenda og í endurskoðunarnefnd stjórnar Haga hf.

Menntun: Cand. oecón. frá Háskóla Íslands. Stundaði cand. merc. nám í fjármálafræðum við Handelshøjskolen í Árósum, Danmörku. Löggiltur endurskoðandi.

Hlutfjáreign og óhæði: Anna á enga hluti í Íslandsbanka og telst óháð bankanum og stórum hluthöfum hans. Engin hagsmunatengsl eru við helstu viðskipta- eða samkeppnisaðila Íslandsbanka.

Undirnefndir: Formaður endurskoðunarnefndar.

Haukur Örn
Birgisson (f. 1978)

Stjórnarmaður
frá júlí 2023

Aðalstarf: Hæstaréttarlögmaður, eigandi og framkvæmdastjóri FIRMA lögmanna.

Starfsreynsla: Hæstaréttarlögmaður, eigandi og framkvæmdastjóri Íslensku lögfræðistofunnar (2008-2023). Formaður endurupptökunefndar (2017-2021). Starfandi stjórnarformaður og framkvæmdastjóri Inkasso (2010-2013). Héraðsdómslögmaður og fulltrúi hjá LEX lögmennsstofu (2004-2008). Héraðsdómslögmaður og fulltrúi hjá Nestor lögmönnum (2004). Kennari í ýmsum

áföngum í lögfræði við Háskólann í Reykjavík, Háskóla Íslands, Verzlunarskóla Íslands og Menntaskólann Hraðbraut (2004-2022).

Trúnaðarstörf: Úrskurðarnefnd um sanngirnisbætur (sem formaður). Alþjóða golfsambandið (stjórnarmaður). Hefur setið í stjórn GAM Management hf., Golfsambands Íslands (sem forseti) og Evrópska golfsambandsins (sem forseti).

Menntun: Cand. jur. frá Háskóla Íslands. Hæstaréttarlögmaður.

Hlutfjáreign og óhæði: Haukur á enga hluti í Íslandsbanka og telst óháður bankanum og stórum hluthöfum hans. Engin hagsmunatengsl eru við helstu viðskipta- eða samkeppnisaðila Íslandsbanka.

Undirnefndir: Formaður stjórnarháttar- og mannauðsnefndar.

**Helga Hlín
Hákonardóttir**
(f. 1972)
Stjórnarmaður
frá júlí 2023

Aðalstarf: Meðeigandi og ráðgjafi hjá Strategíu ráðgjafafyrirtæki.

Starfsreynsla: Stofnandi og lögmaður hjá Lixia lögmansstofa (2011-2014). Meðstofnandi og framkvæmdastjóri lögfræðisviðs hjá Sögu fjárfestingarbanka hf. (2006-2011). Lögmaður hjá Straumi Burðarás fjárfestingabanka hf. (2005-2006), Íslandsbanka hf. (2000-2005) og lögfræðingur í

markaðsviðskiptum hjá Fjárfestingarbanka atvinnulífsins hf. (1998-2000) og Verðbréfafingi Íslands (1996-1998).

Trúnaðarstörf: Rue de Net (stjórnarmaður). Hefur setið í stjórn mark.is (sem formaður), Verðbréfafings Íslands (sem varamaður), Skeljungs hf., Summu Rekstrarfélags hf., Greiðsluveitunnar, Viðskiptaráðs Íslands, Festi hf., Krónunnar hf., Vís hf. (sem formaður), Lífis hf. (sem varamaður), WOW air hf, Meniga Ltd. og í Háskólaráði Háskólans á Akureyri.

Menntun: Cand. jur. frá Háskóla Íslands. Héraðsdómslögmaður. Próf í verðbréfaviðskiptum.

Hlutfjáreign og óhæði: Helga Hlín á enga hluti í Íslandsbanka og telst óháð bankanum og stórum hluthöfum hans. Engin hagsmunatengsl eru við helstu viðskipta- eða samkeppnisaðila Íslandsbanka.

Undirnefndir: Formaður áhættunefndar og nefndarmaður í stjórnarhátt- og mannauðsnefnd.

**Páll Grétar
Steingrímsson**
(f. 1965)
Stjórnarmaður
frá janúar 2024

Aðalstarf: Sjálfstætt starfandi ráðgjafi og framkvæmdastjóri Skrifstofuþjónustu Austurlands.

Starfsreynsla: Endurskoðandi hjá Deloitte ehf. (1988-2021), þar af eigandi frá 1999.

Trúnaðarstörf: Endurskoðunarnefnd Þorbjarnar hf. (sem formaður). Endurskoðunarnefnd Hraðfrystihúss Gunnvarar hf. (sem formaður). Endurskoðunarnefnd Reykjavíkurborgar (sem varamaður). Hefur setið í stjórn Deloitte ehf. og Félags löggiltra endurskoðenda (sem varaformaður).

Menntun: Cand. oecon. í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands. Löggiltur endurskoðandi.

Hlutfjáreign og óhæði: Páll á enga hluti í Íslandsbanka og telst óháður bankanum og stórum hluthöfum hans. Engin hagsmunatengsl eru við helstu viðskipta- eða samkeppnisaðila Íslandsbanka.

Undirnefndir: Nefndarmaður í endurskoðunarnefnd.

Varamaður í stjórn er Herdís Gunnarsdóttir, frá mars 2016.

Skipan undirnefnda stjórnar

	Endurskoðunarnefnd	Áhættunefnd	Stjórnarhátt- og mannauðsnefnd
Agnar Tómas Möller			
Anna Þórðardóttir			
Haukur Örn Birgisson			
Helga Hlín Hákonardóttir			
Linda Jónsdóttir			
Páll Grétar Steingrímsson			
Stefán Pétursson			

Formaður nefndar

Nefndarmaður

Tilnefningarnefnd Íslandsbanka og valnefnd Bankasýslunnar

Í samræmi við samþykktir bankans hefur bankinn starfandi tilnefningarnefnd sem hefur það hlutverk að tilnefna einstaklinga í stjórnarsetu í félaginu á aðalfundi félagsins, eða eftir atvikum á hluthafafundi þar sem stjórnarkjör er á dagskrá. Nefndarmenn tilnefningarnefndar skulu vera þrír og skulu þeir kjörnir af stjórn til eins árs í senn. Stjórnarformaður bankans skal ávallt vera einn þriggja nefndarmanna en skal þó ekki vera formaður nefndarinnar. Hinir tveir nefndarmennirnir skulu vera óháðir bankanum og daglegri stjórn hans. Einn þeirra nefndarmanna skal ennfremur vera óháður þeim hluthöfum bankans sem eiga virkan eignarhlut í bankanum, eða einhverjum hópi hluthafa sem eiga í samstarfi og eiga samanlagt virkan eignarhlut.

Í tilnefningarnefnd bankans sitja:

- Helga Valfells, formaður
- Linda Jónsdóttir, stjórnarformaður Íslandsbanka
- Hilmar Garðar Hjaltason

Bankasýsla ríkisins starfrækir sérstaka þriggja manna valnefnd sem tilnefnir aðila fyrir hönd ríkisins sem rétt hafa til setu fyrir hönd ríkisins í bankaráðum eða stjórnnum fyrirtækja á forræði stofnunarinnar. Samkvæmt samningi milli Íslandsbanka og Bankasýslu ríkisins skulu tilnefningarnefnd bankans og valnefnd Bankasýslunnar tryggja að þegar kjósa skal í stjórn, séu í framboði til stjórnar hópur sem uppfyllir á hverjum tíma ákvæði laga um samsetningu, bæði hvað varðar breidd þekkingar og kynjahlutfall.

Starfsreglur tilnefningarnefndar eru birtar á vefsíðu bankans.

Árangurs- og hæfismat stjórnar

Starfsreglur stjórnar kveða á um skyldu stjórnar til að meta störf sín og einstakra stjórnarmanna, verklag og starfshætti eigi sjaldnar en árlega. Þessu mati er ætlað að bæta starfshætti og skilvirkni stjórnarinnar. Við árangursmat er lagt mat á styrkleika og veikleika í störfum stjórnar. Árangursmatið byggir m.a. á mati á nauðsynlegum fjölda stjórnarmanna og samsetningu stjórnar m.t.t. hæfni og reynslu, verklags og starfshátta. Stjórn leggur jafnframt árlega mat á sameiginlegt hæfi stjórnar og einstakra stjórnarmanna í samræmi við starfsreglur stjórnar og stefnu bankans um mat á hæfi stjórnar, bankastjóra og lykilstarfsmanna. Stjórn framkvæmdi matið í desember 2023 og tók afstöðu til sameiginlegs hæfis stjórnar og einstakra stjórnarmanna. Stjórnin ályktaði að hún sem heild og einstakir stjórnarmenn búi yfir nægilegri reynslu og þekkingu til að uppfylla hæfisskilyrði laga um fjármálafyrirtæki sem og stefnu bankans um hæfi stjórnar, bankastjóra og lykilstarfsmanna.

Bankastjóri

Bankastjóri ber ábyrgð á að rekstur og starfsemi bankans sé, á hverjum tíma, í samræmi við samþykktir bankans, samþykktu stefnu, fyrirmæli stjórnar og viðeigandi lög. Bankastjóri ræður framkvæmdastjóra yfir starfssvið bankans, framkvæmdastjóra regluvörslu og skipar nefndarmenn í ráðgefandi nefndir bankastjóra.

**Jón Guðni
Ómarsson (f. 1976)**

Bankastjóri
frá 28. júní 2023

Starfsreynsla: Framkvæmdastjóri Fjármála Íslandsbanka hf. (2011–2023). Forstöðumaður fjárfestinga Íslandsbanka hf. (2008–2011).

Menntun: M.Sc. í fjármálaverkfræði frá Georgia Institute of Technology og B.Sc. í iðnaðarverkfræði frá Háskóla

Íslands. AMP stjórnunarnám frá Harvard Business School. Chartered Financial Analyst (CFA). Próf í verðbréfiðskiptum.

Önnur störf: Engin.

Hlutfjáreign og óháði: Jón Guðni á 44.506 hluti í Íslandsbanka og 12.659 hluti í gegnum félagið Armis ehf. Maki Jóns Guðna á 12.659 hluti í Íslandsbanka. Jón Guðni telst óháður bankanum og stórum hluthöfum hans. Engin hagsmunatengsl eru við helstu viðskipta- eða samkeppnisaðila Íslandsbanka. Engir kaupréttarsamningar hafa verið gerðir milli bankans og bankastjóra.

Framkvæmdastjórn

Framkvæmdastjórn bankans samanstendur af átta einstaklingum, að bankastjóra meðtöldum: Jón Guðni Ómarsson, bankastjóri frá júní 2023, Ellert Hlökkversson, framkvæmdastjóri fjármála frá janúar 2024, Barbara Inga Albertsdóttir, framkvæmdastjóri regluvörslu frá nóvember 2023, Guðmundur Kristinn Birgisson, framkvæmdastjóri áhættustýringar frá október 2018, Kristín Hrönn Guðmundsdóttir, framkvæmdastjóri fyrirtækja og fjárfesta frá júlí 2023, Ríian Dreyer, framkvæmdastjóri stafrænnar þróunar og gagnastýringar frá september 2019, Ólöf Jónsdóttir, framkvæmdastjóri einstaklinga frá febrúar 2024 og Una Steinsdóttir, framkvæmdastjóri viðskiptabanka frá maí 2017.

Ráðgefandi nefndir bankastjóra

Ráðgefandi nefndir bankastjóra skiptast í stefnumótunarnefndir, sem hafa með höndum innleiðingu á stefnu stjórnar, og viðskiptanefndir, sem taka afstöðu til einstakra viðskiptaerinda. Skipan nefndanna er ákveðin af bankastjóra sem jafnframt samþykkir erindisbréf þeirra.

Framkvæmdastjórn og **áhættustefnunefnd** teljast til stefnumótunarnefnda og taka lykilákvæðanir er varða innleiðingu á þeirri stefnu sem mörkuð er af stjórn. Í þeim eiga sæti allir framkvæmdastjórnar bankans auk annarra stjórnenda sem skipaðir eru af bankastjóra.

- **Framkvæmdastjórn** skal hafa yfirsýn og samþæfa lykilþætti í starfsemi Íslandsbanka. Framkvæmdastjórn fer með ákvörðunarvald í þeim málefnum bankans sem bankastjóri felur henni í samræmi við stefnu, markmið og áhættuvilja.

- **Áhættustefnunefnd** tekur lykilákvæðanir er varða innleiðingu á umgjörð áhættustýringar og innra eftirlits og hefur eftirlit með því að áhættusnið bankans sé innan ramma yfirlýsingar stjórnar um áhættuvilja.

Viðskiptanefndir bankans taka afstöðu til einstakra viðskipta- og rekstrarerinda í samræmi við stefnu, reglur og önnur mörk sem samþykkt hafa verið af stjórn, framkvæmdastjórn eða áhættustefnunefnd. Viðskiptanefndir bankans eru:

- **Yfirlánanefnd** tekur afstöðu til erinda um lánamál og er formlegur vettvangur fyrir rýni og umræðu um einstök lánamál.

- **Efnahagsnefnd** tekur afstöðu til erinda varðandi markaðsáættu, lausafjárstýringu, fjármögnun, eigið fé og innri og ytri verðlagningu.

- **Fjárfestingarráð** tekur afstöðu til erinda varðandi kaup, sölu og verðmat eignarhluta í félögum og öðrum fjárfestingum bankans.

- **Rekstrar- og öryggisnefnd** tekur afstöðu til erinda varðandi nýjar vörur og þjónustu, samfelldan rekstur og áhættusamar breytingar á kerfum og

ferlum í bankanum.

- **Sjálfbærniefnd** er formlegur vettvangur fyrir rýni og umræðu um mál er varða sjálfbærniáhættu, sjálfbær innkaup og viðskiptatækifæri.

- **Stafræn vörunefnd** er formlegur vettvangur fyrir ákvarðanatöku um forgangsroðun á verkefnum á milli vöruþema til samræmis við stefnu og áherslur bankans.

Tilhögun samskipta milli hluthafa og stjórnar

Stjórn á samskipti við hluthafa í samræmi við ákvæði viðeigandi laga, samþykktu bankans og starfsreglna stjórnarinnar. Hluthafafundir, sem fara með æðsta vald í málefnum bankans, eru meginvettvangur fyrir upplýsingagjöf og samskipti við hluthafa. Allar upplýsingar sem skilgreinast sem viðkvæmar markaðsupplýsingar eru birtar í kauphallartilkynningum í samræmi við stefnu bankans um upplýsingagjöf og samskipti. Bankinn skipuleggur jafnframt ársfjórðungslega fundi fyrir markaðsaðila þar sem bankastjóri, fjármálastjóri og fulltrúar fjárfestatengsla kynna árshlutauppgjör bankans.

Í bankanum er starfandi birtingarnefnd sem leggur mat á atvikaþundna upplýsingaskyldu bankans og tekur ákvörðun um birtingu þeirra í samræmi við reglur bankans um meðferð innherjaupplýsinga og viðskipti stjórnenda. Í birtingarnefnd sitja framkvæmdastjóri Fjármála, yfirlögfræðingur, forstöðumaður Fjárfestingar, fjárfestatengill og framkvæmdastjóri Regluvörslu (án atkvæðis).

Upplýsingar um brot á lögum og reglum sem viðeigandi eftirlits- og/eða úrskurðaraðili hefur ákvarðað

Í júní 2023 gerðu Íslandsbanki og FME með sér sátt vegna framkvæmdar bankans á sölu á 22,5% hlut ríkisins í bankanum. Í sáttinni féllst bankinn á það mat FME að viðeigandi lagakröfum og innri reglum bankans um veitingu fjárfestingarþjónustu hafi ekki verið fylgt í öllum tilvikum við undirbúning og framkvæmd útboðsins, einkum hvað

varðar hljóðritanir símtala, upplýsingagjöf til viðskiptavina, flokkun fjárfesta og ráðstafanir gegn hagsmunaaðrekstrum s.s. aðskilnað starfssviða og viðskipti starfsmanna. Þá hafi innleiðing stjórnarháttanna og innra eftirlits ekki verið fullnægjandi og skort hafi áhættumiðað eftirlit með hljóðritunum. Jafnframt taldi FME að bankinn hefði átt að gera sérstakt áhættumat í tengslum við útboðið. Loks hafi bankinn við framkvæmd útboðsins ekki starfað að öllu leyti í samræmi við eðlilega og heilbrigða viðskiptahætti og venjur í verðbréfavíðskiptum. Í samkomulaginu féllst bankinn á greiðslu sektar að fjárhæð 1.160 milljónir króna og gekkst við að hafa brotið gegn tilteknum ákvæðum laga nr. 115/2021 um markaði fyrir fjármálagerninga og laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki í tengslum við söluferlið. Í viðauka við samkomulagið voru tilgreindar ákveðnar úrbótakröfur sem FME gerði til Íslandsbanka og þeim úrbótakröfum sett ákveðin tímamörk. Í samræmi við kröfur FME, fór innri endurskoðandi Íslandsbanka yfir úrbætur innan bankans og staðfesti í úttekt, að farið hafi verið að úrbótakröfum FME með fullnægjandi hætti fyrir 1. október 2023. Sú úttekt var síðar staðfest af stjórn bankans í lok október 2023 og send til FME.

Á þriðja ársfjórðungi 2022 gerði FME athugun á aðgerðum bankans gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka og gerði athugasemdir við ákveðna annmarka í þeim aðgerðum. Sjá nánar í skýringu 43.

Að öðru leyti komu ekki fram athugasemdir frá viðeigandi eftirlits- og/eða úrskurðaraðilum sem fólu í sér viðurlög vegna brota á lögum og reglum. Upplýsingar um dómsmál tengd Íslandsbanka er að finna í skýringum með ársreikningi samstæðunnar.

Þessi stjórnarháttayfirlýsing var samþykkt af stjórn Íslandsbanka þann 8. febrúar 2024.

Hlutfall grænna eigna

Óendurskoðað

Númer sniðmáts	Nafn
0	Samantekt lykilárangursmælikvarða
1	Eignir fyrir útreikning á hlutfalli grænna eigna
2	Upplýsingar um hlutfall grænna eigna eftir geirum
3	Helsti árangursmælikvarði fyrir hlutfall grænna eigna af eignastöðu
4	Lykilárangursmælikvarði fyrir hlutfall grænna eigna í flæði
5	Lykilárangursmælikvarði fyrir áhættuskuldbindingar utan efnahagsreiknings

Í samræmi við innlent regluverk birtir Íslandsbanki í óendurskoðuðum viðauka við ársreikning upplýsingar um flokkunarkerfi fyrir sjálfbærar fjárfestingar (e. EU taxonomy), hlutfall grænna eigna. Lögin tóku gildi á árinu 2023, fyrir fjármálastofnanir og önnur fyrirtæki sem undir hana falla, og í þeim segir að birta þurfi upplýsingar um eignir bankans sem uppfylla kröfur reglugerðar og geta því talist umhverfislega sjálfbærar samkvæmt evrópska flokkunarkerfinu. Íslandsbanka ber að afla þessara upplýsinga beint frá viðskiptavinum sínum eða frá öðrum opinberum upplýsingaveitum, t.d. ársreikningaskrá, en þar sem nær engar slíkar upplýsingar hafa verið birtar við vinnslu þessa ársreiknings stendur bankinn frammi fyrir ómöguleika í gögnum. Af þeim sökum eru engar eignir skilgreindar sem grænar eða sjálfbærar skv. flokkunarkerfinu. Stefnt er að því að vinna að gagnaöflun og samtölum við helstu viðskiptavini á árinu 2024 með það að markmiði að upplýsingagjöf ársins 2024 gefi betri mynd af raunverulegri stöðu mála. Ljóst er að sú viðleitni mun litast af því hvernig innleiðingu í íslenska löggjöf miðar á næstu misserum.

0. Samantekt lykilárangursmælikvarða sem lánastofnanir eiga að birta skv. 8. gr. reglugerðarinnar um flokkunarkerfið

Þar sem upplýsingarnar sem birta skal í töflunni byggja á ársreikningum fyrirtækja sem ekki eru tiltækir við birtingu samstæðuársreiknings bankans og þar sem tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2010/31/ESB frá 19. maí 2010 um orkunýtingu bygginga hefur ekki verið innleidd á Íslandi eru töflurnar tóm.

		Umhverfissjálfbærar eignir alls	Lykilárangurs mælikvarðar****	Lykilárangurs mælikvarðar*****	% þekju (yfir heildareignir)***
Lykilárangurs mælikvarðar	Hlutfall grænna eigna (GAR) af eignastöðu				

		Umhverfissjálfbær starfsemi alls	Lykilárangurs mælikvarðar	Lykilárangurs mælikvarðar	% þekju (yfir heildareignir)
Viðbótarárangurs mælikvarðar	Hlutfall grænna eigna (flæði)				
	Hlutfall grænna eigna utan Evrópusambandsins				
	Veltubók*				
	Fjárhagslegar tryggingar				
	Eignir í stýringu				
	Þóknarir og umboðstekjur**				

* Fyrir lánastofnanir sem uppfylla ekki skilyrðin í 1. mgr. 94. gr. reglugerðarinnar um eiginfjákröfur (CRR) eða skilyrðin sem sett eru fram í 1. mgr. 325. gr. a í reglugerðinni um eiginfjákröfur.

** Þóknarir og umboðstekjur vegna annarrar þjónustu en lánveitinga og eignastýringar.

Stofnanir skulu birta upplýsingar þar sem horft er til framtíðar fyrir þessa lykilárangursmælikvarða, þ.m.t. upplýsingar um markmið, ásamt viðeigandi útskýringum á aðferðaf ræðinni sem er beitt.

*** % eigna sem falla undir lykilárangursmælikvarðann yfir heildareignum banka.

**** á grundvelli lykilárangursmælikvarða veltu fyrir mótaðila.

***** á grundvelli lykilárangursmælikvarða fjárfestingargjalda fyrir mótaðila, nema fyrir útlánastarfsemi þar sem lykilárangursmælikvarði veltu fyrir almennar lánveitingar er notaður.

1. athugasemd: Þvert á skýrslugjafarsniðmátin: skygga reiti með svörtu ætti ekki að setja fram.

2. athugasemd: Lykilárangursmælikvarðar fyrir Þóknarir og umboðstekjur (blað 6) og Veltubók (blað 7) skulu ekki taka gildi fyrr en 2026. Innfelling lítilla og meðalstórra fyrirtækja í þessa lykilárangursmælikvarða mun einungis koma til framkvæmda með fyrirvara um jákvæða niðurstöðu áhrifamats.

Þar sem upplýsingarnar sem birta skal í töflunni byggja á ársreikningum fyrirtækja sem ekki eru tiltækir við birtingu samstæðuársreiknings bankans og þar sem tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2010/31/ESB frá 19. maí 2010 um orkunýtingu bygginga hefur ekki verið innleidd á Íslandi eru töflurnar tómár.

		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	aa	ab	ac	ad	ae	af				
		Vöðrukurandagningin birtingur 1-1																																			
		Mótivagi við loftslagsbreytingir (CCM)						Aðlitgengni við loftslagsbreytingum (CCA)						ALLS (CCM + CCA)						Mótivagi við loftslagsbreytingir (CCM)						Aðlitgengni við loftslagsbreytingum (CCA)						ALLS (CCM + CCA)					
		þar af til gæra sem varða flokkunarkerfið (flokkanarkerfið nær yfir)						þar af til gæra sem varða flokkunarkerfið (flokkanarkerfið nær yfir)						þar af til gæra sem varða flokkunarkerfið (flokkanarkerfið nær yfir)						þar af til gæra sem varða flokkunarkerfið (flokkanarkerfið nær yfir)						þar af til gæra sem varða flokkunarkerfið (flokkanarkerfið nær yfir)						þar af til gæra sem varða flokkunarkerfið (flokkanarkerfið nær yfir)					
		þar af umhverfisskiptibærri (fatta að flokkunarkerfinu)						þar af umhverfisskiptibærri (fatta að flokkunarkerfinu)						þar af umhverfisskiptibærri (fatta að flokkunarkerfinu)						þar af umhverfisskiptibærri (fatta að flokkunarkerfinu)						þar af umhverfisskiptibærri (fatta að flokkunarkerfinu)						þar af umhverfisskiptibærri (fatta að flokkunarkerfinu)					
		þar af sérhæfbar lávæðingur		þar af umhverfisskiptibærri lávæðingur		þar af starfsemi sem gerir þessari starfsemi kleift að stuðla að umhverfis markmiðum		þar af sérhæfbar lávæðingur		þar af umhverfisskiptibærri lávæðingur		þar af starfsemi sem gerir þessari starfsemi kleift að stuðla að umhverfis markmiðum		þar af sérhæfbar lávæðingur		þar af umhverfisskiptibærri lávæðingur		þar af starfsemi sem gerir þessari starfsemi kleift að stuðla að umhverfis markmiðum		þar af sérhæfbar lávæðingur		þar af umhverfisskiptibærri lávæðingur		þar af starfsemi sem gerir þessari starfsemi kleift að stuðla að umhverfis markmiðum		þar af sérhæfbar lávæðingur		þar af umhverfisskiptibærri lávæðingur		þar af starfsemi sem gerir þessari starfsemi kleift að stuðla að umhverfis markmiðum		þar af sérhæfbar lávæðingur		þar af umhverfisskiptibærri lávæðingur		þar af starfsemi sem gerir þessari starfsemi kleift að stuðla að umhverfis markmiðum	
1	Húttalið grænna eigna - Umfang eigna í heild fjellara og nefnara																																				
2	Lit og hörgurhljóði, skilgreiningar og hljóðfærni sem eiga sér til veltuðskipta, en eru hæf fyrir dreifingina á húttalið grænna eigna																																				
3	Félagshöfnunarkerfi																																				
4	Lit og hörgurhljóði																																				
5	Skuldbætur, þ.m.t. myndun ávinninga																																				
6	Húttalið grænna eigna																																				
7	Önnur félagsfélagskerfi																																				
8	þar af verðbæturkerfi																																				
9	Lit og hörgurhljóði																																				
10	Skuldbætur, þ.m.t. myndun ávinninga																																				
11	Húttalið grænna eigna																																				
12	Önnur félagsfélagskerfi																																				
13	þar af verðbæturkerfi																																				
14	Lit og hörgurhljóði																																				
15	Skuldbætur, þ.m.t. myndun ávinninga																																				
16	Húttalið grænna eigna																																				
17	þar af verðbæturkerfi																																				
18	Lit og hörgurhljóði																																				
19	Skuldbætur, þ.m.t. myndun ávinninga																																				
20	Húttalið grænna eigna																																				
21	Fyrirtæki, önnur en félagsfélagskerfi																																				
22	Fyrirtæki, önnur en félagsfélagskerfi (FNC) sem falla undir birtingarskyldur samkvæmt tilskipuninni um birtingu dýrshagðra upplýsinga																																				
23	Lit og hörgurhljóði																																				
24	Skuldbætur, þ.m.t. endun ávinninga																																				
25	Húttalið grænna eigna																																				
26	Húttalið grænna eigna																																				
27	þar af til tengd með við í húttalið grænna eigna																																				
28	þar af til endun ávinninga																																				
29	þar af til tengd kaupa á veltunum ávinnings																																				
30	dýrshagðar upplýsingar																																				
31	Tenging sem tengir er með veltunum ávinnings																																				
32	Önnur félagsfélagskerfi																																				
33	Aðrir eigna sem undirbúnað eru af veltunum þar dreifing á húttalið grænna eigna í heild undir nefnara																																				
34	Fyrirtæki, önnur en félagsfélagskerfi																																				
35	Lit og meðalstar fyrirtæki og fyrirtæki, önnur en félagsfélagskerfi önnur en lit og meðalstar fyrirtæki sem falla ekk undir birtingarskyldur samkvæmt tilskipuninni um birtingu																																				
36	Lit og hörgurhljóði																																				
37	þar af til tengd með við í																																				
38	þar af til endun ávinninga																																				
39	Skuldbætur																																				
40	Húttalið grænna eigna																																				
41	Móðstar utan Sambandsins sem falla ekk undir birtingarskyldur samkvæmt tilskipuninni um birtingu dýrshagðra upplýsinga																																				
42	Lit og hörgurhljóði																																				
43	Skuldbætur																																				
44	Húttalið grænna eigna																																				
45	Aðrir																																				
46	Móðbankala, til greiðu þegar krafist er																																				
47	Húttalið og veltunarmátt eigna																																				
48	Aðrir eigna (þ.a. veltunarmátt, breiður e.a.frc.)																																				
49	Húttalið grænna eigna að																																				
50	Aðrir eigna sem ekk falla undir dreifing á húttalið grænna eigna																																				
51	Rík																																				
52	Ahættunskilbinding loftslags																																				
53	Væðing																																				
54	Heildarvæðing																																				
Afhættunskilbindingar utan afhættunskilbindinga - Fyrirtæki sem falla undir birtingarskyldur samkvæmt tilskipuninni um birtingu dýrshagðra upplýsinga																																					
55	Félagshöfnunarkerfi																																				
56	Önnur																																				
57	þar af skuldbætur																																				
58	þar af húttalið grænna eigna																																				

[illegible]

2. Upplýsingar um hlutfall grænna eigna eftir geirum

Þar sem upplýsingarnar sem birta skal í töflunni byggja á ársreikningum fyrirtækja sem ekki eru tiltækir við birtingu samstæðuársreiknings bankans eru töflurnar tómar.

a	b	c	e	f	h	i	k	l	n	o	q	r
Sundurliðun eftir geira - Fjögurra tölustafa þrep atvinnugreinaflokkanar Evrópusambandsins (kóði og merkimiði)	Mótvægi við loftslagsbreytingar (CCM)				Aðlögun að loftslagsbreytingum (CCA)				ALLS (CCM + CCA)			
	Fyrirtæki, önnur en fjármálafyrirtæki (sem falla undir tilskipunina um birtingu ófjárhagslegra upplýsinga)		Lítill og meðalstór fyrirtæki og önnur fyrirtæki en fjármálafyrirtæki sem ekki falla undir tilskipunina um birtingu ófjárhagslegra upplýsinga		Fyrirtæki, önnur en fjármálafyrirtæki (sem falla undir tilskipunina um birtingu ófjárhagslegra upplýsinga)		Lítill og meðalstór fyrirtæki og önnur fyrirtæki en fjármálafyrirtæki sem ekki falla undir tilskipunina um birtingu ófjárhagslegra upplýsinga		Fyrirtæki, önnur en fjármálafyrirtæki (sem falla undir tilskipunina um birtingu ófjárhagslegra upplýsinga)		Lítill og meðalstór fyrirtæki og önnur fyrirtæki en fjármálafyrirtæki sem ekki falla undir tilskipunina um birtingu ófjárhagslegra upplýsinga	
	Vergt bókfært verð		Vergt bókfært verð		Vergt bókfært verð		Vergt bókfært verð		Vergt bókfært verð		Vergt bókfært verð	
	Milljónir evra	Þar af umhverfissjálfbær (CCM)	Milljónir evra	Þar af umhverfissjálfbær (CCM)	Milljónir evra	Þar af umhverfissjálfbær (CCA)	Milljónir evra	Þar af umhverfissjálfbær (CCA)	Milljónir evra	Þar af umhverfissjálfbær (CCM + CCA)	Milljónir evra	Þar af umhverfissjálfbær (CCM + CCA)
1												
2												
3												
4												
...												

1. Lánastofnanir skulu í þessu sniðmáti birta upplýsingar um áhættuskuldbindingar í fjárfestingarþókinni til þeirra geira sem falla undir flokkunarkerfið (upplýsingar á 4. stigi atvinnugreinaflokkanar Evrópusambandsins), með því að nota viðeigandi kóða atvinnugreinaflokkanar Evrópusambandsins á grundvelli meginstarfsemi mótaðilans.

2. Geiri mótaðilans samkvæmt atvinnugreinaflokkan Evrópusambandsins skal alfarið byggja á eðli næsta mótaðila. Flokkun áhættuskuldbindinganna sem fleiri en einn lánþegi stofna til sameiginlega skal vera á grundvelli einkenna þess loforðsgjafa sem hefur meira vægi, eða er meira afgerandi, fyrir stofnunina að veita áhættuskuldbindinguna. Dreifing áhættuskuldbindinga sem stofnað er til sameiginlega eftir kóðum atvinnugreinaflokkanar Evrópusambandsins skal ráðast af einkennum þess loforðsgjafa sem hefur meira vægi eða er meira afgerandi. Stofnanir skulu birta upplýsingar eftir kóðum atvinnugreinaflokkanar Evrópusambandsins á því stigi sundurliðunar sem krafist er í sniðmátinu.

Par sem upplýsingarnar sem birta skal í töflunni byggja á ársreikningum fyrirtækja sem ekki eru tiltækir við birtingu samstæðuársreiknings bankans og þar sem tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2010/31/ESB frá 19. maí 2010 um orkunýtingu bygginga hefur ekki verið innleidd á Íslandi eru töflurnar tómár.

[illegible]

1. Lánastofnanir skulu í þessu sniðmáti birta upplýsingar um lykilrángursmælikvarða fyrir hlutfall grænna eigna í lánasafni, reiknað út á grundvelli gagna sem birt eru í sniðmáti 1, um umfang eigna, og með því að beita formúlunum sem settar eru fram í þessu sniðmáti.

2. Upplýsingum um hlutfall grænna eigna (fyrir „háfa“ starfsemi) skulu fylgja upplýsingar um hlutfall heildareigna sem falla undir hlutfallið.

3. Lánastofnanir geta, til viðbótar við upplýsingarnar í þessu sniðmáti, sýnt hlutfall eigna sem fjármagna geira sem varða flokkunarkerfið og eru umhverfisskiðbærir (falla að flokkunarkerfinu). Þessar upplýsingar myndu bæta verulega upplýsingarnar um lykilárangursmælikvarðann fyrir umhverfisskiðbærar eignir í samanburði við umfang heildareigna.

4. Lykilárangursmælikvarði fyrir hlutfall grænna eigna í flæði

Þar sem upplýsingarnar sem birta skal í töflunni byggja á ársreikningum fyrirtækja sem ekki eru tiltækir við birtingu samstæðuársreiknings bankans og þar sem tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2010/31/ESB frá 19. maí 2010 um orkunýtingu bygginga 2010/31/ESB hefur ekki verið innleidd á Íslandi og því eru töflurnar tóm.

		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p
		Viðmiðunardagsetning birtingar T															
		Mótvægi við loftslagsbreytingar (CCM)				Aðlögun að loftslagsbreytingum (CCA)				ALLS (CCM + CCA)							
% (í samanburði við flæði hæfra eigna alls)		Hlutfall heildarumfangs eigna sem fjármagna geira sem varða flokkunarkerfi (flokkunarkerfið nær yfir)				Hlutfall heildarumfangs eigna sem fjármagna geira sem varða flokkunarkerfi (flokkunarkerfið nær yfir)				Hlutfall heildarumfangs eigna sem fjármagna geira sem varða flokkunarkerfi (flokkunarkerfið nær yfir)							
		Hlutfall heildarumfangs eigna sem fjármagna geira sem varða flokkunarkerfi (falla að flokkunarkerfinu)				Hlutfall heildarumfangs eigna sem fjármagna geira sem varða flokkunarkerfi (falla að flokkunarkerfinu)				Hlutfall heildarumfangs eigna sem fjármagna geira sem varða flokkunarkerfi (falla að flokkunarkerfinu)							
			Þar af sérhæfðar lánteivingar	Þar af umbreyting	Þar af starfsemi sem gerir annarri starfsemi kleift að stuðla að umhverfis-markmiðum					Þar af sérhæfðar lánteivingar	Þar af umbreyting	Þar af starfsemi sem gerir annarri starfsemi kleift að stuðla að umhverfis-markmiðum					Hlutfall heildarumfangs nýrra eigna
1	Hlutfall grænna eigna - Umfang eigna í bæði teljara og nefnara																
2	Lán og fyrirgreiðslur, skuldagæðingar og hlutabréfagæðingar sem ekki eru ætluð til veltuvísðskipta, en eru hæf fyrir útreikning á hlutfalli grænna eigna																
3	Fjármálafyrirtæki																
4	Lánastofnanir																
5	Lán og fyrirgreiðslur																
6	Skuldagæðingar, þ.m.t. nýting ávinnings																
7	Hlutabréfagæðingar																
8	Önnur fjármálafyrirtæki																
9	Þar af verðbreytingar																
10	Lán og fyrirgreiðslur																
11	Skuldagæðingar, þ.m.t. nýting ávinnings																
12	Hlutabréfagæðingar																
13	Þar af rekstrarfélög																
14	Lán og fyrirgreiðslur																
15	Skuldagæðingar, þ.m.t. nýting ávinnings																
16	Hlutabréfagæðingar																
17	Þar af váttryggingafélög																
18	Lán og fyrirgreiðslur																
19	Skuldagæðingar, þ.m.t. nýting ávinnings																
20	Hlutabréfagæðingar																
21	Fyrirtæki, önnur en fjármálafyrirtæki																
22	Fyrirtæki, önnur en fjármálafyrirtæki sem falla undir birtingarskyldur samkvæmt tilskipuninni um birtingu ófjárhagslegra upplýsinga																
23	Lán og fyrirgreiðslur																
24	Skuldagæðingar, þ.m.t. nýting ávinnings																
25	Hlutabréfagæðingar																
26	Helmilli																
27	Þar af lán tryggð með veði í íbúðarhúsnæði																
28	Þar af lán til endurnýjunar bygginga																
29	Þar af lán vegna kaupna á vélknúnu ökutæki																
30	Fjármögnun sveitarfélaga																
31	Trygging sem fengin er með yfirtöku á: íbúðarhúsnæði og atvinnuhúsnæði																
32	Önnur fjármögnun sveitarfélaga																
49	Hlutfall grænna eigna alls																

1. Lánastofnanir skulu í þessu sniðmáti birta upplýsingar um lykilárangursmælikvarða fyrir hlutfall grænna eigna um lánaflæði reiknað út (ný lán á hreinum grunni) á grundvelli gagna sem birt eru í sniðmáti 1, um umfang eigna, og með því að beita formúlunum sem settar eru fram í þessu sniðmáti.

5. Lykilárangursmælikvarði fyrir áhættuskuldbindingar utan efnahagsreiknings

Þar sem upplýsingarnar sem birta skal í töflunni byggja á ársreikningum fyrirtækja sem ekki eru tiltækir við birtingu samstæðuársreiknings bankans eru töflurnar tómar.

		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
		Viðmiðunardagsetning birtingar T														
		Mótvægi við loftslagsbreytingar (CCM)					Aðlögun að loftslagsbreytingum (CCA)					ALLS (CCM + CCA)				
		Hlutfall heildarumfangs eigna sem fjármagna geira sem varða flokkunarkerfi (flokkunarkerfið nær yfir)					Hlutfall heildarumfangs eigna sem fjármagna geira sem varða flokkunarkerfi (flokkunarkerfið nær yfir)					Hlutfall heildarumfangs eigna sem fjármagna geira sem varða flokkunarkerfi (flokkunarkerfið nær yfir)				
		Hlutfall heildarumfangs eigna sem fjármagna geira sem varða flokkunarkerfi (falla að flokkunarkerfinu)					Hlutfall heildarumfangs eigna sem fjármagna geira sem varða flokkunarkerfi (falla að flokkunarkerfinu)					Hlutfall heildarumfangs eigna sem fjármagna geira sem varða flokkunarkerfi (falla að flokkunarkerfinu)				
% (í samanburði við flæði hæfra eigna alls)																

